

กองการศึกษา

โรงเรียนการกำลังสำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง

วิชา

กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(ฉบับแก้ไข พ.ศ.๒๕๕๘)

แผนกวิชาการสถิติ

โรงเรียนการกำลังสำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง

คำนำ

เอกสารประกอบการศึกษาวิชากฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร สำหรับข้าราชการสายงาน
สัตตติ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗ กฎกระทรวงซึ่งออกตามความใน
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗ และ บันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับ
กระทรวงมหาดไทยในระเบียบการอันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗ รวมทั้ง
กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายอาญา, พระราชบัญญัติสัญชาติ, ระเบียบ, คำสั่ง
ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นรายละเอียดกำหนดแนวทางให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติ

การเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ขึ้น วัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นตำราอ่านประกอบในการศึกษา
วิชากฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ของหลักสูตรต่างๆที่เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนการกำลัง
สำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง และ ข้าราชการสายงานสัตตติใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่ และ
หวังว่า เอกสารนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลทั่วไป ด้วย

แผนกวิชาการสัตตติ กองการศึกษา

โรงเรียนการกำลังสำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง

พฤษภาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร	๙
ประวัติของกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ของไทย	๕
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๓	
มาตรา ๑,มาตรา ๒,มาตรา ๓,มาตรา ๔	๑๕
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๔๕๙)	๑๖
มาตรา ๕	๒๐
มาตรา ๖	๒๑
หมวด ๑ บททั่วไป	
มาตรา ๗	๒๒
การได้สัญชาติไทย	๒๒
มาตรา ๘	๒๙
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๕ (พ.ศ.๒๕๑๖)	๒๙
ข้อบังคับ กห ว่าด้วยการรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ โดยวิธีร้องขอ พ.ศ.๒๕๓๐	๓๓
มาตรา ๙	๓๔
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ.๒๔๕๙)	๓๖
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๒ (พ.ศ.๒๕๑๔)	๔๕
มาตรา ๑๐	๔๖
มาตรา ๑๑	๔๕
ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับทหารประจำการ	๕๑
มาตรา ๑๒	๕๒
มาตรา ๑๒ ทวิ	๕๓
หมวด ๒ การยกเว้น	
มาตรา ๑๓	๔๔
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ.๒๕๑๙)	๕๖
มาตรา ๑๔	๙๐
กฎกระทรวงฉบับที่ ๗ (พ.ศ.๒๔๕๙)	๙๑

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒(พ.ศ.๒๕๑๓)	๙๔
มาตรา ๑๕	๙๕
หมวด ๓ การลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ	
มาตรา ๑๖	๙๐
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐(พ.ศ.๒๕๑๖)	๙๐
บันทึกข้อตกลงเรื่องการลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ	๙๒
มาตรา ๑๗	๙๔
มาตรา ๑๘	๙๔
มาตรา ๑๙	๙๕
มาตรา ๒๐	๙๖
มาตรา ๒๑	๙๖
หมวด ๔ การเรียกคนเข้ากองประจำการ	
มาตรา ๒๒	๙๗
มาตรา ๒๓	๙๗
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕(พ.ศ.๒๔๙๘)	๙๗
มาตรา ๒๔	๑๐๐
กฎกระทรวงฉบับที่ ๓๖(พ.ศ.๒๕๑๖)	๑๐๐
มาตรา ๒๕	๑๐๓
มาตรา ๒๖	๑๐๔
มาตรา ๒๗	๑๐๔
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐(พ.ศ.๒๔๙๘)	๑๐๕
พระราชกฤษฎีกามอบอำนาจการผ่อนผันตามมาตรา ๒๗ แห่ง	
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด	
ทำการแทน พ.ศ.๒๕๐๕	๑๐๖
คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕๐/๒๕๑๓ เรื่อง มอบอำนาจ	
การผ่อนผันตาม มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร	
พ.ศ.๒๔๙๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และ ผู้ว่าราชการจังหวัด	๑๐๗
คำพิพากษาศฎีกาที่ ๕๒๕/๒๕๐๗	๑๐๗
คำพิพากษาศฎีกา (นายพานิช เพชร จำเลย)	๑๐๘
คำพิพากษาศฎีกา (คดี เกาะยาว)	๑๑๐

หมวด ๕ การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ

มาตรา ๒๘	๑๑๓
มาตรา ๒๘ ทวิ	๑๑๓
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๗(พ.ศ.๒๕๑๖)	๑๑๔
มาตรา ๒๘ ตี	๑๑๘
มาตรา ๒๘ จัตวา	๑๑๙
มาตรา ๒๙	๑๒๐
กฎกระทรวงการผ่อนผันเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ แก่บุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาหรือเรียนรู้อ พ.ศ.๒๕๔๙	๑๒๒
มาตรา ๓๐	๑๒๓
มาตรา ๓๑	๑๒๓
มาตรา ๓๒	๑๒๓
มาตรา ๓๓	๑๒๘
มาตรา ๓๔	๑๒๙
มาตรา ๓๕	๑๓๒
มาตรา ๓๖	๑๓๒
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙(พ.ศ.๒๕๑๖)	๑๓๓
มาตรา ๓๗	๑๔๓

หมวด ๖ การปลด

บันทึกข้อตกลงฯ ข้อ ๑๓ ถึง ข้อ ๒๔	๑๔๓
มาตรา ๓๘	๑๔๖
มาตรา ๓๙	๑๔๗
มาตรา ๔๐	๑๔๘
มาตรา ๔๑	๑๔๙
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๔(พ.ศ.๒๕๔๐)	๑๕๐

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

โทษทางอาญา	๑๕๖
มาตรา ๔๒	๑๕๕
มาตรา ๔๓	๑๕๕
มาตรา ๔๔	๑๖๐
มาตรา ๔๕	๑๖๐
มาตรา ๔๖	๑๖๑
มาตรา ๔๗	๑๖๑
มาตรา ๔๘	๑๖๑
มาตรา ๔๙	๑๖๑

หมวด ๘ บทเฉพาะกาล

๑๖๒

หมวด ๙ การรักษาพระราชบัญญัติ

๑๖๒

บทที่ ๑

ขอบเขต และ ประวัติ กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

วิชากฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารที่ศึกษาในหลักสูตรต่างๆ ในสายงานนิติประกอบ ด้วยพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ กฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความ ในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยในระเบียบการอันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ รวมทั้งกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่นประมวลกฎหมายอาญา, พ.ร.บ.สัญชาติ ระเบียบ, คำสั่ง, ข้อบังคับ กท., ทบ. ซึ่งเป็นรายละเอียดกำหนดแนวทางให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติ

๑. กฎหมายที่จะได้ศึกษาในวิชากฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

๑.๑ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ แบ่งเป็น ๕ หมวด ๕๑ มาตรา
หมวด ๑ บททั่วไป

- " ๒ การยกเว้น
- " ๓ การลงบัญชีทหารกองเกิน
- " ๔ การเรียกคนเข้ากองประจำการ
- " ๕ การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ
- " ๖ การปลด
- " ๗ บทกำหนดโทษ
- " ๘ บทเฉพาะกาล
- " ๙ การรักษาพระราชบัญญัติ

๑.๒ กฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๕๑ แห่ง พระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ.๒๔๕๗

กฎกระทรวงที่ใช้ในปัจจุบัน

- ฉบับที่ ๓(พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๔(๑)
 - " ๗(พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๑๔(๒)
 - " ๕ (พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๒๓
 - " ๑๐ (พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๒๗(๒)
 - " ๒๔(พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๕
- วรรค ๒
- " ๓๒(พ.ศ.๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๕
- วรรค ๑

ฉบับที่ ๓๕(พ.ศ.๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๘

” ๓๖(พ.ศ.๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๒๔

” ๓๗(พ.ศ.๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๒๘(วิ)

” ๓๘(พ.ศ.๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๓๖

” ๔๐(พ.ศ.๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๑๖

มาตรา ๑๘ และ มาตรา ๑๙

” ๔๒(พ.ศ.๒๕๑๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๑๔(๕)

” ๔๕(พ.ศ.๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๑๓(๑)

กฎกระทรวงการผ่อนผันเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ แก่บุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาหรือ เรียนรู้ พ.ศ.๒๕๔๘ ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๒๘

(๓)

ฉบับที่ ๓๔(พ.ศ.๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา ๔๑

๑.๓ บันทึกข้อตกลงระหว่าง กระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย ฯ

การลงบัญชีทหารกองเกิน

การเรียกคนเข้ากองประจำการ

การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ

การปลดและจำหน่าย

การย้ายภูมิลำเนาทหารหรือย้ายที่อยู่

การเรียกทหารกองเกินและทหารกองหนุนเข้ารับราชการทหาร

การออกหนังสือสำคัญ ใบสำคัญ แทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย

๑.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประมวลกฎหมายอาญา, พ.ร.บ.สัญชาติ, ระเบียบ,คำสั่ง,ข้อบังคับ กท.,ทบ. ซึ่งเป็นรายละเอียดกำหนดแนวทางให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติ

๒. ประวัติกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

ประวัติความเป็นมา ของกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารพอจะแบ่งออกได้เป็น ๔ ยุค ดังนี้

๒.๑ ยุคก่อนกรุงสุโขทัย

ชนชาติไทยอพยพมาจากทางใต้โดยพากันมาเป็นพวกๆ ตามวงศ์วานญาติ สกุลเดียวกัน ตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้านเป็นพวก ใครเป็นผู้อาวุโสมีผู้เคารพนับถือมาก ก็ยกขึ้นเป็น “เจ้าหมู่บ้าน” คือเป็นหัวหน้าชุมชนนั้น ใครเป็นหัวหน้าในครัวเรือนใด ก็ควบคุมลูกหลานวงศ์วานของตน ให้มีกำลังเป็นกลุ่มเป็นก้อนไว้เจ้าหมู่บ้านอยู่ในบังคับบัญชาของเจ้าเมืองซึ่งเป็นผู้ปกครองอาณาเขต เมื่อเจ้าเมืองต้องการกำลังไปรบ ก็สั่ง “เจ้าหมู่บ้าน” เกณฑ์คนในสังกัด รวมกำลังจัดเป็นกองทัพ จึงจำเป็นต้องบังคับให้ชายฉกรรจ์ทุกคนต้องเป็นทหาร พาหนะ และเสบียงอาหารของตนเองทั้งสิ้น

สรุป ยุคก่อนกรุงสุโขทัย

- บังคับคนเข้าเป็นทหาร
- ถือเอาวงศ์สกุลเป็นหลัก บิดาเป็นทหาร บุตรต้องเป็นทหารตามบิดา
- การเกณฑ์กำลัง เจ้าเมือง สั่งเจ้าหมู่บ้าน นายบ้าน ให้เกณฑ์กำลังคน

๒.๒ ยุครุ่งสุโขทัย

ยุครุ่งสุโขทัยไม่ยอมรับการปกครองแบบ “ทวารวดี” เพราะคล้ายนายปกครองทาสเป็นการขัดต่อประเพณีของคนไทย สมัยกรุงสุโขทัยเลือกเอาระบอบการปกครองของไทยดั้งเดิมมาใช้ คือถือเอาระบบการปกครองในสกุลเป็นหลักปฏิบัติ โดยถือว่าประชาชนในครัวเรือนทั้งหลายเป็น “ลูกบ้าน” หลายครัวเรือนยกผู้อาวุโสขึ้นปกครองเรียก “พ่อบ้าน” หลายบ้านรวมกันเป็นเมืองขึ้นอยู่ในปกครองของ “เจ้าเมือง” หลายเมืองรวมกันเป็นประเทศ ขึ้นอยู่ในการปกครองของ “พ่อขุน” ซึ่งมีตำแหน่งเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ผู้ที่เป็นข้าราชการช่วยบริหารบ้านเมืองเรียก “ลูกขุน” เรียกการปกครองนี้ว่าเป็นการปกครองแบบ “พ่อปกครองลูก” การจัดกำลังเข้ากองทัพ

- ในยามปกติบรรดาชายฉกรรจ์มีฐานะเป็น “พลเมือง” แต่พอเกิดสงครามเปลี่ยนสภาพเป็น “ทหาร” เข้าประจำในกองทัพ
- ชายฉกรรจ์ทุกคนต้องเป็นทหาร ส่วนคนต่างด้าว เช่น มอญ ขอม ลาว ทางราชการไม่ยอมรับเข้าเป็นทหารด้วยยังไม่ไว้ใจ

๒.๓ ยุคกรุงศรีอยุธยา

การเกณฑ์พลเมืองเข้ารับราชการทหาร ได้กำหนดบุคคลไว้ ๔ จำพวก คือ

๑. คนไทย เป็นทหารทุกคน คนต่างชาติเกิดในไทย ถือว่าเป็นคนไทย

๒. นักบวช ทุกศาสนา ได้รับการยกเว้น

๓. คนต่างชาติ แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

- พวกที่ไปมาค้าขายชั่วคราวไม่เรียกเกณฑ์เข้าเป็นทหาร แต่ต้องเรียกเงินแทนหรือเรียกใช้งานเป็นครั้งคราว

- ผู้ที่มาตั้งภูมิลำเนาอยู่ในเมืองไทย ถ้าใครสมัครก็รับไว้ ในจำพวก “ทหารอาสา”

- พวกที่เป็นลูกหลานเกิดในเมืองไทยต้องเกณฑ์เข้าเป็นทหารอย่างคนไทย

๔. ทาสหรือเชลยจะเป็นคนไทยหรือชาติใดก็ตาม ถือว่าเป็นคนชั้นต่ำไม่ให้เกียรติยศเป็นทหาร

การรับราชการทหาร

๑๘ ปี ต้องขึ้นทะเบียนเป็น “ไพร่สม” ให้มูลนายฝึกหัดใช้สอย ยังไม่เป็นทหาร

๒๐ ปีปลดจากไพร่สมเป็น “ไพร่หลวง” เข้ารับราชการผู้อื่นจะเอาไปใช้สอยไม่ได้จนถึงอายุ ๖๐ ปี จึงปลดจากราชการ เว้นแต่มีบุตรส่งเข้ารับราชการทหาร ๓ คน ก็ปลดบิดาพ้นราชการทหารก่อนได้

ในเวลาปกติ “ไพร่หลวง” ต้องเข้าประจำราชการปีละ ๖ เดือนเรียกว่า “เข้าเวร” ต้องเอาเสบียงอาหารของตนมากินเองด้วย

การเข้าเวรประจำราชการนั้น เดิมอนุญาตให้คนอื่นเข้าเวรแทนตัวได้ ครั้นมาในตอนกลางสมัยกรุงศรีอยุธยา รัฐบาลต้องการใช้เงินมากกว่าได้คนมาเข้าเวร จึงอนุญาตให้เสียเงิน “ค่าราชการ” ได้

การเข้าเวรนั้น กระทำแต่เฉพาะในหัวเมืองชั้นใน เมืองพระยามหานครไม่ต้องการตัวไพร่เข้ามาประจำราชการ รัฐบาลจึงคิดวิธีส่ง “ส่วย” แทนการเข้าเวร เช่น ส่วยดินประสิวเพื่อทำดินปืน ส่วยดีบุก เพื่อทำลูกปืน ส่วยเกลือ และอื่นๆอีกมากแล้วแต่จะกำหนดแต่ละถิ่น ซึ่งกระทำแต่ในเวลาปกติเท่านั้น ถ้ามีสงคราม ก็เรียกเกณฑ์เข้ามารับราชการหมด

“ไพร่พล” คือรวมทั้ง “ไพร่สม” และ “ไพร่หลวง” เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เลก” ไพร่สังกัดกรมกองใด เรียกว่า เลก ของกรมกองนั้น

การสักลูกจึงหมายถึงการสักลูกไพร่พลเพื่อเป็นเครื่องหมายให้ทราบว่าเป็นไพร่พลนั้นๆสังกัดกรมไหน และเพื่อสะดวกในการควบคุมบังคับบัญชา

๒.๔ ยุคกรุงรัตนโกสินทร์

ตั้งแต่ รัชกาลที่ ๑ ถึง รัชกาลที่ ๔ ยังคงใช้วิธีการเกณฑ์ทหารข้อกำหนด เช่นเดียวกับสมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัย รัชกาลที่ ๕ ได้มีการออกกฎหมายดังนี้

๒.๔.๑ ข้อบังคับลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๒ (พ.ศ. ๒๔๔๖)

ประกาศใช้ ตั้งแต่ ๑ ก.ย. ๒๔๔๖ มีทั้งสิ้น ๕ หมวด ซึ่งจะนำมากล่าวเพียงบางเรื่อง ดังนี้
หมวดที่ ๒ การกำหนดอายุคนเข้ารับราชการทหาร

- ๑๘ ปีต้องเข้ารับราชการทหาร พัน ๔๐ ปีแล้วไม่ต้องรับราชการทหาร

หมวดที่ ๓ กำหนดเวลารับราชการทหาร

- ราชการทหารแบ่งเป็น ๔ ประเภท คือ กองประจำการ, กองเกินอัตรา, กองหนุนชั้น ๑, กองหนุนชั้น ๒

- ชายฉกรรจ์ อายุ ๑๘ ปี รับราชการในกองประจำการ ๒ ปี แล้วปลดไปอยู่กองหนุนชั้นที่ ๑ ห้าปี ชั้นที่ ๒ สิบปี เป็นหมดหน้าที่รับราชการทหาร

- ทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ ให้ไปอยู่ตามภูมิลำเนาเมื่อมีศึกสงครามหรือการระดมจึงต้องเข้ารับราชการเป็นครั้งคราว เวลาปกติมีหน้าที่เข้าฝึกซ้อมวิชิยุทธปีละไม่เกิน ๒ เดือน

- ทหารกองหนุนชั้นที่ ๒ ให้ไปอยู่ตามภูมิลำเนา เมื่อมีศึกสงคราม หรือการระดมถ้ากองหนุนชั้นที่ ๑ ไม่พอจึงจะเรียกทหารกองหนุนชั้นที่ ๒ เข้ารับราชการ ปกติมีหน้าที่เข้าฝึกซ้อมวิชิยุทธปีละไม่เกิน ๑๕ วัน

- กองเกินอัตรา คือ ผู้ที่มีอายุครบกำหนดที่จะต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการแต่คนในกองประจำการครบแล้ว จึงให้สังกัดในกองเกินอัตราที่กำหนด ๗ ปีแล้วปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ ทหารกองเกินอัตราให้ไปอยู่ตามภูมิลำเนา เมื่อมีศึกสงคราม หรือการระดมจึงต้องเข้ารับราชการเป็นครั้งคราว เวลาปกติมีหน้าที่เข้าฝึกซ้อมวิชิยุทธปีละไม่เกิน ๒ เดือน และต้องเข้ามารับราชการทหารกองประจำการเมื่อทหารกองประจำการขาดจำนวนลง

ในข้อบังคับนี้มี คำชี้แจงในข้อความและวิธีจัดการตามข้อบังคับฯ ออกมาด้วย เช่น ชี้แจงว่า

- คนอายุ ๑๘ ปี เข้าประจำการ ๒ ปีปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ครบ ๕ ปี ชั้นที่ ๒ ครบสิบปีหรือคนที่อยู่ในกองเกินอัตราครบ ๗ ปี กองหนุนชั้นที่ ๒ ครบ ๑๐ ปี ทั้ง ๒ กรณีเมื่ออายุไม่ถึง ๔๐ ปี ก็ไม่มีหน้าที่รับราชการทหาร แต่ผู้ที่ยังไม่เคยรับราชการทหารเลยหรือรับราชการทหารไม่ครบกำหนดนี้มีหน้าที่รับราชการทหารต่อไปจนอายุ ๔๐ ปี

๒.๔.๒ พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๘)

- เมื่อได้ประกาศใช้ข้อบังคับลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๒ แล้วปรากฏว่าได้ผลดีจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร เมื่อ ๑๕ ส.ค. ๒๔๔๘

ประกาศใช้ในมณฑลนครราชสีมา, นครสวรรค์, พิษณุโลก และมณฑลราชบุรี รวม ๔ มณฑล ก่อนตั้งแต่วันประกาศ และประกาศใช้ในมณฑลอื่นๆ ในโอกาสต่อมา จนประกาศทั่วราชอาณาจักรเมื่อ ๑ เม.ย. ๒๔๔๕

๒.๔.๓ ข้อบังคับการเรียกเข้ารับราชการตำรวจภูธร ร.ศ.๑๒๖ (พ.ศ.๒๔๕๐)

ประกาศเมื่อ ๑๕ ก.พ. ๒๔๕๐

๒.๔.๔ พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ.๒๔๖๐

ได้ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติม พ.ร.บ. ฉบับ พ.ศ. ๒๔๔๘ ใช้บังคับเมื่อ ๑๘ มิ.ย. ๒๔๖๐

- ภาค ๓ หมวด ๑ ว่าด้วยการทำบัญชีสำหรับเรียกทหาร ดันเดือน มี.ค.ทุกปี นายอำเภอเรียกชายไทย อายุ ๑๗ ปี มาบันทึกประวัติ และทำบัญชีรายชื่อไว้

- ภาค ๓ หมวด ๒

ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเป็นคนกองเกินอัตรา อายุ ๑๘ ปี ขึ้นทะเบียนเป็นคนกองเกินอัตรา ๑๘ ปี ในปีใดให้เรียกว่าคนชั้นปีนั้น ผู้ที่ไม่ได้ลงบัญชีและขึ้นทะเบียนเป็นคนกองเกินอัตรา พร้อมกับคนชั้นปีเดียวกันเพราะเหตุใดก็ดี ให้ขึ้นทะเบียนพร้อมกับคนชั้นปีถัดๆไป จนกว่า อายุจะครบ ๔๗ ปีเต็ม

- ภาค ๓ หมวด ๔ ว่าด้วยระเบียบรับราชการทหาร

อยู่ในกองประจำการ สองปี

กองหนุนชั้นที่ ๑ เจ็ด ปี

” ๒ สิบ ปี

” ๓ หก ปี

- วันเริ่มรับราชการทหาร ให้นับจากวันขึ้นทะเบียน

- คนที่อยู่ในกองเกินอัตรา ถ้าอยู่ในกองเกินอัตราจนคนชั้นปีเดียวกับตนได้ปลดเป็นชั้นที่ ๒ ก็ให้ปลดเป็นชั้นที่ ๒ เหมือนกัน ชั้นที่ ๓ และพ้นราชการทหารก็เช่นเดียวกัน

พ.ร.บ.ลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ.๒๔๖๐ มีเพิ่มเติม ๑ ครั้ง คือ พ.ร.บ.ลักษณะเกณฑ์ทหารเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๖๖ ว่าด้วยการเรียกคนเวลาระดมพล

๒.๔.๕ พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ.๒๔๗๕

แก้ไข พ.ร.บ.ฉบับ พ.ศ.๒๔๖๐ ให้ทันสมัยและเพิ่มเติมในบางประการ

- แก้ไขเพิ่มเติม ๑ ครั้ง คือ พ.ร.บ.ลักษณะเกณฑ์ทหารเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๗ ว่าด้วยการยกเว้น และผ่อนผัน

- มีกฎกระทรวง ๑ ฉบับ ว่าด้วยเรื่องกำหนดรับราชการของผู้ที่ได้รับการศึกษา
ทหาร

๒.๔.๖ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม ๔ ครั้ง คือ

- พ.ร.บ. รับราชการทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๔๗๑
- พ.ร.บ. รับราชการทหาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๔๗๓
- พ.ร.บ. รับราชการทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๔๗๕
- พ.ร.บ. รับราชการทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๗๕

๒.๔.๗ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๗๗

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน มีการ
แก้ไข เพิ่มเติม ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๔๗๗

- ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ส.ค.๗๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลง ๒๖ ส.ค.๗๗ ร.จ. ๗๒/๖๖
- ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ จอมพล ป. พิบูลสงคราม
- ยกเลิก มาตรา ๑๔ และให้ใช้ข้อความใหม่แทน
- เหตุผล เนื่องจากสถานการณ์ในขณะนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องให้ชายที่มีสัญชาติไทย
ได้เข้ารับราชการเพื่อป้องกันประเทศชาติ โดยเปลี่ยนแปลงประเภทบุคคลที่ควรยกเว้นให้น้อยลงจึง
จำเป็นต้องแก้ไข พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๗๗ เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็น
ดังกล่าว

๒. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๐๗

- ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ ม.ค.๐๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ม.ค.๐๗ ร.จ. ๘๑/๗
- ยกเลิก มาตรา ๑๔, ๑๕, ๒๘, ๓๕, ๔๒ และให้ใช้ข้อความใหม่
- ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ จอมพล ถนอม กิตติขจร
- เหตุผล กระทรวงกลาโหมได้รวบรวมโรงเรียนเตรียมทหาร ทั้ง ๓ เหล่าทัพ
เป็นโรงเรียนเดียวกัน เรียกว่าโรงเรียนเตรียมทหาร และได้มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดินให้ยุบเลิกภาคเป็นเหตุให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกเปลี่ยนแปลงไป กับเห็น
ควรยกเว้นการเรียกเข้ากองประจำการในยามปกติ แก่นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่
ของกระทรวงศึกษาธิการ และนักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคมด้วย จึง
สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้สอดคล้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓. พ.ร.บ.รับราชการทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๑๖

- ลง ๑๕ มิ.ย. ๑๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๒๘ มิ.ย. ๑๖ รจ. ๕๐/๗๕
- ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ จอมพล ถนอม กิตติขจร

ยกเลิก มาตรา ๔(๒) มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๑
มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ ใช้ข้อความใหม่แทน
เพิ่ม มาตรา ๑๒ ทวิ

- เหตุผล เนื่องด้วยบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารบางมาตรา
ยังไม่เหมาะสมสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๔. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖(พ.ศ.๒๕๑๕) ประกาศ ๑๕ ต.ค.๑๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๑๘ ต.ค. ๑๕ รจ. ๘๕/๑๕๗

ยกเลิก มาตรา ๕ มาตรา ๕ มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘
มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ใช้ข้อความใหม่แทน

เพิ่ม มาตรา ๔(๕)(๑๐)(๑๑), มาตรา ๒๘ ทวิ, มาตรา ๒๘ ตริ และ มาตรา ๒๘ จัตวา

๕. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๐ ลง ๑๓ ธ.ค. ๑๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๑๓ ธ.ค. ๑๕ รจ. ๘๕/๑๕๐

ยกเลิก มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ ทวิ ใช้ข้อความใหม่แทน

บทที่ ๒ บทนิยาม

พระราชบัญญัติ

รับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๕๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารเสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

อธิบาย ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังนั้น วันใช้บังคับคือวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๕๗๕

อธิบาย เหตุผล คือ การจัดกองทัพประจำการตามแผนการทหารฯ ทำให้วิธีการเรียกบุคคลเข้ารับราชการทหารในกองประจำการเปลี่ยนแปลงตามไปเป็นอันมาก จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารเสียใหม่เพื่อให้เป็นการเหมาะสม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) **วิธีนับอายุ** ถ้าเกิดพุทธศักราชใดให้ถือว่ามิอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์ เมื่อสิ้นพุทธศักราชที่เกิดนั้น ส่วนการนับอายุต่อไปให้นับแต่เฉพาะปีที่สิ้นพุทธศักราชแล้ว ถ้าไม่ปรากฏปีเกิดให้นายอำเภอท้องที่เป็นผู้กำหนดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

อธิบาย ๑. วิธีนับอายุครบบริบูรณ์ มีกล่าวถึงใน มาตรา ๔(๑), กฎกระทรวงฉบับที่ ๓ และ คำสั่ง ทบ.ที่ ๑๑๗๓/๒๕๒๘

“**สิ้น พุทธศักราชที่เกิด**” จะมีอายุครบ ๑ ปีบริบูรณ์ ” หมายความว่าให้ถือเอา พ.ศ. เป็นหลัก ไม่นับถึงวันที่ หรือ เดือน

การนับอายุตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารนับเพื่อประโยชน์ในการเรียกหรือรับคนเข้ารับราชการทหาร ซึ่งต่างจากการนับอายุตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งได้กำหนด ไว้ใน มาตรา ๑๖ คือ

“การนับอายุของบุคคล ให้นับแต่วันเกิด ในกรณีที่รู้ว่าเกิดเดือนใด แต่ไม่รู้วันเกิด ให้นับวันที่ ๑ แห่งเดือนนั้นเป็นวันเกิด แต่ถ้าพ้นวิสัยที่จะหยั่งรู้เดือน และวันเกิดของบุคคลใด ให้นับอายุของบุคคลนั้นตั้งแต่วันต้นปีปฏิทิน ซึ่งเป็นปีที่บุคคลนั้นเกิด”

จะเห็นได้ว่า ถ้านับอายุเช่นเดียวกับการนับอายุตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะทำให้ยุ่งยากมากในการเรียกคนเข้ารับราชการทหาร เพราะมีคนอายุครบบริบูรณ์ทุกวัน พ.ร.บ.รับราชการทหารจึงได้กำหนดวิธีนับอายุใหม่ เพื่อให้สะดวก ในการเรียกและการรับคนเข้ารับราชการทหาร

“**สิ้น พุทธศักราชที่เกิด**” หมายถึง เมื่อใด?

เมื่อพิจารณา มาตรา ๔(๒) ประกอบกับ มาตรา ๑๖ วรรค ๔ แล้ว อายุ ๑ ปีบริบูรณ์ ของบุคคลจะนับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ของ พ.ศ. ถัดจาก พ.ศ. ที่เกิด คือ

- มาตรา ๔(๒)) นิยามศัพท์ ว่า “ทหารกองเกิน” หมายความว่า **ผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์**และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ ฯลฯ

- มาตรา ๑๖ วรรค ๔ บัญญัติว่า ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกิน ตามมาตรานี้แล้วให้ถือว่าเป็นทหารกองเกิน ตั้งแต่ **วันที่ ๑ มกราคมของพุทธศักราชถัดไป**

จึงสรุปได้ว่า สิ้น พ.ศ. ที่เกิด คือ พ้นระยะเวลาของ พ.ศ.ที่เกิดนั้น ดังนั้น วันที่ ๓๑ ธ.ค. ของ พ.ศ. ที่เกิด ถือว่ายังไม่สิ้น พ.ศ. ที่เกิด

๒. วิธีนับอายุอย่าง มีกล่าวถึงในมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ ส่วนคำอธิบาย มีอยู่ในคำสั่ง ทบ.ที่ ๑๑๗๓/๒๕๒๘ คือ

วิธีนับอายุอย่าง คือ นับตั้งแต่บุคคลเกิดมาก็มีอายุย่างเข้าหนึ่งปี ครั้นเมื่อสิ้นพุทธศักราชที่เกิด บุคคลนั้นจะมีอายุครบ หนึ่งปีบริบูรณ์ และในขณะเดียวกันก็จะมีอายุย่างเข้าสองปีด้วย และนับทำนองเดียวกันนี้ต่อไป ฯลฯ

๓. **วิธีนับอายุเป็นชันปี** มีกล่าวถึงในมาตรา ๑๘ ส่วนคำอธิบาย มีอยู่ใน กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ และ คำสั่ง ทบ.ที่ ๑๑๗๓/๒๕๒๘ คือ อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในพุทธศักราชใดให้เรียกว่าคนชันปีนั้น

๔. บุคคลที่ไม่ปรากฏปีเกิด

- จาก มาตรา ๔(๑) ถ้าไม่ปรากฏปีเกิดให้นายอำเภอท้องที่เป็นผู้กำหนดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- จากกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ ถ้าไม่ปรากฏปีเกิดให้นายอำเภอท้องที่ถือเอาตามที่เพื่อนบ้านเชื่อกันว่าอายุเท่าใด ประกอบกับการสังเกตร่างกายเป็นเกณฑ์สำหรับกำหนดอายุ

- จาก คำสั่ง ทบ.ที่ ๑๑๗๓/๒๕๒๘ บุคคลที่ไม่ปรากฏปีเกิดให้นายอำเภอท้องที่เป็นผู้กำหนด โดยถือหลักเกณฑ์สอบถามจากบิดามารดา หรือ เพื่อนบ้านใกล้เคียง หรือญาติพี่น้อง หรือ สังเกตสิ่งปลูกสร้าง เช่น อนุสาวรีย์ หรือวัด ประกอบกับการสังเกตร่างกายเป็นเกณฑ์

มาตรา ๔(๒) “ทหารกองเกิน” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือ ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๘ แล้ว

(มาตรา ๔(๒) ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ.รับราชการทหารฉบับที่ ๔ มาตรา ๓)

อธิบาย จะเห็นได้ว่าทหารกองเกิน มาจากการลงบัญชีทหารกองเกิน ตาม มาตรา ๑๖ หรือ มาตรา ๑๘

การลงบัญชีทหารกองเกินมี ๓ กรณี คือ กรณีปกติ ตามมาตรา ๑๖ กรณีตกค้าง ตามมาตรา ๑๘ และ การลงบัญชีใหม่ ตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙ เป็นการลงบัญชีใหม่ซึ่งผู้ที่มาลงบัญชีได้ผ่านการลงบัญชีมาแล้วการเป็นทหารกองเกินเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการลงบัญชีครั้งแรก แม้บางคนลงบัญชีไว้ตาม มาตรา ๑๖ ซึ่งยังไม่เป็นทหารกองเกินและมาเป็นการทหารกองเกินภายหลังจากที่ลงบัญชีตามมาตรา ๑๙ ก็ไม่ถือว่ามาตรา ๑๙ เป็นที่มาของทหารกองเกิน การเป็นทหารกองเกิน ต้องถือเอาตามการลงบัญชีในครั้งแรก

ทหารกองเกินมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์จนถึง ๒๕ ปีบริบูรณ์ รวมทั้งสิ้น ๑๒ ปี แต่ระยะเวลาที่เป็นทหารกองเกิน ของแต่ละคนอาจไม่เท่ากัน คือ

ผู้ที่เป็นทหารกองเกินไม่ถึง ๑๒ ปี ได้แก่

๑. ผู้ที่ลงบัญชีทหารกองเกินเมื่ออายุมากกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์
๒. ผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการ ฯ
๓. ผู้ที่สำเร็จนั้กศึกษาวิชาทหารชันปีที่ ๓ ขึ้นทะเบียนแล้วนำปลด

๔. ถูกปลด ตาม มาตรา ๔๑

ผู้ที่จะเป็นทหารกองเกิน ๑๒ ปีคือผู้ที่เป็นทหารกองเกินตั้งแต่อายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์จนถึงอายุ ๒๕ ปีบริบูรณ์

มาตรา ๔(๓) “ทหารกองประจำการ” หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด

อธิบาย ทหารกองประจำการ ต้องมีองค์ประกอบ

๑. ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้ว

๒. รับราชการอยู่ในกองประจำการยังไม่ได้ปลด

เมื่อได้เข้ารับราชการในกองประจำการ และยังไม่ได้ปลด ก็ต้องถือว่ามิสภาพเป็นทหารกองประจำการ เช่น ครบกำหนดปลดแล้วแต่ทางราชการยังไม่ได้ดำเนินการปลดให้ หรือวันปลดถูกยึดเวลาออกไป หรือ เป็นทหารกองประจำการที่หนีราชการ ก็ยังคงมิสภาพเป็นทหารกองประจำการอยู่

มาตรา ๔(๔) “ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑” หมายความว่า ทหารที่ถูกปลดจากทหารกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด หรือ ทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการศึกษาทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน ตาม พระราชบัญญัตินี้

อธิบาย ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑

๑. ถูกปลดจากทหารกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด

๒. ทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการศึกษาทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ แล้วปลดเป็นทหารกองหนุน

มาตรา ๔(๕) “ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒” หมายความว่า ทหารที่ปลดจากกองเกินตามมาตรา ๓๕ หรือ ปลดจากกองประจำการ ตาม มาตรา ๔๐

อธิบาย จากมาตรา ๔(๕) ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒

๑. ปลดจากทหารกองเกินกองเกินตามมาตรา ๓๕

๒. ปลดจากทหารกองประจำการกองประจำการตามมาตรา ๔๐

รายละเอียดจะได้ศึกษาเมื่อได้ศึกษา มาตรา ๓๕ และ มาตรา ๔๐

มาตรา ๔(๖) “พ้นราชการทหารประเภทที่ ๑” หมายความว่า ทหารซึ่งถูกปลดโดยที่
ได้รับราชการในชั้นต่างๆ จนครบกำหนด หรือโดยที่พิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้ ในระหว่างรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้

อธิบาย จากมาตรา ๔(๖) พ้นราชการทหารประเภทที่ ๑

๑. ทหารซึ่งถูกปลดโดยที่ได้รับราชการในชั้นต่างๆ จนครบกำหนด คือ รับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด แล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ และ รับราชการทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ครบทุกชั้นจนปลดเป็นพันราชการทหาร

๒. ทหารซึ่งถูกปลดโดยพิการทุพพลภาพ หรือ มีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้ในระหว่างรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ คือ ถูกปลดระหว่างที่รับราชการยังไม่ครบกำหนด

มาตรา ๔(๓) “พันราชการทหารประเภทที่ ๒” หมายความว่า ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ที่มีอายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์แล้ว หรือทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ซึ่งพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคอันไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ในระหว่างการรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ หรือนายทหารสัญญาบัตรที่ถูกปลด โดยถูกถอดหรือออกจากยศ

อธิบาย พันราชการทหารประเภทที่ ๒

๑. ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ที่มีอายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์แล้ว

๒. ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ซึ่งพิการทุพพลภาพหรือมีโรคอันไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ในระหว่างการรับราชการทหาร ตาม พระราชบัญญัตินี้

๓. ทหารกองเกินซึ่งพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคอันไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ในระหว่างการรับราชการทหาร ตาม พระราชบัญญัตินี้

๔. นายทหารสัญญาบัตรที่ถูกปลด โดยถูกถอดหรือออกจากยศ

มาตรา ๔(๔) “ทหารประจำการ” หมายความว่า ทหารซึ่งรับราชการตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งไม่ใช่ทหารกองประจำการ

มาตรา ๔(๕) อำเภอ หมายความว่ารวมถึงกิ่งอำเภอด้วย

มาตรา ๔(๑๐) ที่ว่าการอำเภอ หมายความว่ารวมถึงที่ว่าการกิ่งอำเภอด้วย

มาตรา ๔(๑๑) นายอำเภอ หมายความว่ารวมถึง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

(มาตรา ๔ (๕) (๑๐) (๑๑) เพิ่มโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลง ๑๕ ต.ค. ๑๕ ข้อ ๑

มาตรา ๕ บุคคลซึ่งต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ให้ลงบัญชีที่อำเภอดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งบิดายังมีชีวิตอยู่ หรือถ้าบิดาถึงแก่กรรมแล้วมารดายังมีชีวิตอยู่ หรือถ้าทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรมแล้วมีผู้ปกครอง ให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่บิดาหรือมารดาหรือ ผู้ปกครองมีภูมิลำเนาแล้วแต่กรณี

(๒) บุคคลซึ่งเกิดนอกสมรสและบิดามีได้จดทะเบียนรับรองบุตร หรือถ้ามารดาถึงแก่กรรมแล้วมีผู้ปกครอง ให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่มารดา หรือผู้ปกครอง มีภูมิลำเนาแล้วแต่กรณี

(๓) บุคคลนอกจากที่กล่าวใน (๑) และ (๒) หรือบุคคลที่ไม่อาจลงบัญชีทหารกองเกินตาม (๑) หรือ (๒) ได้ ไม่ว่าด้วยกรณีใดก็ตาม ให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่บุคคลนั้น มีภูมิลำเนา ถ้าบุคคลนั้นไม่ปรากฏภูมิลำเนาให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่พบตัวบุคคลนั้น

ของบิดามารดาในการย้ายนั้นแล้ว ก็ให้ถือเอาภูมิลำเนาของผู้รับบุตรบุญธรรมเป็นหลักในการ
ดำเนินการ

มาตรา ๖ การเรียก และการตรวจเลือกคนเข้าเป็นตำรวจกองประจำการ ตลอดถึงการยกเว้น
และการปลด ตำรวจซึ่งอยู่ในกองประจำการ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการเรียก และการตรวจ
เลือกคนเข้าเป็นทหารกองประจำการ การยกเว้น และการปลดทหาร

การเรียกคนเข้ากองประจำการเป็นตำรวจ ให้กระทรวงมหาดไทย ทำได้โดยตกลงกับ
กระทรวงกลาโหม

อธิบาย การเรียกและการตรวจเลือกคนเข้าเป็นตำรวจกองประจำการ กระทำพร้อมกับการ
การเรียกและการตรวจเลือกคนเข้าเป็นทหารกองประจำการ การเข้าเป็นตำรวจกองประจำการ ถือ
ว่าเป็นการเข้ากองประจำการตาม พ.ร.บ.รับราชการทหารเช่นเดียวกัน แต่เข้าแผนกตำรวจ และเมื่อ
รับราชการในกองประจำการครบกำหนด ก็ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทำนองเดียวกัน

บทที่ ๓ หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๗ ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน

อธิบาย ผู้ที่มีหน้าที่รับราชการทหาร ตาม พ.ร.บ. นี้บังคับเฉพาะเพศชาย เพศหญิงไม่
บังคับ สำหรับกะเทยที่เป็นกะเทยจริงๆ ไม่ใช่ผู้ชายที่ชอบแต่งตัวเป็นหญิง ต้องแล้วแต่หลักฐาน
เริ่มแรกว่าระบุเป็นเพศใด เช่น สูติบัตร และทะเบียนบ้าน ถ้าระบุว่าเป็นชายก็ต้องปฏิบัติตาม
พ.ร.บ.รับราชการทหาร เมื่อถึงกำหนดเข้ารับการตรวจเลือก เป็นหน้าที่ของแพทย์ที่จะวินิจฉัย ถ้า
พบว่าเป็นกะเทยก็ไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร

มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย หมายความว่า ต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น ที่ต้องปฏิบัติ
ตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร ผู้ใดจะมีสัญชาติไทย ต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ.สัญชาติ การเข้ารับ
ราชการทหารต้องเข้ารับราชการทหารด้วยตนเองจะเข้ารับราชการแทนกันไม่ได้

มาตรา ๘ การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ ให้กระทำด้วยวิธีเรียกมาตรวจเลือก หรือ จะ
รับเข้าเป็นทหารกองประจำการ โดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้ ถ้ามีความจำเป็น การ
รับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการจะไม่กระทำในบางท้องที่ก็ได้

อธิบาย การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ

๑. การเรียกมาตรวจเลือก จะได้ศึกษาใน มาตรา ๒๒ ถึง ๓๗

๒. วิธีอื่น ซึ่งได้มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๕ (พ.ศ.๒๕๑๖) ได้แก่ วิธีร้องขอ

๑. การร้องขอเข้าเป็นทหารกองประจำการในวันตรวจเลือก

- ผู้ที่ร้องขอต้องเป็นผู้ที่ถูกเรียก คือ ได้รับหมายเรียกให้เข้ารับการตรวจเลือกฯ
- ผู้ร้องขอต้องไปเข้ารับการตรวจเลือก
- ผู้ร้องขอต้องร้องขอต่อคณะกรรมการตรวจเลือกก่อนคณะกรรมการจะกำหนดตัวบุคคล

ให้เข้ากองประจำการ

- ร้องขอได้เฉพาะผู้มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่ซึ่งมีการเรียกคนเข้ากองประจำการ ของหน่วยนั้นๆเนื่องจากต้องไปสมัครในวันทำการตรวจเลือก(ข้อ ๔)แต่กองทัพเรือให้รับคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ กทม. ได้ด้วย

- จำนวนที่จะรับสมัครต้องไม่เกินจำนวนซึ่ง พวจ.เฉลี่ยให้ในท้องที่อำเภอ นั้น (ข้อ ๔)
- คณะกรรมการพิจารณารับสมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิเลือกแผนก
- เป็นผู้ที่คณะกรรมการตรวจเลือกพิจารณาไว้ คือ เป็นคนได้ขนาด ไม่มีโรคตาม

กฎกระทรวงฉบับที่ ๗๔ ไม่เป็นคนจำพวกที่ ๒ จำพวกที่ ๓ การรับสมัครให้รับบุคคลจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูง ๑๖๐ ซม.ขึ้นไป และมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ ซม. ขึ้นไปก่อน ถ้าไม่พอจึงให้รับบุคคลที่มีขนาดสูงต่ำกว่าลงมาตามลำดับ

๒. การร้องขอเข้าเป็นทหารกองประจำการก่อนวันตรวจ

- ต้องเป็นผู้ที่ถูกเรียก ฯ
- ต้องร้องขอก่อนวันตรวจเลือก
- ต้องร้องขอต่อเจ้าหน้าที่กรมกองที่ตนประสงค์จะเข้ารับราชการ
- ผู้ร้องขอต้องมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่ที่มีการเรียกคนเข้ากองประจำการของหน่วยนั้นๆ (ข้อ ๔) ส่วน ทร.ให้รับผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน กทม. ได้ด้วย

ผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษาของประเทศไทย หรือต่างประเทศ ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นอุดมศึกษาให้รับได้ไม่จำกัดภูมิลำเนา แต่ต้องร้องขอ ต่อ ทบ. ทร. ทอ. ตามที่ประสงค์ ไม่น้อยกว่า ๗ วัน ก่อนวันตรวจเลือก

- รับได้ไม่เกินจำนวนที่ พวจ.เฉลี่ยให้ในท้องที่อำเภอ นั้น
- เมื่อตกลงรับสมัครได้แล้วต้องนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการให้เสร็จก่อนวันตรวจเลือก

๓. การร้องขอเข้าเป็นทหารกองประจำการ โดยผู้ซึ่งยังไม่ถูกเรียกเข้าเป็นทหารกองประจำการ หรือผู้ซึ่งเคยถูกเรียกเข้าเป็นทหารกองประจำการแล้วแต่ไม่ถูกเข้ากองประจำการ

คือ การสมัครเข้ารับราชการในอัตราของกระทรวงกลาโหม หรือ อัตราของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตนเอง ได้แก่สมัครเป็นนักเรียนทหาร นายทหารประทวน นายทหารสัญญาบัตร

- ต้องร้องขอต่อกรมกองที่ประสงค์จะเข้ารับราชการ
- เมื่อเจ้าหน้าที่พิจารณารับสมัครบุคคลใด ให้นำผู้นั้นขึ้นทะเบียนกองประจำการ
- การจะรับสมัครผู้ร้องขอเข้าสังกัดใด เหล่าใด ให้เป็นไปตามที่ กท. กำหนด

- การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการตามข้อนี้ และการรับบุคคลเข้าเป็นนักเรียนทหารให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิฐานะ

มาตรา ๕ ทหารกองเกิน ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างที่จะต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ และเมื่อต้องเข้ากองประจำการจะต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการมีกำหนดสองปี ส่วนผู้ซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษหรือ เมื่อมีกรณีพิเศษ จะให้รับราชการทหารกองประจำการน้อยกว่าสองปีตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้ แต่สำหรับผู้ซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษนั้น จะอ้างสิทธิดังกล่าวได้ ต่อเมื่อได้แสดงหลักฐาน ต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก หรือต่อหน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอ

วันเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการให้นับแต่วันขึ้นทะเบียนกองประจำการ ในกรณี que ทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการแล้วแต่ยังขึ้นทะเบียนกองประจำการให้ไม่ได้ในวัน que ทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้นจะขึ้นทะเบียนกองประจำการภายหลังจากวันเข้ารับราชการทหารกองประจำการก็ได้ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการตั้งแต่วันที่เข้ารับราชการทหารกองประจำการ เมื่ออยู่ในกองประจำการจนครบกำหนดแล้ว ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ดังนี้

กองหนุนชั้นที่ ๑	เจ็ดปี
กองหนุนชั้นที่ ๒	สิบปี
กองหนุนชั้นที่ ๓	หกปี

ตามลำดับชั้น ไปจนปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑

บุคคลซึ่งสำเร็จการศึกษาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษาทหารและมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงจะให้รับราชการทหารกองประจำการน้อยกว่าสองปี หรือให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ โดยมีต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่จะอ้างสิทธิดังกล่าวได้ต่อเมื่อได้แสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก หรือต่อหน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอ หรือต่อหน่วยที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการ แล้วแต่กรณี ส่วนที่จะให้อยู่ในกองหนุนชั้นใด และเป็นเวลาเท่าใดนั้น ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปลดทหารกองเกินที่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามวรรคสอง

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัด ออกหนังสือสำคัญให้แก่ทหารที่ถูกปลดเป็นทหารกองหนุนไว้เป็นหลักฐาน หากหนังสือสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับหนังสือสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

(ม.๕ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๒๖ ลง ๑๕ ต.ค.๑๕)

อธิบาย จาก มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ข้อความที่ว่า เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างที่จะต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ หมายความว่า อาจจะต้องเข้ากองประจำการ หรืออาจจะต้องไม่เข้ากองประจำการก็ได้ ถ้าไม่เข้ากองประจำการจนถึงอายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้วก็ไม่ต้องเข้ากองประจำการเลย

ระยะเวลาที่ต้องอยู่ในกองประจำการ

๑. ผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการมีกำหนด ๒ ปี
๒. ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษหรือเมื่อมีกรณีพิเศษ จะให้รับราชการทหารกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

การยื่นหลักฐานคุณสมบัติพิเศษเพื่อขอลดเวลารับราชการในกองประจำการ

จากมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

๑. ผู้ซึ่งเข้ารับการตรวจเลือก ถ้าจะใช้สิทธิคุณสมบัติพิเศษ เพื่อลดเวลารับราชการในกองประจำการจะอ้างสิทธิดังกล่าวได้ ต่อเมื่อได้แสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก

๒. ผู้ที่เข้ารับราชการทหารกองประจำการ โดยวิธีร้องขอ จะต้องแสดงหลักฐานต่อหน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอ

ถ้าไม่นำหลักฐานมาแสดงตามที่กล่าวนี้ ก็หมดสิทธิในการลดเวลารับราชการในกองประจำการ

เวลาเริ่มรับราชการทหารกองประจำการ

จาก มาตรา ๕ วรรค ๒ อาจสรุปได้ว่า การนับเวลารับราชการในกองประจำการนั้น ให้นับตั้งแต่วันที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นต้นไป แต่ถ้าเข้ารับราชการก่อน แล้วนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการภายหลัง ให้ถือว่าผู้นั้น ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการตั้งแต่วันเข้ารับราชการเป็นการขึ้นทะเบียนล่วงหน้ารับราชการ

เมื่ออยู่ในกองประจำการครบกำหนดให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ดังนี้

กองหนุนชั้นที่หนึ่ง ๗ ปี ชั้นที่สอง ๑๐ ปี ชั้นที่สาม ๖ ปี ตามลำดับขึ้นไปจนปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑ (มาตรา ๕ วรรค ๒)

บุคคลซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหาร

จาก มาตรา ๕ วรรค ๓ บุคคลซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่ กท. กำหนดฯ จะให้รับราชการทหารกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี หรือ ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ โดยไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ ข้อ ๓

การแสดงหลักฐานขอใช้สิทธิลดเวลารับราชการผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหาร

ต้องแสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก หรือต่อหน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอ หรือ ต่อหน่วยที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการ แล้วแต่กรณี

การออกหนังสือสำคัญให้ผู้ที่ถูกปลดเป็นทหารกองหนุน

จากมาตรา ๕ วรรคท้าย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัดออกหนังสือสำคัญให้แก่ทหารที่ถูกปลดเป็นทหารกองหนุนไว้เป็นหลักฐาน หากหนังสือสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับหนังสือสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๐ นักเรียนทหาร เมื่อมีอายุสิบแปดปีบริบูรณ์ ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ ถ้าต้องออกจากนักเรียนในขณะที่อยู่ในกองประจำการยังไม่ครบกำหนดให้ส่งตัวไปรับราชการในกรมกองทหารจนกว่าจะครบกำหนด

อธิบาย

นักเรียนทหาร คือ นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนทหาร

โรงเรียนทหาร

ข้อบังคับ กท ว่าด้วยโรงเรียนทหาร พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๕ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๕ โรงเรียนทหารตามข้อบังคับนี้ คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือโรงเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้าโรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนประจำเหล่าชั้นนักเรียนนายสิบ โรงเรียนนายสิบทหารบก โรงเรียนจำโรงเรียนจำอากาศ

ข้อ ๑๔ นักเรียนทหารผู้ใดมีอายุครบกำหนดขึ้นทะเบียนกองประจำการ ให้นับเป็นทหารกองประจำการตั้งแต่วันนั้น เป็นต้นไป

นักเรียนทหารเมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วถือว่ามิมีสภาพทหารกองประจำการดังนี้

๑. ถ้าเข้าเป็นนักเรียนทหาร ก่อนอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วจะมีสภาพเป็นทหารกองประจำการตั้งแต่วันที่ อายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ตาม ข้อ ๑๔

๒. ถ้าเข้าเป็นนักเรียนทหารเมื่ออายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วจะมีสภาพเป็นทหารกองประจำการตั้งแต่วันที่เข้าเป็น นักเรียนทหาร

เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วจะต้องอยู่ในกองประจำการจนครบกำหนด ตามมาตรา ๕ ฉะนั้นถ้าต้องออกจากนักเรียนทหารโดยไม่จบการศึกษา ในขณะที่อยู่ในกองประจำการยังไม่ครบกำหนด ให้ส่งตัวเข้ารับราชการในกรมกองทหารจนครบกำหนด

มาตรา ๑๑ การรับราชการทหารประจำการ การแบ่งประเภท และการปลดทหารประจำการ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของกระทรวงกลาโหม

ทหารประจำการนั้น ถ้ายังมีได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ ก็ต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการและรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กระทรวงกลาโหมจะสั่งปลดเป็นทหารประเภทอื่น

อธิบาย การรับราชการทหารประจำการ ตามมาตรานี้ โดยปกติ หมายถึง การร้องขอเข้ากองประจำการ โดยเข้าเป็นข้าราชการกระทรวงกลาโหม ในอัตราที่เป็นทหาร

การปลดจากกองประจำการ ถือเอาตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร ส่วนการปลดออกจากทหารประจำการ ถือเอาตามระเบียบ แบบแผน ของกระทรวงกลาโหม

มาตรา ๑๒ บุคคลซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดประสงค์จะไปอยู่ต่างท้องที่ในอำเภอเดียวกัน หรือต่างอำเภอเป็นการชั่วคราวเกินสามสิบวัน ให้แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่ และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งทำการสอบสวนและออกใบรับให้ แล้วแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารทราบ

ถ้าบุคคลตามวรรคหนึ่งประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่นั้น ให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งทำการสอบสวน เมื่อพิจารณาเห็นว่าผู้ขอย้ายได้มาตั้งทำมาหาเลี้ยงชีพเป็นประจำ หรือมีที่อยู่เป็นหลักฐาน และไม่ประสงค์จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็ให้แจ้งไปยัง นายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมทราบ เมื่อได้รับตอบยืนยันเป็นการถูกต้อง จึงให้รับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น และออกใบรับให้ แล้วให้นายอำเภอที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของตนทราบ

การแจ้งย้ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้กระทำภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ย้ายเข้ามาอยู่ในท้องที่

อธิบาย ผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๑๒ ได้แก่ บุคคลซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือ ทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุน

ถ้าไปอยู่ต่างท้องที่ ในอำเภอเดียวกัน หรือต่างอำเภอ ชั่วคราวเกิน ๓๐ วัน ต้องแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่เข้าอยู่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ย้ายเข้าอยู่ในท้องที่ ตามมาตรา ๑๒ วรรคท้ายไม่ต้องแจ้งอำเภอเก่าไม่เหมือนการแจ้งย้ายทะเบียนบ้าน ซึ่งจะต้องแจ้งทั้งย้ายออกและย้ายเข้า ถ้าไม่แจ้งภายในกำหนด มีความผิด ต้องระวางโทษ ตาม มาตรา ๔๓

นายอำเภอที่รับแจ้ง กรณีรับแจ้งการย้ายที่อยู่ชั่วคราว ให้ทำการสอบสวนและออกใบรับให้ แล้วแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารทราบ

จาก วรรค ๒ เป็นกรณี ที่ บุคคลตามที่ได้กล่าวในวรรคหนึ่งมีความประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาทหาร การปฏิบัติเช่นเดียวกับวรรคแรก

การแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหารนายอำเภอที่รับแจ้งต้องสอบสวนให้ได้ความ ๒ ประการ คือ

๑. ผู้ขอย้ายได้มาตั้งทำมาหาเลี้ยงชีพเป็นประจำ หรือมีที่อยู่เป็นหลักฐาน

๒. ไม่ประสงค์จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร

มาตรา ๑๒ ทวิ บุคคลซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกิน ตาม มาตรา ๑๖ หรือ ทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนผู้ใด ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อสกุล ให้ผู้นั้นนำหลักฐานไปแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารทราบ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ให้

นายอำเภอออกใบรับให้ และแก้ไขสำคัญและบัญชีให้ถูกต้อง ในกรณีหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ
ที่จังหวัดเป็นผู้ออก ให้ส่งผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัดจัดการแก้ไข

บทที่ ๔ การยกเว้น

การยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

มาตรา ๑๓ บุคคลดังต่อไปนี้ ยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ คือ

(๑) พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ หรือที่เป็นเปรียญ และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่ง
นิกายจีนหรือญวนที่มีสมณศักดิ์

(๒) คนพิการทุพพลภาพ ซึ่งไม่สามารถเป็นทหารได้

(๓) บุคคลซึ่งไม่มีคุณวุฒิที่จะเป็นทหารได้เฉพาะบางท้องที่ ตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง (กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ ยกเลิกโดยกฎกระทรวง พ.ศ.๒๕๕๘)

อธิบาย จาก มาตรา ๑๓ (๑) สมณศักดิ์ หมายถึง ยศ ของพระ เช่น พระครู ฯลฯ
ส่วนตำแหน่งของพระไม่เข้าตามมาตรา นี้ เช่น เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เป็นตำแหน่งไม่ได้
รับการยกเว้น

เปรียญ หมายถึงการศึกษาของพระ ตั้งแต่ ๓ ประโยคถึง ๕ ประโยค (เปรียญ ๑ และ ๒
ประโยคไม่นับเป็นเปรียญ) ส่วนนักธรรมตรี,โท,เอก ไม่อยู่ในความหมายตามมาตรา ๑๓ (๑)

คนพิการทุพพลภาพ บุคคลประเภทนี้ต้องปลดเป็นพันราชการทหารอยู่แล้วเพราะมีสภาพ
ร่างกายที่ขัดต่อการรับราชการทหาร แต่ต้องลงบัญชีทหารกองเกิน รับหมายเรียก และเข้ารับการ
ตรวจเลือกตามปกติ เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเลือกปลดเป็นพันราชการทหาร

มาตรา ๑๔ บุคคลดังต่อไปนี้ เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว ไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการ
ทหารกองประจำการในยามปกติ คือ

(๑) พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวนซึ่ง
เป็นนักธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

(๒) นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้

(๓) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหม
กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

(๔) นักเรียน โรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

(๕) ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือ หรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของ
กระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการ
จังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้

(๖) นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ

(๗) นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม

(๘) บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ

(๙) บุคคลซึ่งได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกครั้งเดียวตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหลายครั้งรวมกันตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกัน

การไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ และการออกใบสำคัญตาม (๒) และ (๕) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(มาตรา ๑๔ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลง ๑๕ ต.ค.๑๕)

อธิบาย มาตรา ๑๔(๑)

พระภิกษุที่เป็นนักธรรม เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้วไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ส่วนพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์หรือที่เป็นเปรียญได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓

สามเณรที่เป็นนักธรรม เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้วไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ส่วนสามเณรที่เป็นเปรียญไม่มีการยกเว้นไว้ในที่ใดจึงต้องขอยกเว้น ในฐานะสามเณรที่เป็นนักธรรม ตามมาตรา ๑๔(๑) เพราะผู้ที่เป็นเปรียญจะต้องจบนักธรรมด้วย

นักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน ซึ่งเป็นนักธรรม ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๑๔(๑) ในมาตรา ๑๓ ยกเว้นให้กับนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน ซึ่งมีสมณศักดิ์

มาตรา ๑๔(๒) นักบวชศาสนาอื่นได้รับยกเว้นเป็นบางศาสนา และบางคน ตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวงฉบับที่ ๗

มาตรา ๑๔ (๓)

ผู้ขอยกเว้นเพียงส่งหลักฐานแจ้งต่อกรมการรักษาดินแดน แล้วกรมการรักษาดินแดนจะดำเนินการขอยกเว้นให้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของ กห. จะแจ้งไปยังจังหวัดภูมิอำนาทหารของผู้นั้น แล้วผู้นั้นไม่ต้องไปเข้ารับการตรวจเลือก)

มาตรา ๑๔ (๔)

ปัจจุบันโรงเรียนเตรียมทหารเป็นโรงเรียนทหาร นักเรียนเตรียมทหารเป็นนักเรียนทหาร จึงต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๔ (๕) สรุปได้ คือ

๑. เป็นครู ซึ่งประจำทำการสอนหนังสือ หรือวิชาการต่างๆ ในสถาบันที่กำหนดใน ข้อ ๒ ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๒

๒. จำนวนนักเรียนที่สอน และเวลาที่สอน ต้องเป็นไปตามที่กำหนดใน ข้อ ๓ ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๒

๓. วิธีการยกเว้นครู เป็นไปตาม ข้อ ๔ ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๒

๔. ใบสำคัญยกเว้นครู เป็นไปตาม แบบ สด. ๓๗ ท้ายกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๒

มาตรา ๑๔ (๖) และ (๗) เมื่อเข้าเป็นนักศึกษาของสำนักศึกษานั้นๆแล้วก็ยกเว้นได้ เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จะแจ้งจังหวัดภูมิลำเนาทหาร

มาตรา ๑๔(๘) บุคคลที่ได้สัญชาติเป็นไทยโดยการแปลงสัญชาติ เจ้าหน้าที่จะทราบตั้งแต่ไปลงบัญชี ฯ แล้ว และจัดการให้

มาตรา ๑๔(๙)

โทษจำคุก (รายละเอียดเกี่ยวกับโทษ จะบรรยายเมื่อถึงเรื่องบทกำหนดโทษ)

๑. ถือเอาคำพิพากษาของศาล โดยไม่คำนึงถึงวันรับโทษจริง

๒. คำพิพากษานั้น ต้องเป็นคำพิพากษาถึงที่สุด

คำพิพากษาของศาล ถือเอาตามที่ศาลมีคำพิพากษา หลังจากที่มีการเพิ่มโทษหรือลดโทษแล้ว

คำพิพากษาถึงที่สุดเมื่อใด

๑) เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาและคู่ความไม่ได้อุทธรณ์ หรือพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์แล้ว

๒) เมื่อมีคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ และคู่ความไม่ได้ฎีกา หรือพ้นกำหนดเวลาฎีกา

๓) คำพิพากษาของศาลฎีกา ให้ถือเป็นที่สุด

การกักกัน

กักกันนี้ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.๑๒๗ เป็นโทษ แต่ในประมวลกฎหมายอาญาได้เปลี่ยนมาเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัย ไม่ใช่โทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย มี ๕ ประการคือ

มาตรา ๓๕ วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

๑. กักกัน

๒. ห้ามเข้าเขตกำหนด

๓. เรียกประกันทัณฑ์บน

๔. คุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล

๕. ห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

มาตรา ๔๐ “กักกัน คือการควบคุมผู้กระทำความผิดคิดนิสัยไว้ในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อคิดนิสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ”

หลักเกณฑ์ที่จะกักกัน (มาตรา ๔๑ ประมวลกฎหมายอาญา)

ถ้ามีคำพิพากษาให้กักกันก็ยกเว้นได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่ถูกกักกัน

(ศาลมีอำนาจพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีและไม่เกิน ๑๐ ปี)

มาตรา ๑๕ บุคคลซึ่งพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๓(๑) และมาตรา ๑๔(๑)

(๒) (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) มาตรา ๒๗(๒) หรือ มาตรา ๒๕(๓) ให้แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอ
ท้องที่ที่ตนเองอยู่หรือทำการประจำ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจากฐานะเช่นนั้น และให้
นายอำเภอออกไปรับให้ ถ้าผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ที่อำเภออื่น ให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งแจ้ง
ต่อไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น

(มาตรา ๑๕ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนโดย พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฉบับที่ ๔)

มาตรา ๑๕

๑. บุคคลที่จะต้องแจ้งการพ้นฐานะ กำหนดไว้ ๕ ประเภท
๒. ต้องแจ้งด้วยตนเอง ต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเองอยู่หรือทำการประจำ
๓. ต้องแจ้งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจากฐานะเช่นนั้น
๔. นายอำเภอที่รับแจ้งออกไปรับให้
๕. ถ้าผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ที่อำเภออื่น ให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งแจ้งต่อไปยัง
นายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น

มาตรา ๑๖ บรรดาชายซึ่งมีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้าสิบแปดปีในพุทธศักราชใด ให้ไปแสดง
ตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและ
เชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ให้นายอำเภอสอบสวน เมื่อเห็นว่าถูกต้องให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ถ้าไม่
มีผู้มาแจ้งแทน ให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยง ชดชืนไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน

เมื่อได้รับการขอลงบัญชีทหารกองเกิน ตามมาตรานี้ ให้นายอำเภอ ออกใบสำคัญ หรือใบ
รับให้ผู้ขอลงบัญชีทหารกองเกินไว้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุด หรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อ
นายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือ
สูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกิน ตามมาตรานี้แล้วให้ถือว่าเป็นทหารกองเกิน ตั้งแต่วันที่ ๑
มกราคม ของพุทธศักราชถัดไป

การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ แบบ ที่
กำหนดในกฎกระทรวง

อธิบาย มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง

- ผู้ที่มีหน้าที่ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกิน คือ บรรดาชายซึ่งมีสัญชาติไทย จะเห็นว่า
กฎหมายบังคับเฉพาะเพศชายเท่านั้น ผู้หญิงไม่ได้บังคับ สัญชาติ นั้นก็ถือเอาตาม พ.ร.บ.สัญชาติ
วิธีนับอายุ นับตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารที่ได้ศึกษามาแล้ว

- กำหนดเวลาที่ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกิน คือ เมื่อมีอายุย่างเข้าสิบแปดปี ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น หมายความว่า กฎหมายกำหนดให้ไปลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ เมื่ออายุย่าง ๑๘ ปี และให้เวลาในการไปแสดงตนเป็นเวลา ๑ ปี

มาตรา ๑๖ วรรค สอง

โดยปกติต้องไปแสดงตนด้วยตนเอง เว้นแต่ไม่สามารถไปด้วยตนเองได้จริงๆ มาตรา ๑๖ วรรคสอง บัญญัติให้สามารถจ้างแทนได้โดยให้บุคคลที่บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปจ้างแทน

ในกรณี จ้างแทน ให้นายอำเภอสอบสวน ถ้าเห็นว่าถูกต้องให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้

บุคคลที่บรรลุนิติภาวะ เป็นไปตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ

มาตรา ๑๕ บุคคลย่อมพ้นภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์

มาตรา ๒๐ ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำตาม

บทบัญญัติ มาตรา ๑๔๔๘

สรุป ผู้ที่บรรลุนิติภาวะ

๑. มีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งต้องนับตาม ป.พ.พ. คือนับถึง วันที่ เดือน ที่เกิด หรือ

๒. ทำการสมรสโดยถูกต้องตามกฎหมาย คือ

๒.๑ ชายและหญิง อายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ทำการสมรสกัน

๒.๒ ชายและหญิงอายุยังไม่ถึง ๑๗ ปีบริบูรณ์ ทำการสมรสโดยได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา ๑๖ วรรคสาม

หลักฐานที่ได้รับจากการลงบัญชีทหารกองเกินคือใบสำคัญ(แบบ สด.๕) เมื่อได้รับไปแล้ว หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท เว้นแต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๖ วรรคสี่

ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ ให้ถือว่าเป็นทหารกองเกิน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ของพุทธศักราชถัดไป

เหตุที่ วรรค ๔ กำหนดให้เป็นทหารกองเกิน วันที่ ๑ ม.ค. ของปีถัดไป เนื่องจากปีที่ลงบัญชีฯ อายุของผู้ที่มาลงบัญชียังไม่ครบ ๑๘ ปี บริบูรณ์ ขาดองค์ประกอบของทหารกองเกินตาม มาตรา ๔(๒) จึงต้องเป็นทหารกองเกินในวันที่อายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์

มาตรา ๑๖ วรรคห้า

การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ ในเดือนกันยายนทุกปีให้นายอำเภอจัดการประกาศให้ผู้ที่มีอายุถึงเขตที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกินไปลงบัญชีทหารกองเกินตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๖

ประกาศเช่นว่านี้ ให้นายอำเภอปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนชุมชนในท้องที่นั้น กับให้นายอำเภอส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย

มาตรา ๑๘ บุคคลซึ่งยังมีได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอพร้อมกับคนชั้นปีเดียวกันเพราะเหตุใด ๆ ก็ดี ถ้าอายุยังไม่ถึงสี่สิบหกปีบริบูรณ์ ให้ปฏิบัติทำนองเดียวกับมาตรา ๑๖ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่สามารที่จะปฏิบัติได้ แต่จะให้ผู้อื่นแจ้งแทนไม่ได้ ถ้านายอำเภอจะเรียกตัวลงบัญชีทหารกองเกิน ก็ย่อมทำได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว

เมื่อได้รับการลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้ ให้นายอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ไว้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหายให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้การชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้แล้ว ให้ถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันลงบัญชีทหารกองเกิน แต่ถ้ามีอายุครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๑๕ เมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วให้ปลดเป็นกองหนุนประเภทที่ ๒ ทันที

การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(มาตรา ๑๘ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฉบับที่ ๔)

อธิบาย มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ผู้ที่มีหน้าที่ไปลงบัญชีทหารกองเกินกรณีตกค้าง ตามมาตรา ๑๘ ได้แก่ผู้ที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว และมีหน้าที่จะต้องลงบัญชีแต่ยังไม่ได้ลงบัญชี มาตรา ๑๘ บัญญัติว่าถ้าอายุยังไม่ถึง ๔๖ ปีบริบูรณ์ หมายความว่าบังคับตั้งแต่อายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ถึงอายุ ๔๕ ปีบริบูรณ์ เพราะว่า อายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ต้องไปลงบัญชี ตามมาตรา ๑๖ เมื่อไม่ได้ลงบัญชีตามมาตรา ๑๖ ก็คือ อายุเกิน ๑๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ถ้าอายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์ ก็ไม่มีหน้าที่ที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกินตาม มาตรา ๑๘

กำหนดเวลาที่ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินในกรณีตกค้าง คือ ต้องไปลงบัญชีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่สามารที่จะปฏิบัติได้ คือ

๑ ถ้าการที่ไม่ได้ลงบัญชีเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ระยะเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่เหตุ นั้นหมดไป

๒ ถ้าไม่มีเหตุสุดวิสัยเช่น หลงลืม หรือองใจ ต้องเริ่มนับตั้งแต่ ๑ ม.ค. ของปีที่อายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์

๓ นายอำเภอมีอำนาจเรียกมาลงบัญชีได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลา ๓๐ วันดังกล่าว

การลงบัญชีกรณีดังกล่าวจะให้ผู้อื่นแจ้งแทนไม่ได้

มาตรา ๑๘ วรรคสอง

หลักฐานที่ได้รับจากการลงบัญชีทหารกองเกินคือใบสำคัญ(แบบ สด.๕) เมื่อได้รับไปแล้ว หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท เว้นแต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เช่นเดียวกับ มาตรา ๑๖

มาตรา ๑๘ วรรคสาม

ผู้ที่ได้ลงบัญชี ตาม มาตรา ๑๘ จะเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ลงบัญชี เพราะลงบัญชีเมื่ออายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว แต่ถ้ามาลงบัญชี เมื่ออายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ต้องปลดเป็นทหารกองหนุน ประเภทที่ ๒ ทำนองเดียวกับมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๘ วรรคสาม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบ ในการลงบัญชี เช่นเดียวกับมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๕ เมื่อจำเป็นนายอำเภอมีอำนาจประกาศเรียกบุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกิน ไว้ที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ แล้ว ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ได้ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศ

ประกาศเช่นว่านี้ ให้นายอำเภอปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ และ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนนุชชน ในท้องที่นั้น กับให้นายอำเภอส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย

ผู้ที่ไม่สามารถจะไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะ และพอจะเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงชัดเจน

เมื่อได้รับการขอลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา นี้ ให้นายอำเภอออกใบสำคัญ หรือใบรับ ให้ผู้ขอลงบัญชีทหารกองเกินไว้เป็นหลักฐานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

อธิบาย มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง

เหตุที่ต้องลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ ตามมาตรา ๑๕ คือในกรณีมีเหตุจำเป็น เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม เกิดสงคราม ฯลฯ ผู้ที่มีอำนาจประกาศเรียก คือ นายอำเภอ กำหนดเวลาในการลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ กฎหมายบัญญัติให้นายอำเภอกำหนดเวลาไว้ ๕๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศ

ผู้ที่จะต้องไปลงบัญชีใหม่ คือ ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ที่อำเภอแล้ว ทั้งผู้ที่ลงบัญชีตาม มาตรา ๑๖ และผู้ที่ลงบัญชีตาม มาตรา ๑๘

มาตรา ๑๕ วรรคสอง

ให้นายอำเภอปิดประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนในท้องที่นั้น กับให้นายอำเภอส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย

มาตรา ๑๕ วรรคสาม

ผู้ที่ไม่สามารถจะไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน

มาตรา ๑๕ วรรคสี่

หลักฐานที่ได้รับจากการลงบัญชีทหารกองเกินคือใบสำคัญ(แบบ สด.๕) เมื่อได้รับไปแล้วหากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท เว้นแต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยที่ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เช่นเดียวกับ มาตรา ๑๖

มาตรา ๒๐ บุคคลตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๓) ให้ยกเว้นไม่ต้องลงบัญชีทหารกองเกิน

(๓) ยกเลิกโดยกฎกระทรวง ต้องไปลงบัญชีตามปกติ

มาตรา ๒๑ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่ต้องไปแสดงตนต่อนายอำเภอ ตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ คือ

(๑) สามเณรเปรียญ

(๒) ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงาน

แต่ให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๑ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฉบับที่ ๔)

อธิบาย บุคคลที่กำหนดในมาตรา ๒๑ มีหน้าที่ จะต้องลงบัญชีทหารกองเกิน แต่กฎหมายบัญญัติยกเว้น ไม่ต้องไปแสดงตนที่อำเภอ โดยให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการให้

การลงบัญชีทหารกองเกินของสามเณรเปรียญ ตาม มาตรา ๒๑(๑) ให้นายอำเภอท้องที่ไปจัดทำที่วัดหรือสำนักสงฆ์ โดยให้สามเณรเปรียญกรอกข้อความตามรายการในใบแสดงตนเพื่อขอลงบัญชีทหารกองเกิน และออกใบสำคัญให้สามเณรเปรียญรับไป

การลงบัญชีทหารกองเกินของผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๒๑(๒) ให้นายอำเภอท้องที่ส่งใบแสดงตนเพื่อขอลงบัญชีทหารกองเกินไปให้เจ้าพนักงานผู้ควบคุมหรือคุมขัง เพื่อให้ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขัง กรอกข้อความตามรายการในใบแสดงตนเพื่อขอลงบัญชีทหารกองเกิน

เมื่อนายอำเภอท้องที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้รับลงบัญชีทหารกองเกิน และออกใบสำคัญมอบให้ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขังรับไป

บทที่ ๖ การเรียกคนเข้ากองประจำการ

มาตรา ๒๒ บุคคลที่อยู่ในกำหนดออกหมายเรียกมาตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการนั้น คือ ผู้ที่เป็นทหารกองเกิน

มาตรา ๒๓ การที่จะเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด อายุใดบ้าง และกี่ครั้งนั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

อธิบาย ๑. จะเรียกปีละกี่ครั้ง จะเรียกเมื่อใด

ปีหนึ่งให้เรียกครั้งเดียว ระหว่างเดือน เมษายน กับ พฤษภาคม เว้นแต่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะสั่งเป็นอย่างอื่น โดยปกติกระทำในเดือน เม.ย.

๒. จะเรียกอายุใดบ้าง

๒.๑ อายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ถ้าไม่พอจึงเรียกคนอายุถัดจาก ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปตามลำดับ ซึ่งได้แก่อายุ ๒๒,๒๓,๒๔ ฯ เรียกถึงอายุใดพอก็หยุดเท่านั้น และกระทำพร้อมกับการเรียกคนอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ ถ้าอายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้วก็เรียกอีกไม่ได้ เพราะไม่ใช่ทหารกองเกิน

๒.๒. ทหารกองเกินที่มีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ซึ่ง

(ก) ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือก

ผู้ที่อายุเกิน ๒๑ ปีบริบูรณ์ที่ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือกก็ต้องเรียกเข้ารับการตรวจเลือก จนกว่าจะอายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์

(ข) เป็นคนหลีกเลี่ยงขัดขืน ตาม มาตรา ๓๓ คือ เป็นผู้ที่ได้รับหมายเรียกแล้วแต่ไม่ไปเข้ารับการตรวจเลือกตามกำหนดในหมายเรียก เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด และศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ

(ค) พ้นจากฐานะยกเว้น หรือผ่อนผัน

เมื่อพ้นจากฐานะที่รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน ถ้าอยู่ในกำหนดเรียกก็ต้องเข้ารับการตรวจเลือกต่อไป

(ง) คนที่จะได้รับการผ่อนผันตาม มาตรา ๒๕

ต้องเรียกเข้ารับการตรวจเลือก และต้องไปแสดงตนเข้ารับการตรวจเลือกทุกปี เว้นแต่จะสละสิทธิผ่อนผันเข้ารับการตรวจเลือกปีต่อไปจึงไม่เรียก

(จ) เป็นบุคคลจำพวกที่ ๓

เป็นผลจากการตรวจเลือกครั้งก่อนซึ่งคณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เป็นคนจำพวกที่ ๓

มาตรา ๒๔ การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้นให้นายอำเภอออกหมายเรียกทหารกองเกินซึ่งลงบัญชีทหารกองเกินไว้ตาม มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ แบบ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลง ๑๕ ต.ค.๑๕)

อธิบาย มาตรา ๒๔ บัญญัติในเรื่องการออกหมายเรียก สรุปได้ ดังนี้

๑. ทหารกองเกิน ซึ่งมีอายุ อย่าง ๒๑ ปี(๒๐ ปี บริบูรณ์) ให้นายอำเภอออกหมายเรียก ตามรายชื่อในบัญชีทหารกองเกิน ตั้งแต่เดือน มกราคมเป็นต้นไป

๒. ทหารกองเกินที่อายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อยู่ในกำหนดเรียกมาตรวจเลือกตาม (๒) ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๕(พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามรายชื่อในบัญชีทหารกองเกิน และ บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการที่ได้ทำการตรวจเลือกครั้งสุดท้าย

๓. หมายเรียกเข้ารับราชการทหารและบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ ให้เป็นไปตาม แบบ สด.๓๕ และ สด.๑๖ ทำกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๖

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๖(พ.ศ.๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ.๒๔๕๗

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๕ และ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

ข้อ ๑ การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น

(๑) สำหรับทหารกองเกินซึ่งมีอายุอย่างเข้ายี่สิบเอ็ดปีในพุทธศักราชใด ตามที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีทหารกองเกิน ให้นายอำเภอออกหมายเรียกเข้ารับราชการทหารตั้งแต่เดือน มกราคมเป็นต้นไป

(๒) สำหรับทหารกองเกินที่อายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อยู่ในกำหนดเรียกมาตรวจเลือก ตาม (๒) ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๕(พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

๘๖

รับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ตามที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีทหารกองเกิน และ บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการที่ได้ทำการตรวจเลือกครั้งสุดท้าย เมื่อเสร็จการตรวจเลือกแล้ว ให้

นายอำเภอออกหมายเรียกเข้ารับราชการทหารโดยจะส่งหมายเรียกให้หรือจะเรียกให้มารับที่อำเภอ
ท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้นก็ไ้

ข้อ ๒ ในกรณีที่ทหารกองเกินไปขอรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารด้วยตนเองที่อำเภอ
ท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร ก่อนมอบหมายเรียกให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารให้ถูกต้อง และให้
ทหารกองเกินนั้นลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือไว้ในใบรับ

ทหารกองเกินซึ่งอยู่ในกำหนดที่จะต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียก ที่อำเภอท้องที่ที่เป็น
ภูมิลำเนาทหาร หากไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและ
พอเชื่อถือได้ไปรับแทน ให้เจ้าหน้าที่สอบสวนและให้บุคคลดังกล่าวให้คำรับรองในการสอบสวน
ว่าจะมอบหมายเรียกให้แก่ทหารกองเกินผู้นั้นได้

ข้อ ๓ ในกรณีที่ทหารกองเกินซึ่งได้รับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารแล้ว ย้ายภูมิลำเนา
ทหาร ให้นายอำเภอท้องที่ใหม่ เรียกหมายเรียกคืนจากทหารกองเกินนั้น และออกหมายเรียกให้
ใหม่ พร้อมกับออกใบรับ แจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร

ข้อ ๔ หมายเรียกเข้ารับราชการทหารและบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ ให้
เป็นไปตาม แบบ สด.๓๕ และ สด.๑๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๑๖

จอมพล ถ. กิตติขจร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๐ ตอนที่ ๓๐ หน้า ๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๖)

การรับหมายเรียก

มาตรา ๒๕ ทหารกองเกิน เมื่อมีอายุย่างเข้าสี่สิบเอ็ดปีในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตน
เพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น

ทหารกองเกินที่พ้นจากฐานะการยกเว้น ตาม มาตรา ๑๔(๓) หรือการผ่อนผัน ตามมาตรา
๒๗(๒) และมาตรา ๒๕ (๓) ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกหรือเพื่อจำหน่าย
บัญชีเรียกทหารกองเกินตามแต่กรณี ที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตน ภายใน
พุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถจะไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะ และ
พอจะเชื่อถือได้ไปรับหมายเรียกแทน ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงจัดขึ้น
(แก้ไขโดย ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๐ ลง ๑๓ ธ.ค. ๑๕ ข้อ ๑ ใช้ข้อความใหม่แทนแล้ว)

อธิบาย

จาก มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

๑. ทหารกองเกิน เมื่อมีอายุย่าง ๒๑ ปี (๒๐ ปี บริบูรณ์) ต้องไปรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น

๒. ก่อนมอบหมายเรียกให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารให้ถูกต้อง และให้ทหารกองเกินนั้น ลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือไว้ในใบรับ (กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๖ ข้อ ๒)

๓. ในกรณีที่ทหารกองเกินซึ่งได้รับหมายเรียกแล้วย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้นายอำเภอท้องที่ใหม่ เรียกหมายเรียกคืนจากทหารกองเกินนั้น และออกหมายเรียกให้ใหม่ พร้อมกับออกใบรับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร (กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๖ ข้อ ๓)

จาก มาตรา ๒๕ วรรคสอง

ทหารกองเกินที่พ้นจากฐานะการยกเว้น ตาม มาตรา ๑๔(๓) หรือการผ่อนผัน ตามมาตรา ๒๗(๒) และมาตรา ๒๘ (๓) ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกหรือเพื่อจำหน่ายบัญชีเรียกทหารกองเกินตามแต่กรณี ที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตน ภายใน พ.ศ. นั้น

จาก มาตรา ๒๕ วรรคสาม

หากไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอเชื่อถือได้ไปรับแทน

ให้เจ้าหน้าที่สอบสวนและให้บุคคลดังกล่าวให้คำรับรองในการสอบสวนว่าจะมอบหมายเรียกให้แก่ทหารกองเกินผู้นั้นได้(กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๖ ข้อ ๒)

การประกาศให้มารับหมายเรียก

มาตรา ๒๖ ในเดือนตุลาคมทุกปีให้นายอำเภอจัดประกาศให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี ในพุทธศักราชนั้น ไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕

ประกาศเช่นว่านี้ให้นายอำเภอปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนชน ในท้องที่นั้น กับให้นายอำเภอส่งประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนำไปแจ้งราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย

การเข้ารับการตรวจเลือกตามหมายเรียก

มาตรา ๒๗ ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามกำหนดนั้น โดยนำไปสำคัญทหารกองเกิน บัตรประจำตัวประชาชน และประกาศนียบัตร หรือหลักฐานการศึกษามาแสดงด้วย ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่นกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ ให้ถือว่าทหารกองเกินนั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก เว้นแต่

๘๘

(๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มี การรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปสรรคในการรบหรือการสงคราม และอยู่ในความควบคุมของ กระทรวงกลาโหม

(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

(๕) เกิดเหตุสุดวิสัย

(๖) ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น

(๗) ป่วยไม่สามารถจะมาได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อ คณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก

กรณี (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

อธิบาย

มาตรานี้เป็นบทบังคับให้ผู้ที่ได้รับหมายเรียกต้องเข้ารับการตรวจเลือกตามกำหนดในหมายนั้น ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่นจนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ ให้ถือว่าผู้นั้น หลีกเลียงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก ส่วนเอการ หรือหลักฐานการศึกษา แม้ไม่เอามา ก็ไม่ต้องรับโทษ แต่จะไม่ได้รับสิทธิในการลดเวลารับราชการในกองประจำการ

ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการตรวจเลือกตามหมายเรียก

จาก มาตรา ๒๗(๑)

- ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หมายถึงราชการภายในประเทศที่มีความสำคัญมาก

- ไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

กรณี (๑) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย ได้มีพระราชกฤษฎีกามอบอำนาจในการผ่อนผัน ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำการ แทน พ.ศ.๒๕๐๕ และคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕๐/๒๕๑๗ เรื่อง มอบอำนาจในการผ่อนผัน ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนี้

แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำการแทน พ.ศ.๒๕๐๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ.๒๕๐๕

เป็นปีที่ ๒๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมอบอำนาจในการผ่อนผัน ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำการแทนในนามรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๔๕๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๔๕๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกามอบอำนาจในการผ่อนผันตาม มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำการแทน พ.ศ.๒๕๐๕” มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก พระราชกฤษฎีกามอบอำนาจของรัฐมนตรีในการผ่อนผันตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย ทำการแทน พ.ศ.๒๔๕๕

มาตรา ๔ อำนาจในการผ่อนผันตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจทำการแทน ในนามรัฐมนตรี ได้ด้วย

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการ ตามพระราชกฤษฎีกานี้ (ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลตรี กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี ประกาศ รจ.๘๓/๒๕ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๐๕)

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ ๕๕๐/๒๕๑๗

เรื่อง มอบอำนาจในการผ่อนผันตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัด

.....

โดยที่เป็นการสมควรมอบอำนาจในการผ่อนผันตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๖ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อาศัยอำนาจตามความในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕... ข้อ ๑๘ จึงให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๖

ทั้งนี้ ตั้งแต่คำสั่งนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๗

พลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

จาก มาตรา ๒๗(๒)

กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๗(๒) ได้แก่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี คือ

๑. นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศโดยอยู่ในความปกครองทั้งฝ่ายวิชาการ และความประพฤติของผู้ดูแลนักเรียนไทยของรัฐบาลไทยสำหรับประเทศนั้นๆ

๒. นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทย

๓. กรณี (๒) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือ ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๕๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ และไม่ต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามกำหนดหมายเรียก ตาม มาตรา ๒๗(๒) คือ

(๑) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศโดยอยู่ในความปกครองทั้งฝ่ายวิชาการและความประพฤติของผู้ดูแลนักเรียนไทยของรัฐบาลไทยสำหรับประเทศนั้นๆ

(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ เม.ย. ๕๘

พลเอก ศ. ชนะรัชต์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเรือโท สุนาวินวิวัต

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๒ หน้า ๘๗๖ ตอนที่ ๔๔ ลง ๑๔ มิ.ย. ๕๘)

จาก มาตรา ๒๗(๓)

- คำว่า “อยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม” ไม่จำเป็นต้องเป็นหน่วยงานขอกระทรวงกลาโหม อาจเป็นของเอกชน เมื่อเกิดสงคราม กระทรวงกลาโหมอาจเข้าควบคุมให้ผลิตให้ทางราชการ

- กรณี (๓) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือ ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

จาก มาตรา ๒๗(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

กรณี (๔) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือ ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

จาก มาตรา ๒๗(๕)

การที่จะทราบว่าเป็นเหตุสุจริตหรือไม่ ต้องทำการสอบสวนข้อเท็จจริง จึงไม่มีการผ่อนผันล่วงหน้า สำหรับกรณีเหตุสุจริต

จาก มาตรา ๒๗(๖)

เมื่อพิจารณา บันทึกข้อตกลง ฯ ข้อ ๑๓(๓) จะเห็นได้ว่าให้หมายถึงกรณี มาตรา ๓๒ บันทึกข้อตกลง ฯ ข้อ ๑๓ บุคคลที่ไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามมาตรา ๒๗ นั้น ให้คณะกรรมการตรวจเลือกปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับบุคคลที่ไม่มาตามมาตรา ๒๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) นั้น ให้บันทึกไว้ในบัญชีช่องหมายเหตุแล้วแต่กรณี

(๒) สำหรับบุคคลที่มาไม่ได้ ตามมาตรา ๒๗ (๕) นี้ ให้จำหน่ายบัญชีว่าขาดไว้ก่อนแล้วมอบให้นายอำเภอจัดการสอบสวนตามทางการ

(๓) สำหรับบุคคลที่ปรากฏว่าไปเข้าตรวจเลือกที่อำเภออื่น ตามมาตรา ๓๒ นั้น ให้บันทึกไว้ในบัญชีช่องหมายเหตุ

ฯลฯ

จาก มาตรา ๒๗(๗)

ป่วยไม่สามารถจะมาได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก

เมื่อเสร็จการตรวจเลือกแล้วนายอำเภอจะทำการสอบสวน ถ้าเป็นความจริง ก็ไม่เป็นการหลีกเลี่ยงข้อหานี้

บทที่ ๗ การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ

.....

มาตรา ๒๘ ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กำหนดผู้ดำรงตำแหน่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่า ผู้บัญชาการกองพล เป็นผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกและคณะกรรมการชั้นสูง (แก้ไขโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลง ๑๕ ต.ค.๑๕ ข้อ ๓)

อธิบาย

จากมาตรา ๒๘ กำหนดให้ รมว.กห.กำหนดผู้ดำรงตำแหน่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่า ผบ.พล. เป็นผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกและคณะกรรมการชั้นสูง

ตามคำสั่ง กห ที่ ๗๔๘/๑๕ ลง ๓๐ พ.ย.๑๕ มอบอำนาจให้แม่ทัพภาค เป็นผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกและคณะกรรมการชั้นสูงในท้องที่แต่ละจังหวัด ภายในเขตท้องที่ของตน

ในกรณีที่ทำเป็น หรือ มีเหตุการณ์พิเศษ ให้ ผบ.ทบ.มีอำนาจสั่งให้แม่ทัพภาค เปลี่ยนแปลงกรรมการตรวจเลือกในบางท้องที่ก็ได้ ตามที่เห็นสมควร

คำสั่ง กห ที่ ๗๔๘/๑๕ มีการแก้ไขเพิ่มเติม ตามคำสั่ง กห ที่ ๗๘๒/๓๖ ลง ๑๕ ต.ค.๓๖ แก้ไข เพิ่มเติม รายชื่อจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลง ใน ข้อ ๑ และ ข้อ ๒ ของคำสั่ง กห ที่ ๗๔๘/๑๕

คณะกรรมการตรวจเลือก

มาตรา ๒๘ ทวิ ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด ตาม มาตรา ๒๘ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกขึ้นในท้องที่แต่ละจังหวัด เพื่อทำการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ โดยให้ประกอบด้วยนายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศไม่ต่ำกว่าพันโทหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศหรือเทียบเท่าไม่สูงกว่าประธานกรรมการไม่เกินสองคน สัสดีจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคน ซึ่งมีได้ประจำอยู่ในท้องที่จังหวัดที่ตรวจเลือกนั้น และนายทหารสัญญาบัตร ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น ๑ สาขาเวชกรรมหนึ่งคน หรือหลายคนเป็นกรรมการ ถ้าไม่อาจแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะดังกล่าวเป็นกรรมการได้ ก็ให้แต่งตั้งผู้อื่นซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น ๑ สาขาเวชกรรมแทน

หน้าที่ของกรรมการตรวจเลือกและวิธีการตรวจเลือก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(เพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลง ๑๕ ต.ค. ๑๕ ข้อ ๒)

อธิบาย

จาก มาตรา ๒๘ ทวิ วรรคหนึ่ง

๑. ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด ตาม มาตรา ๒๘ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกขึ้นในท้องที่แต่ละจังหวัด

๒. คณะกรรมการตรวจเลือก ประกอบด้วย

- นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศไม่ต่ำกว่าพันโทหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ
- นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศหรือเทียบเท่าไม่สูงกว่าประธานกรรมการไม่เกิน ๒ คน
- สัสดีจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคน ซึ่งมีได้ประจำอยู่ในท้องที่จังหวัดที่ตรวจเลือกนั้น
- นายทหารสัญญาบัตร ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น ๑ สาขาเวชกรรมหนึ่งคน หรือหลายคนเป็นกรรมการ ถ้าไม่อาจแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะดังกล่าวเป็นกรรมการได้ ก็ให้แต่งตั้งผู้อื่นซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น ๑ สาขาเวชกรรมแทน

๓. หน้าที่ของกรรมการตรวจเลือกและวิธีการตรวจเลือก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ.๒๕๖๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ.๒๕๕๗

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ ทวิ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๐ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ.๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้คณะกรรมการตรวจเลือก มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตรวจเลือกโดยแยกหน้าที่กันกระทำดังต่อไปนี้

(๑) ประชานกรรมการตรวจเลือก มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและควบคุมการตรวจเลือก ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และออกเสียงชี้ขาดในกรณีที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ เมื่อ คณะกรรมการตรวจเลือกไม่อาจตกลงกันโดยเสียงข้างมากได้ กับให้มีหน้าที่ตรวจสอบการปล่อยทหารกองเกิน พร้อมกับมอบใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ตาม (แบบ สด.๔๑) ท้ายกฎกระทรวงนี้ ให้ทหารกองเกินรับไปเป็นหลักฐาน

(๒) กรรมการนายทหารสัญญาบัตร มีหน้าที่

(ก) เรียกชื่อทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกมาตรวจเลือกจัดดูแลทหารกองเกินซึ่งตรวจเลือกแล้วให้รวมอยู่เป็นจำพวกป้องกันมิให้ทหารกองเกินซึ่งตรวจเลือกแล้วปะปนกับทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้ตรวจเลือก และรับทหารกองเกินซึ่งคณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เข้ากองประจำการ เพื่อนำขึ้นทะเบียนหรือนำตัวส่งนายอำเภอเพื่อออกหมายนัด

(ข) วัดขนาด เก็บยอดเป็นจำพวก ตรวจสอบจำนวนสลาก ควบคุมการทำสลากและอ่านสลากในระหว่างการจับสลาก

(๓) กรรมการสี่ตี่จังหวัด มีหน้าที่บันทึกผลการตรวจเลือกในบัญชีเรียก รับเรื่องราวร้องขอในเหตุต่าง ๆ ซึ่งนายอำเภอได้สอบสวนแล้ว เตรียมทำสลากบันทึกผลการจับสลาก และรวบรวมสลากที่จับแล้วไว้เป็นหลักฐานตรวจสอบขึ้นทะเบียน และทำบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น ๑ สาขาเวชกรรมมีหน้าที่ตรวจร่างกายผู้ที่ถูกเรียกมาตรวจเลือกและออกใบสำคัญให้แก่คนจำพวกที่ ๓ และคนจำพวกที่ ๔ รวมทั้งควบคุมการจับสลาก

“ข้อ ๓ ในการตรวจร่างกาย ให้คณะกรรมการแบ่งคนที่ได้ตรวจเลือกออกเป็น ๔ จำพวก จำพวกที่ ๑ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายสมบูรณ์ดีไม่มีอวัยวะพิการหรือผิดส่วนแต่อย่างใด จำพวกที่ ๒ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายที่เห็นได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ดีเหมือนคนจำพวกที่ ๑ แต่ไม่ถึงทุพพลภาพ คือ

(๑) ตาหรือหนังตาคิดปกติจนปรากฏชัดอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ แม้เพียงข้างเดียว

- (ก) ตาเหล่ (Squint)
- (ข) ลูกตาสั่น (Nystagmus)
- (ค) แก้วตาขุ่น (Cataract)
- (ง) กระจกตาขุ่น (Opacity of Cornea)
- (จ) หนังตาดก (Ptosis)
- (ฉ) หนังต้าม้วนเข้า (Entropion)
- (ช) หนังต้าม้วนออก (Ectropion)

- (ซ) ช่องหนังตา (Palpebral Fissure) ทั้งสองข้างกว้างไม่เท่ากันจนดูน่าเกลียด
- (๒) หูผิดปกติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้แม้เพียงข้างเดียว
- (ก) ใบหูผิดปกติหรือผิดปกติขนาดปรากฏชัดเจนจนดูน่าเกลียด เช่น ลีบ หรือเล็ก หรือใหญ่ หรือปี่
- (ข) ช่องหูมีหนองเรื้อรังและทิ้งแก้วหูทะลุ
- (๓) จมูกผิดปกติจนดูน่าเกลียด เช่น ปี่ หรือแห้ว
- (๔) ปากผิดปกติจนดูน่าเกลียด เช่น แห้วหรือผิดปกติจนพูดไม่ชัด
- (๕) ช่องปากผิดปกติหรือผิดปกติจนพูดไม่ชัด
- (๖) หน้าผิดปกติจนดูน่าเกลียดอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
- (ก) อัมพาต (Facial Paralysis)
- (ข) เนื้องอกกระตุก (Tics)
- (ค) แผลเป็นหรือปานที่หน้า มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๑/๔ ของหน้าขึ้นไป หรือยาวมาก
- (ง) เนื้องอก (Benign Tumour)
- (๗) คอพอก (Simple Coitre)
- (๘) ซอกคอหรือซอกรักแร้ติดกัศ
- (๙) อวัยวะเคลื่อนไหวผิดปกติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ แม้เพียงข้างเดียว
- (ก) ข้อติด (Ankylosis) หรือหลวมหลุดง่ายหรือเคลื่อนไหวไม่สะดวกจนทำงานไม่ถนัด
- (ข) นิ้วมือหรือนิ้วเท้ามีจำนวนหรือขนาดของนิ้วผิดปกติจนดูน่าเกลียดหรือนิ้วบิดจนดูน่าเกลียดหรือจนทำงานไม่ถนัด หรือช่องนิ้วติดกันหรือนิ้วมือค้ำจนถึงโคนเล็บ
- (ค) มือหรือแขนลีบหรือบิดเก
- (ง) เท้าหรือขาลีบหรือบิดเก
- (๑๐) กระดูกชิ้นใหญ่ผิดปกติทำให้อวัยวะนั้นทำงานไม่สะดวกหรือจนดูน่าเกลียด
- (๑๑) ใต้อ่อนลงถุง
- (๑๒) ภาวะเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิด (Gender Identity Disorder)
- ((๑๒) เพิ่มเติม โดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๕ (พ.ศ.๒๕๕๕) ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เม.ย. ๒๕๕๕ เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก หน้า ๒๘)
- จำพวกที่ ๓ ได้แก่ คนซึ่งมีร่างกายยังไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนั้นได้ เพราะป่วยซึ่งจะบำบัดให้หายภายในกำหนด ๓๐ วันไม่ได้

จำพวกที่ ๔ ได้แก่ คนพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคที่ไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๑

การวินิจฉัยลักษณะพิการและโรคต่างๆ นั้น ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ตรวจยังมี ความสงสัย ก็ให้คณะกรรมการตรวจเลือกจัดเข้าไว้ในคนจำพวกที่ ๑ ก่อน

ใบสำคัญที่จะออกให้แก่คนจำพวกที่ ๓ และคนจำพวกที่ ๔ ให้เป็นไปตาม (แบบ สด.๔) และ(แบบ สด. ๕) ท้ายกฎกระทรวงนี้ เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกลงชื่อแล้ว มอบให้กรรมการ สัตติจังหวัดไว้เป็นหลักฐาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบต่อไป

บุคคลซึ่งคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าเข้าอยู่ในคนจำพวกที่ ๒ จำพวกที่ ๓ หรือจำพวกที่ ๔ ถ้ากรรมการซึ่งมิใช่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมมีความเห็นแย้งร่วมกัน สองคนให้ส่งตัวบุคคลนั้นเข้าตรวจเลือกพร้อมกับคนในจำพวกเดียวกันตามความเห็นแย้งของ กรรมการซึ่งมิใช่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ถ้าบุคคลนั้นต้องเข้ากองประจำการ ก็ให้กรรมการ ซึ่ง มีความเห็นแย้งกันนั้นต่างฝ่ายต่าง ทำคำชี้แจงยื่นต่อกรรมการชั้นสูง ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันเสร็จ การตรวจเลือกในจังหวัดนั้น

ข้อ ๔ บุคคลซึ่งจะเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น ต้องมีขนาดรอบตัวตั้งแต่เจ็ด สิบหกเซนติเมตร ขึ้นไปในเวลาหายใจออกและสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรสี่สิบหกเซนติเมตรขึ้นไป

วิธีวัดขนาดนั้น ให้กระทำดังนี้ คือ ให้ยืนตั้งตัวตรงส้นเท้าชิดกัน ขนาดสูงให้วัดตั้งแต่ สัน เท้าจนสุดศีรษะขนาดรอบตัวให้คล้องแถบเมตรรอบตัวให้ริมล่างของแถบได้ระดับราวมโดยรอบ วัดเมื่อหายใจออกเต็มที่หนึ่งครั้งและหายใจเข้าเต็มที่หนึ่งครั้ง

ข้อ ๕ วิธีคัดเลือกนั้น ให้เลือกคนจำพวกที่ ๑ ซึ่งมีขนาดสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรหกสิบ เซนติเมตรขึ้นไปก่อน ถ้ามีจำนวนมากกว่าจำนวนที่ต้องการก็ให้จับสลากถ้าคนจำพวกที่ ๑ ซึ่งมี ขนาดสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรหกสิบเซนติเมตรขึ้นไปมีไม่เพียงพอ กับ จำนวนที่ต้องการให้เลือกขนาดสูง ถัดรองลงมา ตามลำดับจนพอกับความต้องการ ถ้าเลือกถึงขนาดใดเกินจำนวนต้องการ ให้จับสลาก เฉพาะขนาดนั้น

ถ้าคนจำพวกที่ ๑ มีไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ ให้เลือกจากคนจำพวกที่ ๒ ถ้ายังไม่พอก็ให้เลือกจากคนที่ จะได้รับการผ่อนผันโดยวิธีเดียวกับที่กล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

คนจำพวกที่ ๓ ให้เรียกมาตรวจเลือกในคราวถัดไป เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือก ได้ ตรวจเลือกแล้วยังคงเป็นคนจำพวกที่ ๓ อยู่รวม ๓ ครั้ง ให้งดเรียก

ข้อ ๖ การตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการนั้น ถ้ามีจำนวน มากกว่าจำนวนที่ต้องการก็ให้จับสลาก ผู้ใดจับได้สลากเป็นแผนกทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ หรือ ตำรวจ ให้ส่งเข้ากองประจำการแผนกนั้น สลากนั้นให้มีเท่าจำนวนทหารกองเกินที่จะต้อง

จับสลาก แบ่งเป็นเครื่องหมายสีแดงอย่างหนึ่งสีดำอย่างหนึ่ง สีแดงให้มีเท่ากับจำนวนที่ต้องการ
รับเข้ากองประจำการ นอกนั้นเป็นสีดำ ถ้าในแห่งเดียวกันนั้นจะต้อง
ส่งทหารกองเกินเข้ากองประจำการหลายแผนก ให้เขียนนามแผนกนั้น ๆ ในสลากเครื่องหมายสี
แดงตามจำนวนที่ต้องการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ ม.ค. ๒๕๑๖

จอมพล ถ. กิตติขจร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม.

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๐ หน้าที่ ๕ ตอนที่ ๓๐(ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๕ มี.ค.๑๖ ความในข้อ ๓ นี้ถูก
ยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดย กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ.๒๕๑๘) ตาม ๕๒ ร.จ. ๘ ตอนที่ ๒๓๗ (ฉบับ
พิเศษ) ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๘)

บันทึกข้อตกลง ฯ

ข้อ ๑๔ พระภิกษุที่ถูกเข้ากองประจำการ ถ้ารูปใดขอผ่อนผันยังไม่ลาสิกขาในวันตรวจ
เลือกให้คณะกรรมการการตรวจเลือกผ่อนผันให้ไปลาสิกขาได้ไม่เกิน ๑๐ วันนับจากวันตรวจเลือก
วันสุดท้ายของจังหวัดนั้น โดยให้นายอำเภอเป็นผู้ออกหมายนัดเช่นบุคคลตามมาตรา ๓๔

ส่วนผู้ที่ต้องส่งเข้ากองประจำการในวันตรวจเลือกให้สัสดีจังหวัด ทำบัญชีรายชื่อตาม
(แบบ สด.๑๘) ท้ายบันทึกนี้ พร้อมกับตัวคนมอบให้ฝ่ายทหารหรือตำรวจรับไปทันที กับให้ชี้แจง
ไว้ในท้ายบัญชีให้ทราบด้วยว่า ยังมีพระภิกษุที่ผ่อนผันให้ไปลาสิกขาอีกกี่รูปเมื่อลาสิกขามาขึ้น
ทะเบียนกองประจำการแล้ว ให้สัสดีจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อและมอบตัวให้ฝ่ายรับคน

คณะกรรมการชั้นสูง

มาตรา ๒๘ ตริ ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดตามมาตรา ๒๘ แต่งตั้ง
คณะกรรมการชั้นสูงขึ้นในท้องที่แต่ละจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคน
เป็นประธานกรรมการ เจ้าหน้าที่สัสดี ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าสัสดีจังหวัดหนึ่งคน และ
ข้าราชการอื่นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนกหรือเทียบเท่าอีกหนึ่งคน เป็นกรรมการ
กรรมการชั้นสูงต้องไม่เป็นบุคคลคนเดียวกับกรรมการตรวจเลือก

คณะกรรมการชั้นสูงมีอำนาจพิจารณาตัดสินกรณีที่มีคำร้อง ตามมาตรา ๓๑ หรือกรณีที่มี
ข้อขัดแย้งระหว่างกรรมการตรวจเลือกซึ่งทำคำชี้แจงเสนอขึ้นมา

คำตัดสินของคณะกรรมการชั้นสูงให้เป็นที่สุด

อธิบาย

จากมาตรา ๒๘ ตรี วรรคหนึ่ง

๑. ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดตามมาตรา ๒๘ แต่งตั้งคณะกรรมการชั้นสูงขึ้นในท้องที่แต่ละจังหวัด

๒. คณะกรรมการชั้นสูง ประกอบด้วย

- ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคนเป็นประธานกรรมการ
- เจ้าหน้าที่สัสดี ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าสัสดีจังหวัดหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- ข้าราชการอื่น ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนกหรือเทียบเท่าอีกหนึ่งคน เป็น

กรรมการ

กรรมการชั้นสูงต้องไม่เป็นบุคคลคนเดียวกับกรรมการตรวจเลือก

จากมาตรา ๒๘ ตรี วรรคสอง

คณะกรรมการชั้นสูงมีอำนาจ คือ

๑. พิจารณาตัดสินกรณีที่มีคำร้อง ตามมาตรา ๓๑

๒. พิจารณาตัดสินกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างกรรมการตรวจเลือกซึ่งทำคำชี้แจงเสนอขึ้นมา เป็นไปตาม กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๗ คือ

บุคคลซึ่งคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าเข้าอยู่ในคนจำพวกที่ ๒ จำพวกที่ ๓ หรือจำพวกที่ ๔ ถ้ากรรมการซึ่งมิใช่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม มีความเห็นแย้งร่วมกันสองคน ให้ส่งตัวบุคคลนั้นเข้าตรวจเลือกร่วมกับคนในจำพวกเดียวกัน ตามความเห็นแย้งของกรรมการซึ่งมิใช่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ถ้าบุคคลนั้นต้องเข้ากองประจำการ ก็ให้กรรมการที่มีความเห็นแย้งกันนั้น ต่างฝ่าย ต่างทำคำชี้แจงยื่นต่อกรรมการชั้นสูง ภายใน ๗ วัน นับแต่เสร็จการตรวจเลือกในจังหวัดนั้น

จากมาตรา ๒๘ ตรี วรรคสาม

คำตัดสินของคณะกรรมการชั้นสูง ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๘ จัตวา ให้นายอำเภอท้องที่ที่มีการตรวจเลือกมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดสถานที่ทำการตรวจเลือก

(๒) จัดเจ้าหน้าที่และเอกสารเกี่ยวกับการตรวจเลือก เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเลือก

ตรวจสอบได้ในวันตรวจเลือก

(๓) จัดคนซึ่งมาตรวจเลือกให้รวมอยู่เป็นตำบลเพื่อฟังเรียกชื่อ

(๔) สอบสวนบุคคลซึ่งร้องขอในเหตุต่าง ๆ แล้วมอบเรื่องให้คณะกรรมการตรวจเลือก

พิจารณา

(๕) ตรวจสอบและบันทึกบัญชีเรียกของอำเภอตามผลการตรวจเลือก

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(เพิ่ม โดย ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลง ๑๕ ต.ค. ๑๕)

การผ่อนผันไม่ส่งเข้ากองประจำการในคราวที่มีคนพอ

มาตรา ๒๕ เมื่อได้คัดคนที่ยกเว้นด้วยเหตุต่าง ๆ ออกแล้ว ถ้ามีจำนวนทหารกองเกินที่จะรับราชการเป็นทหารกองประจำการได้มากกว่า จำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ ให้ผ่อนผันแก่ประเภทบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา ซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ หรือชรา จนหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู แต่ถ้ามีบุตรหลายคนจะต้องเข้ากองประจำการพร้อมกันคงผ่อนผันให้คนเดียวตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือก ถ้าบิดาหรือมารดาไม่สามารถจะเลือกได้ ก็ให้คณะกรรมการตรวจเลือกพิจารณาผ่อนผันให้หนึ่งคน

(๒) บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตร ซึ่งมารดาตาย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ และบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้งนี้ เมื่อบุตร หรือพี่หรือน้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

(๓) บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้อ้างสิทธิตาม (๑)หรือ(๒) แห่งมาตรานี้ ต้องร้องขอผ่อนผันต่อนายอำเภอท้องที่ก่อนวันตรวจเลือกเข้ากองประจำการไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีพิเศษซึ่งไม่ใช่ความผิดของผู้ร้องและผู้ร้องต้องร้องต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก ตามมาตรา ๓๐ อีกครั้งหนึ่ง นายอำเภอต้องสอบสวนหลักฐานไว้เสียก่อนวันตรวจเลือก เพื่อคณะกรรมการตรวจเลือกจะได้ตัดสินใจได้ทันที การขอ ผ่อนผันตาม (๓) ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้าไม่สามารถจะผ่อนผันพร้อมกันทั้งสามประเภทได้เพราะจะทำให้คนไม่พอจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการให้ผ่อนผันคนประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ รวมกันก่อน ถ้าคนยังเหลือจึงผ่อนผันคนประเภทที่ ๓ ถ้าจำนวนคนในประเภทใดจะผ่อนผันไม่ได้ทั้งหมด ต้องให้คนประเภทนั้นจับสลาก

อธิบาย

จากมาตรา ๒๕(๑) บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดาและมารดา เมื่อ

๑.๑ บิดา หรือมารดา หรือ ทั้งบิดาและมารดา เป็นคนไร้ความสามารถ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คนไร้ความสามารถ คือ คนวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าเป็นคนวิกลจริตซึ่งศาลยังไม่ได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถและบุตรต้องเลี้ยงดู

แล้ว เข้าใจว่าน่าจะอนุโลมเข้าข้อนี้ได้ เพราะความมุ่งหมายของมาตรานี้ คือต้องการให้บุตรได้เลี้ยงดู บิดามารดา ไม่ให้อดตาย

๑.๒ บิดา หรือ มารดา หรือทั้งบิดาและมารดา พิการทุพพลภาพ

๑.๓ บิดาหรือมารดาหรือทั้งบิดาและมารดา ชราจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้ ซึ่งกฎหมายไม่ได้ กำหนดเกณฑ์ชราไว้ว่ามีอายุเท่าใดเพราะสุขภาพคนเราไม่เหมือนกัน จึงกำหนดใช้คำกลางๆว่าชรา จนหาเลี้ยงชีพไม่ได้เป็นเกณฑ์พิจารณา

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ประกอบด้วย

๑. ต้องเป็นคนหาเลี้ยง และต้องพิจารณาถึงความจำเป็นว่าจำเป็นต้องหาเลี้ยงหรือไม่

๒. ไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูแทน สำหรับผู้เลี้ยงดูแทน ก็ไม่เจาะจงว่าจะต้องเป็นญาติ จะเป็นใครก็ได้ถ้าสามารถเลี้ยงดูแทนได้ก็ขอผ่อนผันไม่ได้

๓. กรณีมีบุตรหลายคนจะต้องเข้ากองประจำการพร้อมกันผ่อนผันให้คนเดียว แล้วแต่บิดา หรือมารดาจะเลือก ถ้าไม่สามารถเลือกได้ด้วยเหตุใดๆ คณะกรรมการตรวจเลือกจะเป็นผู้พิจารณา

การร้องขอผ่อนผัน

ต้องร้องขอผ่อนผันก่อนนายอำเภอท้องที่ ก่อนวันตรวจเลือกเข้ากองประจำการ ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน เว้นแต่ในกรณีพิเศษซึ่งไม่ใช่ความผิดของผู้ร้อง และผู้ร้องต้องร้องต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกตาม มาตรา ๓๐ อีกครั้งหนึ่ง นายอำเภอต้องสอบสวนหลักฐานไว้เสียก่อน วันตรวจเลือก เพื่อคณะกรรมการตรวจเลือกจะได้ตัดสินใจได้ทันที

มาตรา ๒๕ วรรค ท้าย

ถ้าไม่สามารถจะผ่อนผันพร้อมกันทั้ง ๓ ประเภทได้ เพราะจะทำให้คนไม่พอจำนวนตามที่ ฝ่ายทหารต้องการ ให้ผ่อนผันคนประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ รวมกันก่อน ถ้าคนยังเหลือจึงผ่อนผันให้คนประเภทที่ ๓ ถ้าจำนวนคนในประเภทใดจะผ่อนผันไม่ได้ทั้งหมด ต้องให้คนประเภทนั้น จับสลาก

มาตรา ๒๕ (๒)

เป็นบุคคลซึ่งจำต้องหาเลี้ยง

ก. เป็นบุตรซึ่งมารดาตาย หรือ มารดาไร้ความสามารถ หรือมารดาพิการทุพพลภาพ(มารดา ในที่นี้คือภริยาของผู้ขอผ่อนผัน) หรือ

ข. พี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดา หรือร่วมแต่มารดา ซึ่งบิดาหรือมารดาตาย หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้การผ่อนผันประกอบด้วย

(๑) บุตร หรือพี่ หรือน้องนั้นหาเลี้ยงชีพด้วยตนเองไม่ได้ ซึ่งอาจเป็นด้วยอายุยังน้อย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

(๒) ไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูแทน โดยมีความหมายเช่นเดียวกับข้อ ๑ ทุกประการ การขออนุญาตตามข้อ ๒ นี้ ต้องดำเนินการและปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑ จาก มาตรา ๒๕(๓) บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวง

การผ่อนผันเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ

แก่บุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาหรือเรียนรู้

พ.ศ.๒๕๔๕

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕(๓) และ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๘๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๓ (พ.ศ.๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๘๗

ข้อ ๒ บุคคลซึ่งจะได้รับการผ่อนผันตามมาตรา ๒๕ (๓) คือ

(๑) กรณีการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(ก) นิสิต หรือ นักศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐ ที่อยู่ในความควบคุม หรือ กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษารับปริญญา สำหรับนักศึกษาของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นระบบเปิดแบบตลาดวิชาหรือไม่ต้องเข้าชั้นเรียน จะต้องมีผลการศึกษาสอบไล่ได้ภาคละไม่น้อยกว่ากำหนดไว้ทุกภาคการศึกษาติดต่อกัน เว้นแต่ภาคการศึกษาใดขาดสอบเพราะเหตุสุดวิสัย ซึ่งสถานศึกษาให้การรับรอง

(ข) นิสิต นักศึกษา หรือ นักเรียน ในสถานศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน แล้วแต่กรณี ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา หรือระดับปริญญา

(ค) นักเรียนหรือนักศึกษาในสถานศึกษาสายอาชีพ หรือสายเฉพาะทางอื่นๆ ที่อยู่ในสังกัดหรือ อยู่ในความควบคุมหรือกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานของรัฐ ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาหรือระดับปริญญา

(ง) นักเรียนในสถานศึกษาสายสามัญระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่อยู่ในสังกัดหรือ อยู่ในความควบคุมหรือกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานของรัฐ ให้ผ่อนผันจนสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กรณีตาม (๑) (ก) ถึง (ค) ให้ผ่อนผันจนบุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบหกปีบริบูรณ์ เว้นแต่
นิสิต หรือนักศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ ให้ผ่อนผันในระหว่างที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือสถาบัน
ทางแพทย์ เพื่อขึ้นทะเบียน และรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาเวชกรรม ตามกฎหมายว่าด้วย
วิชาชีพเวชกรรมอีกหนึ่งปี ในกรณีตาม (๑) (ง) ให้ผ่อนผันจนบุคคลนั้นมีอายุครบ ยี่สิบสองปี
บริบูรณ์

(๒) กรณีการศึกษานอกระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ผู้เรียนหรือศึกษานอกระบบการศึกษารัฐ ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการ
การเรียนรู้ หรือศึกษานอกระบบดังนี้

(ก) การศึกษาที่อาจเทียบได้ ในระดับต่ำกว่าปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจน
บุคคลนั้นมีอายุครบ ยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(ข) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจนบุคคลนั้น
มีอายุครบ ยี่สิบหกปีบริบูรณ์

(๓) กรณีการศึกษิตตามอัยศาสตร์ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ผู้เรียนรู้หรือศึกษาตามอัยศาสตร์ ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการเรียนรู้
หรือศึกษาตามอัยศาสตร์ ดังนี้

(ก) การศึกษาที่อาจเทียบได้ ในระดับต่ำกว่าปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจน
บุคคลนั้นมีอายุครบ ยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(ข) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจนบุคคล
นั้นมีอายุครบ ยี่สิบหกปีบริบูรณ์

(๔) การศึกษาเฉพาะทางตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ผู้ศึกษาตามการศึกษาเฉพาะทาง ให้ผ่อนผันเฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาดังนี้

(ก) การศึกษาที่อาจเทียบได้ ในระดับต่ำกว่าปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจน
บุคคลนั้นมีอายุครบ ยี่สิบสองปีบริบูรณ์

(ข) การศึกษาที่อาจเทียบได้ในระดับปริญญา ให้ได้รับการผ่อนผันจนบุคคล
นั้นมีอายุครบ ยี่สิบหกปีบริบูรณ์

ข้อ ๓ การผ่อนผันให้แก่ นิสิต นักศึกษา นักเรียน หรือผู้ศึกษาที่เป็นการศึกษาใน
ระบบ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ ให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษา
ของรัฐ ส่วนราชการที่เป็นกรมหรือเทียบเท่า หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ตรวจสอบ
คุณสมบัติผู้ขอผ่อนผัน แล้วส่งรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันตาม ข้อ ๒ (๑) (ก) (ค) และ

(ง) ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ ในเดือนกุมภาพันธ์ ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่สถาบันทางการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามความตกลงหรือ สนธิสัญญา หรือกฎบัตรระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีหรือสมาชิก เช่น สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ด้วย

(๒) ในกรณีที่เป็นการศึกษาในสถานศึกษาของเอกชน ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน แล้วแต่กรณี ให้เป็นหน้าที่ของอธิการบดี หรืออธิการ โดยความเห็นชอบของสถาบันศึกษาเอกชน หรือเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการ หรือผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแล้วแต่กรณี ตรวจสอบคุณสมบัติแล้วส่งรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผัน ตามข้อ ๒(๑) (ข) ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ ในเดือนกุมภาพันธ์ ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ

ข้อ ๔ การขอผ่อนผันให้แก่ นิสิต นักศึกษา นักเรียน หรือผู้ศึกษา ที่เป็นการศึกษานอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาเฉพาะทาง ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตการศึกษา หรือ หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาเฉพาะทางแล้วแต่ กรณี ซึ่งบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผันอยู่ระหว่างศึกษาหรือเรียนรู้อยู่ในจังหวัดนั้น ตรวจสอบคุณสมบัติแล้วส่งรายชื่อบุคคลที่จะได้รับการผ่อนผัน ตาม ข้อ ๒ (๒) (๓) และ(๔) ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ของปีที่จะต้องตรวจเลือกเข้ากองประจำการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕

พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลอากาศเอกคงศักดิ์ วันทนา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม ๑๒๓ ตอน ๔๖ ก. วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวงการผ่อนผันเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ
แก่บุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาหรือเรียนรู้
พ.ศ. ๒๕๔๕

หลักการ

ปรับปรุงหลักเกณฑ์การผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ
ให้แก่บุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาในสถานศึกษา

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๕(๓) แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ กำหนดให้บุคคล
ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ได้รับการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับ
ราชการเป็นทหารกองประจำการ จึงได้มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้บุคคลที่อยู่ในระหว่าง
การศึกษาในสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงได้รับการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับ
ราชการเป็นทหารกองประจำการ แต่ในกฎกระทรวงจะกำหนดชื่อสถานศึกษาเป็นรายสถานศึกษา
ทำให้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่และยังมีได้กำหนด
ชื่อสถานศึกษานั้นไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งทำให้บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาในสถานศึกษานั้นๆ
ไม่ได้รับการผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ และไม่สอดคล้องกับ
ระบบการศึกษาของรัฐในปัจจุบัน ดังนั้น สมควรเปลี่ยนหลักเกณฑ์การผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับ
ราชการเป็นทหารกองประจำการให้แก่บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาในสถานศึกษาตามลักษณะ
และประเภทของสถานศึกษาแทน รวมทั้งกำหนดผู้มีสิทธิได้รับการผ่อนผันซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษา
นอกระบบ การศึกษตามอัธยาศัย และการศึกษาเฉพาะทางด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับระบบ
การศึกษาของรัฐ และกำหนดผู้มีอำนาจตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่ได้รับการผ่อนผันในแต่ละกรณี
ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

มาตรา ๓๐ ถ้าผู้ที่ถูกเรียกมาตรวจเลือกเห็นว่า ตนควรจะได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน ต้องนำ
หลักฐานมาแสดงต่อคณะกรรมการตรวจเลือก ก่อนจับสลาก หรือ ก่อนกำหนดให้เข้ากอง
ประจำการในกรณีที่ไม่มีกรจับสลาก มิฉะนั้นให้ถือว่าหมดสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน

มาตรา ๓๑ ในการตรวจคนเข้ากองประจำการนั้น ถ้าผู้ที่ต้องเข้ากองประจำการเห็นว่า
คณะกรรมการตรวจเลือกตัดสินไม่ถูกหรือไม่ยุติธรรม ก็ให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการชั้นสูงได้ แต่
ให้ส่งผู้นั้นเข้ากองประจำการก่อนจนกว่าจะได้รับคำตัดสินของคณะกรรมการชั้นสูง

ผู้ที่ต้องเข้ากองประจำการที่ประสงค์จะยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการชั้นสูงตามมาตรา ๓๑
ให้ยื่นตรงต่อคณะกรรมการชั้นสูงทีเดียว ไม่ต้องผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

มาตรา ๓๒ ถ้าปรากฏว่าทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินยี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ไปทำมาหาเลี้ยงชีพในท้องที่อำเภออื่น และนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร ได้ส่งหมายเรียกไปยังนายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นไปอยู่มอบแทนให้ เมื่อได้รับหมายเรียกแล้วแต่ไม่สามารถจะไปตามหมายนั้นได้เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทัน ผู้นั้นต้องรีบชี้แจงต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ เมื่อ นายอำเภอท้องที่นั้นสอบสวนได้ความจริง ก็ให้เข้ารับการตรวจเลือกพร้อมกับคนในอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ แต่ถ้าไม่สามารถส่งเข้ารับการตรวจเลือกในอำเภอท้องที่นั้นได้ก็ให้นายอำเภอรีบจัดส่งผู้นั้นไปรับการตรวจเลือกยังอำเภอท้องที่ใกล้เคียงตามที่เห็นสมควร

ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือก แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ออกหมายเรียก
(มาตรา ๓๒ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนโดย พ.ร.บ. รับราชการทหาร(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖)

อธิบาย มาตรา ๓๒ วรรคแรก

๑. ทหารกองเกินซึ่งอายุเกิน ๒๑ ปีบริบูรณ์ ไปทำมาหาเลี้ยงชีพในท้องที่อำเภออื่น
๒. นายอำเภอท้องที่ภูมิลำเนาทหาร ได้ส่งหมายเรียกไปยังนายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นไปอยู่มอบแทนให้ เมื่อได้รับหมายเรียกแล้วแต่ไม่สามารถจะไปตามหมายนั้นได้เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทัน

ในกรณีที่ได้รับหมายเรียกที่อำเภอภูมิลำเนาทหาร แล้วไปทำมาหาเลี้ยงชีพในท้องที่อำเภออื่นไม่เข้ามาตรานี้ เพราะทหารกองเกินทราบกำหนด วัน เวลา และสถานที่ตรวจเลือกดีแล้ว เป็นหน้าที่จะต้องเข้ารับการตรวจเลือกตามหมายเรียก แต่กรณี ตามมาตรา ๓๒ เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการส่งหมายโดยมอบให้นายอำเภอท้องที่ที่ทหารกองเกินไปอยู่มอบแทน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้ไปไม่ทันได้

๓. ผู้นั้นต้องรีบชี้แจงต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่
๔. เมื่อนายอำเภอท้องที่นั้นสอบสวนได้ความจริง ก็ให้เข้ารับการตรวจเลือกพร้อมกับคนในอำเภอที่ไปอยู่ แต่ถ้าไม่สามารถส่งเข้ารับการตรวจเลือกในอำเภอที่ไปอยู่ได้ ก็ให้นายอำเภอรีบจัดส่งผู้นั้นไปรับการตรวจเลือก ยังอำเภอท้องที่ใกล้เคียงตามที่เห็นสมควร

มาตรา วรรคท้าย

ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ออกหมายเรียก

มาตรา ๓๓ ทหารกองเกินที่หลีกเลี่ยงขัดขืนตามมาตรา ๒๗ ถ้าไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ ก็ให้ส่งผู้นั้นเข้ารับราชการทหารกองประจำการในปีนั้นหรือปีถัดไปโดยไม่ให้จับสลาก

(มาตรา ๓๓ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ. รับราชการทหาร ฉบับที่ ๔)

อธิบาย คนหลีกเลี่ยงชัดเจน คือ ผู้ที่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก ตามมาตรา ๒๗ และถูกดำเนินคดี เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วและศาลพิพากษาว่ามีความผิด

ถ้าไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ ก็ให้ส่งผู้นั้นเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ซึ่ง กระทำได้ ๒ กรณี คือ

๑. เมื่อพ้นโทษตามมาตรา ๔๕ โดยให้แพทย์ตรวจร่างกาย และร่างกายไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ

๒. เมื่อพ้นโทษแล้ว ออกหมายเรียกให้เข้ารับการตรวจเลือกในคราวถัดไป ถ้าร่างกายไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ ก็ส่งเข้ากองประจำการโดยไม่ให้จับลาก

มาตรา ๓๔ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการผู้ใด จำต้องเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกเป็นผู้กำหนด และให้นายอำเภอออกหมายนัด เพื่อให้ทหารกองเกินผู้นั้นมา ณ ที่อำเภอท้องที่ตามที่ได้กำหนดไว้แล้ว เพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ถ้าทหารกองเกินผู้นั้นไม่มาตามนัด ให้ถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจน

อธิบาย

๑. ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการ จะต้องเริ่มเข้ารับราชการเมื่อใด ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกเป็นผู้กำหนด

๒. นายอำเภอออกหมายนัด ให้ทหารกองเกินผู้นั้นมา ณ ที่อำเภอท้องที่ ตามที่ได้กำหนด เพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๓. ถ้าทหารกองเกินผู้นั้นไม่มาตามนัด ให้ถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจน

มาตรา ๓๕ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการ เมื่อเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด ให้รับขึ้นทะเบียนกองประจำการโดยไม่ชักช้า

ทหารกองประจำการ ต้องรับราชการประจำอยู่ในหน่วยทหาร ตามที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะกำหนดให้

มาตรา ๓๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดให้ทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม ตามที่เห็นสมควร ส่วนการระดมพลให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

การเรียกเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้จัดเตรียมและอำนวยความสะดวก และให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการเรียกและส่งทหารเข้ารับราชการตามความประสงค์ของกระทรวงกลาโหม

การผ่อนผันไม่ต้องเรียกหรือไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(มาตรา ๓๖ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลง ๑๕ ต.ค.๑๕)

อธิบาย มาตรา ๓๖ วรรค หนึ่ง

๑. ผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๓๖ ได้แก่ ทหารกองเกิน และ ทหารกองหนุน

๒. มีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพล

- เพื่อตรวจสอบ
- เพื่อฝึกวิชาทหาร
- เพื่อทดลองความพร้อมพร้อม
- การระดมพล

มาตรา ๓๖ วรรค สอง

- กระทรวงกลาโหมมีอำนาจกำหนดให้ทำการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม ตามที่เห็นสมควร

- การระดมพลให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖ วรรค สาม

- กระทรวงกลาโหม เป็นผู้จัดเตรียมและอำนวยความสะดวก
- กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ดำเนินการเรียกและส่งทหารเข้ารับราชการตามความประสงค์ของกระทรวงกลาโหม

มาตรา ๓๖ วรรค สี่

การผ่อนผันไม่ต้องเรียก หรือไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๓๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๕

มาตรา ๓๗ ทหารกองเกินและทหารกองหนุนที่ถูกเรียกเข้ารับราชการตามมาตรา ๓๖ และทหารประจำการ ต้องอยู่ในวินัยทหารเหมือนทหารกองประจำการ

บทที่ ๘ การปลด

มาตรา ๓๘ การปลดทหารกองประจำการเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ นั้น ถ้ากระทรวงกลาโหม เห็นว่ามีเหตุจำเป็น จะเลื่อนกำหนดเวลาปลดไป ก็สั่งเลื่อนไปได้ ตามความจำเป็น

อธิบาย การปลดทหารกองประจำการเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ โดยปกติจะปลดเมื่อเข้ารับราชการในกองประจำการครบกำหนด ดังนี้

การปลดทหารหรือตำรวจกองประจำการเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ให้ถือวันเข้ารับราชการก่อนขึ้นทะเบียนกองประจำการ หรือตามวันที่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ แล้วแต่กรณี แล้วนับตั้งแต่วันที่เข้ารับราชการเป็นต้นไปเป็นรายเดือนจนครบกำหนด จึงให้นำปลดในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป เช่นผู้ที่ต้องเข้ารับราชการมีกำหนดยี่สิบสี่เดือน และขึ้นทะเบียนกองประจำการในเดือนเมษายน ๒๔๕๗ จะเป็นวันที่เท่าใดก็ตามต้องปลดในวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๕๘ ส่วนผู้ที่กำหนดให้

รับราชการประจำการน้อยกว่าที่กล่าวนี้ ก็ให้นับวันรับราชการสำหรับการปลดโดยอนุโลมทำงานที่กล่าวแล้ว

การคำนวณวันรับราชการกองประจำการนั้น ให้นับ วันป่วย วันลา ตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการลา วันถูกควบคุมหรือต้องโทษเข้ารวมด้วย ส่วนผู้รับราชการยังไม่ครบกำหนดเพราะเหตุอื่นนอกจากที่กล่าวแล้ว ต้องให้รับราชการจนครบกำหนด แล้วจึงปลดใน วันที่ ๑ ของเดือนถัดไป

ผู้ที่ครบกำหนดปลดในระหว่างที่ถูกควบคุม หรือต้องโทษอยู่ ให้นำปลดทีเดียว ไม่ต้องรอจนพ้นโทษ ต่อเมื่อพ้นโทษแล้วจึงปล่อยตัวไป

การปลดทหาร หรือ ตำรวจกองประจำการ สัสดีจังหวัด ต้องถือหลักฐานวันรับราชการตามทางว่านำปลดประกอบกับวันรับราชการตามทะเบียนกองประจำการทหารที่อยู่ในกองประจำการ

การปลดทหารกองหนุนให้กระทำด้วยวิธีต่อไปนี้

(๑) ประเภทที่ ๑ ปลดเป็นกองหนุนในเดือนใด ให้นับครบกำหนดปลดชั้นต่อไปในวันที่ ๑ ของเดือนที่ครบกำหนดปลดนั้น ไม่ต้องคิดรายวัน

แต่มาตรา ๓๘ บัญญัติให้อำนาจ กระทรวงกลาโหมเลื่อนกำหนดเวลาปลดไปได้ ตามความจำเป็น ซึ่ง กระทรวงกลาโหม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ เลื่อนกำหนดเวลาปลดทหารกองประจำการ ที่สมัครใจรับราชการในกองประจำการต่อเพื่อทดแทนการเรียกเกณฑ์
มาตรา ๓๕ ทหารกองเกินเมื่อมีอายุครบกำหนดปลดแล้ว ให้ปลดเป็นทหารกองหนุน ประเภทที่ ๒ ตามลำดับ คือ

อายุสามสิบปีบริบูรณ์ เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๒

อายุสี่สิบปีบริบูรณ์ เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๓

อายุสี่สิบหกปีบริบูรณ์ เป็น พันราชการทหารประเภทที่ ๒

(มาตรา ๓๕ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฉบับที่ ๓)

อธิบาย ทหารกองเกินเมื่อมีอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ตามลำดับ คือ

อายุสามสิบปีบริบูรณ์ เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๒

อายุสี่สิบปีบริบูรณ์ เป็น ทหารกองหนุนชั้นที่ ๓

อายุสี่สิบหกปีบริบูรณ์ เป็น พันราชการทหารประเภทที่ ๒

มาตรา ๔๐ ทหารกองประจำการ ถ้าต้องจำขังหรือจำคุกครั้งเดียว หรือหลายครั้ง เมื่อมีกำหนดวันที่จะต้องโทษหรือต้องโทษรวมได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก็ดี หรือทหารกองประจำการผู้ใดซึ่งกระทรวงกลาโหมเห็นว่าจะทำให้เสื่อมเสียแก่ราชการทหารด้วยประการใด ๆ ก็ดี จะปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกใบสำคัญให้แก่ทหารที่ถูกปลดนี้ไว้เป็นหลักฐาน ใบสำคัญนี้ หากชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อรับใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้การชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

อธิบาย มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง

๑. ทหารกองประจำการ จะปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ก็ได้ ถ้

๑.๑ ต้องทัณฑ์จำขัง หรือต้องโทษจำคุก ครั้งเดียว หรือหลายครั้ง เมื่อมีกำหนดวันที่จะต้องทัณฑ์หรือต้องโทษรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๑.๒ กระทบงกลาโหมเห็นว่าจะทำให้เสื่อมเสียแก่ราชการทหาร ด้วยประการใดๆก็ดี คำว่า จะปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ก็ได้ หมายความว่า จะปลดก็ได้ หรือจะไม่ปลดและให้รับราชการต่อไปจนครบกำหนดก็ได้

การปลดทหารกองประจำการตาม มาตรา ๔๐ นั้นถ้อายุยังไม่ครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๒ จนกว่าอายุจะครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ถ้อายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ แล้วให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่เหมาะสมกับอายุ เช่นเดียวกับการปลดทหารกองเกิน

มาตรา ๔๐ วรรคสอง

ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัด จะออกใบสำคัญให้แก่ทหารที่ถูกปลดไว้เป็นหลักฐาน ใบสำคัญนี้หากชำรุดหรือสูญหายให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละ ๑ บาท แต่ถ้การชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๔๑ ทหารกองประจำการ ทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุน ซึ่งยังไม่ครบกำหนดปลด พันราชการทหาร ถ้พิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ให้ปลดพันราชการทหารประเภทที่ ๑ หรือที่ ๒ แล้วแต่กรณี

ถ้เป็นนายทหารสัญญาบัตรถูกถอดหรือออกจากยศก็ให้ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๒

ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ ให้แก่ทหารตามประเภทที่ถูกปลดไว้เป็นหลักฐาน

อธิบาย มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง

ทหารกองประจำการ ทหารกองเกิน หรือ ทหารกองหนุน ซึ่งยังไม่ครบกำหนดปลด พันราชการทหาร ถ้พิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ให้ปลดพันราชการทหารประเภทที่ ๑ หรือที่ ๒ แล้วแต่กรณี

การปลดทหารหรือตำรวจกองประจำการ สัสดีจังหวัดต้องถือหลักฐานวันรับราชการตามหางว่าวนำปลดประกอบกับวันรับราชการตามทะเบียนกองประจำการทหารที่อยู่ในกองประจำการ

ถ้าปรากฏว่าพิการ ทูพพลภาพ หรือมีโรค ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง ต้องให้แพทย์แผนปัจจุบัน ชั้น ๑ เป็นกรรมการอย่างน้อยสามนายในจำนวนนี้ต้องเป็น แพทย์ในหน่วยทหารอย่างน้อยหนึ่งนายจัดการตรวจ ถ้าเป็นจริงให้ออก ใบสำคัญตาม (แบบ สด.๖) ท้ายบันทึกนี้ และนำปลดเป็นพื้นราชการทหาร

แต่การปลดตำรวจในกรณีดังกล่าวในวรรคก่อน ถ้าแห่งใดมีแพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ที่ จัดการตรวจไม่ครบตามจำนวน ให้จัดแพทย์ชั้นที่ต่ำกว่าสมทบให้ครบจำนวน แต่ต้องมีแพทย์ แผนปัจจุบันชั้น ๑ เป็นกรรมการในจำนวนนั้นอย่างน้อยหนึ่งนาย

การปลดทหารกองหนุนให้กระทำด้วยวิธีต่อไปนี้

(๓) ในการเรียกระดมพล การเรียกเข้าฝึกวิชาทหาร หรือในการทดลองความพร้อมพร้อม คราวใด ถ้าปรากฏว่าทหารกองเกิน หรือ ทหารกองหนุนผู้ใด พิการทูพพลภาพ หรือมีโรคตาม กฎกระทรวง ซึ่งจะต้องปลดเป็นพื้นราชการทหารตามมาตรา ๔๑ ให้ออกใบสำคัญ (แบบ สด.๖) แต่ ให้แพทย์ที่ตรวจร่างกาย ๑ นายทหารผู้อำนวยความสะดวก ๑ และนายทหารสัญญาบัตรซึ่งแทนหน่วยทหาร ในกรณีนั้น ๑ เป็นผู้ลงชื่อในใบสำคัญ

มาตรา ๔๑ วรรคสอง

ถ้าเป็นนายทหารสัญญาบัตรถูกถอดหรือออกจากยศก็ให้ปลดเป็นพื้นราชการทหารประเภท ที่ ๒

มาตรา ๔๑ วรรคสาม

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยสัสดีจังหวัดออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ ให้แก่ทหาร ตามประเภทที่ถูกปลดไว้เป็นหลักฐาน

ผู้มีหน้าที่ออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ คือ

ในกรณีที่ปลดพื้นราชการทหารตามมาตรา ๔๑ นั้น จะต้องพิจารณาว่าการปลดนั้นปลด พื้นราชการทหารประเภทที่ ๑ หรือ ที่ ๒ ถ้าเป็นการปลดพื้นราชการทหารประเภทที่ ๑ ให้ออก หนังสือสำคัญตาม (๑) ถ้าปลดพื้นราชการทหารประเภทที่ ๒ ให้ออกใบสำคัญตาม (๒)

การออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญในหน้าที่สัสดีจังหวัดให้จัดการดังนี้

ถ้าทหารกองหนุนที่ได้รับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญตามข้อ ๒๓ (๑) หรือ (๒) ไปแล้ว มีเหตุ ต้องปลดพื้นราชการทหาร ก็ให้เรียกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญนั้นมาลงวันปลดพื้นราชการทหาร ในด้านหลังหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัด ลงชื่อและ ประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ ส่วนวันปลดที่ได้ลงไว้เดิม ซึ่งยังไม่ถึงกำหนดนั้นให้ขีด ฆ่าและลงชื่อสัสดีจังหวัดกำกับไว้

ทหารกองเกินที่นายอำเภอออกใบสำคัญให้ไว้ ถ้าต้องปลดพื้นราชการทหารตาม มาตรา ๔๑ ให้ออกใบสำคัญให้ใหม่ตามข้อ ๒๓ (๓) และให้เรียกใบสำคัญเดิมมาทำลายเสีย

บทที่ ๕ บทกำหนดโทษ

๑. โทษทางอาญา

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ บุคคลจักต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อ ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นบัญญัติเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

จาก มาตรา ๑๘ ของประมวลกฎหมายอาญา โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้

๑. ประหารชีวิต

๒. จำคุก

คือ โทษที่ศาลพิพากษาให้จำคุกจำเลย โดยส่งตัวไปคุมขังที่เรือนจำซึ่งแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ โทษจำคุกตลอดชีวิต และ โทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลา

๓. กักขัง

๔. ปรับ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดต้องโทษปรับผู้นั้นจะต้องชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาต่อศาล

๕. ริบทรัพย์สิน

อายุความฟ้องคดีอาญา

มาตรา ๕๕ ในคดีอาญาถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

๑. ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุก ๒๐ ปี

๒. สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษ จำคุก กว่า ๙ ปี แต่ยังไม่ถึง ๒๐ ปี

๓. สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษ จำคุก กว่า ๑ ปี ถึง ๙ ปี

๔. ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษ จำคุก กว่า ๑ เดือน ถึง ๑ ปี

๕. หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ เดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้วผู้กระทำความผิดหลบหนี หรือวิกลจริต และศาลสั่งงดการพิจารณาไว้จนเกินกำหนดดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่หลบหนี หรือวันที่ศาลสั่งงดพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

มาตรา ๔๒ หนังสือซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ให้ไว้แก่บุคคลใด ถ้าชำรุดหรือสูญหายแล้ว บุคคลนั้นไม่แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อรับใหม่ ตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๔๐ ภายในกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่สามารรถแจ้งได้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท

(มาตรา ๔๒ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฉบับที่ ๔)

อายุความฟ้องคดี สำหรับมาตรานี้ คือ ๑ ปี

มาตรา ๔๓ ทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๒ ทวิ หรือ มาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลใดได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ แล้วแต่ยังไม่เป็นทหารกองเกิน ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ หรือ มาตรา ๑๒ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(มาตรา ๔๓ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฉบับที่ ๔)

ความผิดตาม มาตรา ๔๓ มีอายุความฟ้องคดี ๑ ปี

มาตรา ๔๔ บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินตาม มาตรา ๑๖ หรือ มาตรา ๑๘ หรือ ไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา ๑๘ หรือ ไม่ยอมลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๒๑ หรือ ไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกิน หรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือ ให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตนแล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(มาตรา ๔๔ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฉบับที่ ๔)

การนับอายุความ ตาม มาตรา ๔๔ จะนับอย่างไร

ระวางโทษ ของวรรคหนึ่งคือจำคุกไม่เกิน ๓ เดือนหรือปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งมีอายุความ ๕ ปี ส่วนผู้ที่จะต้องรับโทษ ตาม มาตรา ๔๔ วรรค ๒ ได้แก่บุคคลซึ่งได้กระทำความผิดตามวรรคแรก แต่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมาย ทำให้ได้รับโทษน้อยลง ความผิดตาม มาตรา ๔๔ วรรคแรก กับวรรค ๒ เป็นการกระทำผิดของบุคคลเพียงคนเดียว และเป็นฐานความผิดเดียว แต่ระวางโทษต่างกันเพราะกฎหมายลดระวางโทษให้ การได้รับโทษน้อยลงเช่นนี้ไม่เป็นเหตุแต่ไม่ทำให้ให้อายุความน้อยลงด้วยลง อายุความคงต้องนับตามฐานความผิดนั้นตามวรรคแรก

สรุป มาตรา ๔๔ ทั้งมาตรา มีอายุความฟ้องคดี ๕ ปี

มาตรา ๔๕ บุคคลใดหลีกเลี่ยง หรือขัดขืน ไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือ มาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยง หรือขัดขืนด้วยประการใดๆเพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่นหรือเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือ

ผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือ ผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

(มาตรา ๔๕ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดย พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฉบับที่ ๔)

ความผิดตาม มาตรา ๔๕ มีอายุความฟ้องคดี ๑๐ ปี

มาตรา ๔๖ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใด หลีกเลียงจัดขึ้นไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมหรือในการระดมพลตามมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสี่ปี

(มาตรา ๔๖ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖

ลง ๑๕ ต.ค. ๑๕)

ความผิดตาม มาตรา ๔๖ มีอายุความฟ้องคดี ๑๐ ปี

มาตรา ๔๗ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใด หลีกเลียงหรือจัดขึ้นไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบตามมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(มาตรา ๔๗ ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทน โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖

ลง ๑๕ ต.ค. ๑๕)

ความผิดตาม มาตรา ๔๗ มีอายุความฟ้องคดี ๕ ปี

มาตรา ๔๘ บุคคลใดทำร้ายร่างกายตนเอง หรือให้ผู้อื่นทำเพื่อจะให้พ้นจากการรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปจนถึงแปดปี

ผู้สมรู้เป็นใจในการทำร้ายร่างกายเพื่อความมุ่งหมายดังกล่าวนี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงสี่ปี

อายุความฟ้องคดีตาม มาตรา ๔๘ วรรคแรก มีอายุความฟ้องคดี ๑๕ ปี

อายุความฟ้องคดีตาม มาตรา ๔๘ วรรค ๒ คือ ๑๐ ปี

มาตรา ๔๘ นี้ วรรคแรก กับวรรค ๒ อายุความแยกออกจากกัน เพราะเป็นการกระทำผิดของต่างบุคคลกัน เป็นคนละฐานความผิด ซึ่งต่างจาก มาตรา ๔๔ เพราะมาตรา ๔๔ วรรคแรก กับ วรรค ๒ เป็นการกระทำผิดของบุคคลเพียงคนเดียว และเป็นความผิดเดียว แต่ระวางโทษต่างกันเพราะกฎหมายลดระวางโทษให้ มาตรา ๔๕ บุคคลใด ใช้อุบายหลอกลวงให้เจ้าหน้าที่หลงเชื่อ โดยเจตนาหลีกเลียงให้พ้นจากการเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ จนเป็นผลสำเร็จ หรือยุบงเสียมสอนจนเกิดความผิดตามมาตรานี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

อายุความฟ้องคดีสำหรับ มาตรา ๔๘ คือ ๑๐ ปี

หมวด ๘

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๐ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้

ก. การลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นอันใช้ได้

ข. หมายถึงคนเข้ารับราชการในกองประจำการซึ่งได้ออกไว้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นอันใช้ได้ เว้นแต่บุคคลซึ่งได้รับการยกเว้น ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ต้องปฏิบัติตามหมายเรียกนั้น

ค. ผู้ที่ยังอยู่ในกองประจำการตามพระราชบัญญัติเดิม ต้องรับราชการทหารต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดปลด

ง. ผู้ที่อยู่ในกองหนุนชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ หรือชั้นที่ ๓ ตามพระราชบัญญัติเดิม ต้องอยู่ในกองหนุนชั้นนั้นๆ ต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

จ. ผู้ที่ถูกปลดพ้นราชการทหารตามพระราชบัญญัติเดิม ให้เป็นอันพ้นตลอดไป

ฉ. ผู้ที่เป็นทหารกองเกินอยู่ตามพระราชบัญญัติเดิม ให้เป็นทหารกองเกินตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๙

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงร่วมกันเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ จอมพล ป. พิบูลสงคราม)

บรรณานุกรม

ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์สุตรไพศาล, ๒๕๓๗

เสถียร วิชยลักษณ์, สืบวงศ์ วิชยลักษณ์ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ กรุงเทพฯ

:

โรงพิมพ์นิติเวช, ๒๕๓๗

ธีระพล อรุณกสิกร ปฏิพันธ์ สันติเมธิตล สถาพร ลิ้มมณี
ไพฑูรย์ นาคน้ำ สุริยกานต์ ชัยเนตร ชาดิวัฒน์ ชาติกรกุล
พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๓๕
สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด กรกฎาคม ๒๕๔๓

การสัสดิ, กอง กรมการกำลังสำรองทหารบก กรุงเทพฯ:
วารสารสัสดิ ปีที่ ๓๗ ฉบับที่ ๔๖๓-๔๖๕ พ.ค. - ก.ค. ๔๒

การสัสดิ, กอง กรมการกำลังสำรองทหารบก กรุงเทพฯ:
วารสารสัสดิ ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๔๕๕ ก.ย. - ต.ค. ๔๗

วิชาการสัสดิ, กอง โรงเรียนการกำลังสำรอง กรมการกำลังสำรองทหารบก :
เอกสารประกอบการอบรมวิชากฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
สำหรับข้าราชการสายงานสัสดิ

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๔๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

วิธีนับอายุตาม มาตรา ๔(๑) คือ คนเกิดในพุทธศักราชใดก็ตาม เมื่อสิ้นพุทธศักราชที่เกิดนั้น ให้นับอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์ และนับอายุครบ สอง สาม สี่ ฯลฯ ปีบริบูรณ์ เรียงตามลำดับ เมื่อสิ้นพุทธศักราชต่อไป อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในพุทธศักราชใดให้เรียกว่าคนชั้นปีนั้น เช่น คนเกิดในพุทธศักราช ๒๕๓๕ จะเป็นวันเดือนใดก็ตาม ให้นับอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์ เมื่อสิ้นพุทธศักราช ๒๕๓๕ อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในพุทธศักราช ๒๕๔๗ และเรียกว่าคนชั้นปี ๒๕๔๗ เป็นต้น

ถ้าไม่ปรากฏปีเกิด ให้นายอำเภอท้องที่ถือเอาตามที่เพื่อนบ้านเชื่อกันว่าอายุเท่าใด ประกอบกับการสังเกตร่างกายเป็นเกณฑ์สำหรับกำหนดอายุ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ เม.ย. พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ส. ธนะรัชต์

รัฐมนตรีว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเรือโท สุนาวินวิวัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๕ มิ.ย.๕๘ เล่ม ๗๒ ตอนที่ ๕๕ หน้า ๗๗๓

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๗ (พ.ศ.๒๕๕๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ.๒๕๕๗

.....

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๕๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

ข้อ ๑ นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนา ซึ่งให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แต่ไม่เรียกเข้ากองประจำการในยามปกติตามมาตรา ๑๔(๒) คือ

ในสุเหร่าหนึ่ง อารามหนึ่ง หรือ สำนักหนึ่ง

(๑) สำหรับศาสนาอิสลาม

๑. โต๊ะอิหม่าม หนึ่งคน
๒. โต๊ะบิลา หนึ่งคน
๓. โต๊ะกาเตบ หนึ่งคน

(๒) สำหรับศาสนาคริสต์หรือโรมันคาทอลิก

๑. เจ้าอธิการวัด หนึ่งคน
๒. ผู้ช่วยเจ้าอธิการวัด ๓ คนแล้วแต่เจ้าอธิการวัดจะเห็นสมควรออกไปสำคัญให้แก่

ผู้ใด

(๓) สำหรับศาสนาโปรเตสแตนต์

ผู้มีความรู้ความสามารถสอนศาสนาได้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ หรือผู้ช่วยหัวหน้าในสำนักสอนศาสนาสำนักใหญ่แห่งละ ๓ คน แล้วแต่ผู้เป็นหัวหน้าจะขอไปสำคัญให้ใคร

ข้อ ๒ ให้ พว.เป็นผู้ออกใบสำคัญ เมื่อได้ออกใบสำคัญนักบวชให้แก่ผู้ใดแล้ว
ต้องแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้นทราบด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘

พลเอก ส. ธนะรัชต์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเรือโท สุนาวินวิวัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๒ ตอนที่ ๔๔ หน้า ๘๓๖ ลงวันที่ ๑๔ มิ.ย. ๒๕๕๘)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๕(พ.ศ.๒๕๕๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ.๒๕๕๗

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๕๗
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกัน
ไว้ดังนี้

ทหารกองเกินซึ่งจะเรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ตามมาตรา ๒๓ คือ

(๑) ทหารกองเกินซึ่งมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ากองประจำ ถ้าไม่พอจึงให้เรียก
ทหารกองเกินซึ่งมีอายุถัดจาก ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปตามลำดับ

(๒) ทหารกองเกินที่มีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ซึ่ง

(ก) ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือก

(ข) เป็นคนพลิกเลียงขัดขึ้น ตาม มาตรา ๓๓

(ค) พ้นจากฐานะยกเว้น หรือผ่อนผัน

(ง) จะได้รับการผ่อนผันตาม มาตรา ๒๕ หรือ

(จ) เป็นบุคคลจำพวกที่ ๓ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑(พ.ศ.๒๕๕๘) ออกตามความใน

พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๗

การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการนี้ ปีหนึ่งให้เรียกครั้งเดียว

ระหว่างเดือน เมษายน กับเดือน พฤษภาคม เว้นแต่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะ
สั่งเป็นอย่างอื่น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘

พลเอก ส. ธนะรัชต์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเรือโท สุนาวินวิวัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๒ ตอนที่ ๔๔ หน้า ๘๔๒ ลงวันที่ ๑๔ มิ.ย. ๒๕๕๘)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๒ (พ.ศ. ๒๕๑๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ. ๒๕๕๓

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๕๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

เหตุกรณีพิเศษ ที่จะให้ทหารกองประจำการรับราชการในกองประจำการ น้อยกว่าสองปี ตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ได้แก่กรณีที่มีการรบเกิดขึ้นในต่างประเทศ และรัฐบาลส่งกองทหารไปร่วมรบ ณ ประเทศนั้น เมื่อทหารกองประจำการที่ได้ไปกับกองทหารเพื่อร่วมรบดังกล่าว เดินทางกลับถึงประเทศไทยโดยได้ปฏิบัติราชการครบรอบในการผลัดเปลี่ยนกำลังพลแล้ว หรือเมื่อทหารกองประจำการที่ได้ไปกับกองทหารเพื่อร่วมรบดังกล่าวเดินทางกลับถึงประเทศไทยเนื่องจาก รัฐบาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะร่วมรบต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๔

จอมพล ถ. กิตติขจร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๕๕ (ฉบับพิเศษ) หน้า ๑ ลงวันที่ ๑ ก.ย. ๒๕๑๔)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๕๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ. ๒๕๕๓

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๘๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๒ ผู้ซึ่งมีคุณวุฒิซึ่งสมควรให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่าสองปี ตามความใน มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง คือ

- (๑) ข้าราชการกลาโหมพลเรือนชั้นสัญญาบัตร
- (๒) ข้าราชการตุลาการ
- (๓) คาโต๊ะยุติธรรม
- (๔) ข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการ และรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าชั้นตรีขึ้นไป

- (๕) ข้าราชการอัยการ
- (๖) ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าชั้นตรีขึ้นไป
- (๗) พนักงานเทศบาลซึ่งรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าชั้นตรีขึ้นไป
- (๘) ผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษาหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นอุดมศึกษา

(๙) ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารจากต่างประเทศซึ่งกระทรวงกลาโหมรับรองวิทยฐานะเทียบ เท่าผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษาวิชาทหาร

(๑๐) ผู้สำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ หรือ ผู้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นที่กล่าวนั้น

- (๑๑) ผู้สำเร็จวิชาชีพจากโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงของกระทรวงศึกษาธิการ
- (๑๒) ผู้สำเร็จวิชาชีพที่มีหลักสูตรเวลาเรียนไม่น้อยกว่าสามปี จากโรงเรียนอาชีพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะและรับผู้สำเร็จตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ ๖ หรือผู้สำเร็จประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นที่ ๓ หรือผู้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นที่กล่าวนั้น

๓๕

(๑๓) ผู้สำเร็จประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ ๒ ชั้นขึ้นไป หรือ ผู้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นที่กล่าวนั้น

ถ้าเป็นบุคคลดังกล่าวใน (๑) ถึง (๘) ให้รับราชการกองประจำการหนึ่งปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหกเดือน

บุคคลดังกล่าวใน (๙) นี้ให้รับราชการทหารดังนี้

ก. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ ให้รับราชการทหารกองประจำการหนึ่งปีหกเดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งปี

ข. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๒ ให้รับราชการทหารกองประจำการหนึ่งปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหกเดือน

ค. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๓ ให้รับราชการทหารกองประจำการหกเดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจเข้ารับราชการในกองประจำการให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงสามเดือน

ง. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ ให้รับราชการทหารกองประจำการสี่เดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงสองเดือน

จ. ถ้าเทียบเท่าผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๕ ให้รับราชการทหารกองประจำการสองเดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งเดือน

ถ้าเป็นบุคคลดังกล่าวใน (๑๐) ถึง (๑๓) และเป็นผู้ที่ได้อำนาจเข้ารับราชการในกองประจำการก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียงหนึ่งปี

ข้อ ๓ ทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหาร ซึ่งสมควรให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่าสองปี หรือมีต้องเข้ารับราชการในกองประจำการตามความในมาตรา ๕ วรรคสาม คือ

(๑) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ ให้รับราชการกองประจำการหนึ่งปี ๖ เดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจเข้ารับราชการในกองประจำการก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียง ๑ ปี

(๒) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๒ ให้รับราชการทหารกองประจำการ ๑ ปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียง ๖ เดือน

(๓) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตาม ตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ ๓ ขึ้นไป ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมีต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ

(๔) ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารสำหรับนักศึกษาและนิสิตในมหาวิทยาลัยซึ่งใช้ชื่อก่อน พ.ศ. ๒๕๐๓ ตั้งแต่ ชั้นปีที่ ๑ ขึ้นไป ให้ขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมีต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๐๘

จอมพล ถ. กิตติขจร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๘๒ ตอนที่ ๓๔ หน้า ๒๖๒ ลง ๒๗ เม.ย. ๒๕๐๘)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๕(พ.ศ.๒๕๐๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ. ๒๔๕๗

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗

ข้อ ๒ การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการโดยวิธีอื่น ให้กระทำโดย วิธีร้องขอ และบุคคลที่จะร้องขอ ต้องมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์

ข้อ ๓ การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ โดยวิธีร้องขอ ตาม ข้อ ๒ ให้กระทำดังนี้

(๑) การร้องขอเข้าเป็นทหารกองประจำการในวันตรวจเลือก ให้ผู้ที่ถูกเรียกร้องขอต่อคณะกรรมการตรวจเลือก ก่อนการกำหนดตัวบุคคลเข้ากองประจำการ เมื่อคณะกรรมการพิจารณา รับผู้ใดผู้นั้นมีสิทธิเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการเป็น ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ หรือ ตำรวจแล้วแต่กรณี

(๒) การร้องขอเข้าเป็นทหารกองประจำการก่อนวันตรวจเลือก ให้ผู้ที่ถูกเรียกร้องขอต่อเจ้าหน้าที่กรมกองที่ผู้นั้นประสงค์จะเข้าเป็นทหารกองประจำการ เมื่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าวพิจารณา รับผู้ใด ให้ผู้นั้นขึ้นทะเบียนกองประจำการ ในปีที่ถูกเรียกให้เสร็จก่อนวันตรวจเลือก

(๓) การร้องขอเข้าเป็นทหารกองประจำการ โดยผู้ซึ่งยังไม่ถูกเรียกเข้าเป็นทหารกองประจำการ หรือ ผู้ซึ่งเคยถูกเรียกเข้าเป็นทหารกองประจำการแล้วแต่ไม่ถูกเข้ากองประจำการ ให้บุคคลดังกล่าว ร้องขอต่อเจ้าหน้าที่กรมกองฝ่ายทหาร หรือฝ่ายตำรวจ ที่บุคคลนั้นประสงค์จะเข้ารับราชการกองประจำการ เมื่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าวพิจารณา รับบุคคลใด ให้นำบุคคลนั้นขึ้นทะเบียน

กองประจำการ การที่กรมกองฝ่ายทหาร หรือฝ่ายตำรวจ จะรับผู้ร้องขอเข้าในสังกัด หรือ เหล่าใด ให้เป็นไปตามที่ กระทรวง กลาโหมกำหนด

ข้อ ๔ การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ ตาม ข้อ ๓(๑) หรือ (๒) ให้กรมกองฝ่ายทหาร หรือ ฝ่ายตำรวจ รับได้เฉพาะผู้มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่ที่มีการเรียกบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ ไม่เกินจำนวนเฉลี่ยของอำเภอท้องที่ที่ทำการตรวจเลือก เว้นแต่

(๑) การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการในกองทัพเรือให้รับคนที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่ กรุงเทพมหานครได้ด้วย

(๒) การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ ตาม ข้อ ๓ (๒) ในกรณีที่ผู้ซึ่งถูกเรียกเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษาของประเทศไทยหรือต่างประเทศที่ กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่รับรองวิทยะฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นอุดมศึกษา ให้รับได้ไม่จำกัดภูมิลำเนาทหาร ทั้งนี้ ให้ผู้นั้นร้องขอต่อกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ แล้วแต่กรณี ก่อนวันตรวจเลือกไม่น้อยกว่า ๗ วัน

ข้อ ๕ การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการ ตาม ข้อ ๓(๓) และการรับบุคคลเข้าเป็นนักเรียนในโรงเรียนทหาร ให้รับได้โดยไม่จำกัดภูมิลำเนาทหาร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

จอมพล ถ. กิตติขจร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ มีนาคม ๑๖ เล่ม ๕๐ ตอนที่ ๓๐(ฉบับพิเศษ) หน้า ๑

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๖(พ.ศ.๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ.๒๕๑๖

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๕ และ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๑๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

ข้อ ๑ การเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น

(๑) สำหรับทหารกองเกินซึ่งมีอายุย่างเข้าสี่สิบเอ็ดปีในพุทธศักราชใด ตามที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีทหารกองเกิน ให้นายอำเภอออกหมายเรียกเข้ารับราชการทหารตั้งแต่เดือน มกราคม เป็นต้นไป

(๒) สำหรับทหารกองเกินที่อายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อยู่ในกำหนดเรียกมาตรวจเลือก ตาม (๒) ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๕(พ.ศ.๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ตามที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีทหารกองเกิน และ บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการที่ได้ทำการตรวจเลือกครั้งสุดท้าย เมื่อเสร็จการตรวจเลือกแล้ว ให้นายอำเภอออกหมายเรียกเข้ารับราชการทหารโดยจะส่งหมายเรียกให้หรือจะเรียกให้มารับที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้นก็ได้

ข้อ ๒ ในกรณีที่ทหารกองเกินไปขอรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารด้วยตนเองที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร ก่อนมอบหมายเรียกให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารให้ถูกต้อง และให้ทหารกองเกินนั้นลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือไว้ในใบรับ

ทหารกองเกินซึ่งอยู่ในกำหนดที่จะต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียก ที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร หากไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอเชื่อถือได้ไปรับแทน ให้เจ้าหน้าที่สอบสวนและให้บุคคลดังกล่าวให้คำรับรองในการสอบสวนว่าจะมอบหมายเรียกให้แก่ทหารกองเกินผู้นั้นได้

ข้อ ๓ ในกรณีที่ทหารกองเกินซึ่งได้รับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารแล้ว ย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้นายอำเภอท้องที่ใหม่ เรียกหมายเรียกคืนจากทหารกองเกินนั้น และออกหมายเรียกให้ใหม่ พร้อมกับออกใบรับ แจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร

ข้อ ๔ หมายเรียกเข้ารับราชการทหารและบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ ให้เป็นไปตาม แบบ สด.๓๕ และ สด.๑๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๑๖

จอมพล ถ. กิตติขจร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก ป. จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๐ ตอนที่ ๓๐ หน้า ๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๖)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๕ (พ.ศ.๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ. ๒๔๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหมและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับ
ราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๔๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับ
ราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗

ข้อ ๒ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับ
ราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม คือ

(๑) พระภิกษุ สามเณร

(๒) นักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน

(๓) นักบวชศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาและไม่เรียกเข้ารับราชการทหาร
กองประจำการ ในยามปกติตามกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๔ (๒)

(๔) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ

(๕) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหม กำหนด
ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

(๖) นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

(๗) นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ

(๘) นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม

(๙) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศและได้รับการผ่อนผันตามกฎหมาย
กระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๗ (๒)

(๑๐) ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง
ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น และซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยาม
ปกติตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๔ (๕)

(๑๑) พนักงานวิทยุของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐบาล

(๑๒) ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ลูกจ้าง หรือ คนงาน ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้
เฉพาะผู้ซึ่งทำงานโดยใช้วิชาหรือฝีมือ

(๑๓) ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการการเมือง ข้าราชการกลาโหม
พลเรือน ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่า
ด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับเงินเดือนประจำและเป็นข้าราชการหรือพนักงาน
ตั้งแต่ระดับ ๕ หรือเทียบเท่าขึ้นไป แล้วแต่กรณี

(๑๔) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วน ให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๑๕) หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(๑๖) ปลัดอำเภอ

(๑๗) ตำรวจประจำการ

(๑๘) กำนัน

(๑๙) ผู้ใหญ่บ้าน

(๒๐) สารวัตรกำนัน

(๒๑) แพทย์ประจำตำบลซึ่งมิใช่ทหารกองหนุน

(๒๒) นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรี

(๒๓) ผู้ซึ่งทำงานประจำในตำแหน่งหน้าที่สำคัญในราชการ เทศบาล องค์การของรัฐบาลหรือในกิจการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การขนส่ง การธนาคาร หากขาดไปจะทำให้กิจการเสียหายและจะหาผู้อื่นแทนไม่ได้ ตามที่กระทรวงกลาโหมกับกระทรวง ทบวง กรม เจ้าหน้าที่จะได้ตกลงกัน

(๒๔) บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๕ (๓)

(๒๕) บุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเห็นสมควรผ่อนผันเป็นพิเศษ

ข้อ ๓ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งถูกเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อ ทดลองความพร้อม แต่ได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการตรวจสอบ การฝึกวิชาทหาร หรือการทดลองความพร้อม คือ

(๑) บุคคลซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา ซึ่งไร้ความสามารถหรือพิการทุพพลภาพ หรือชรา จนหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู แต่ถ้ามีบุตรหลายคนจะต้องเข้ารับราชการทหาร ในการเรียกพลพร้อมกัน คงผ่อนผันให้คนเดียว ตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือก

(๒) บุคคลซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาตาย ไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพและบุคคลซึ่งจำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้ง

นี้เมื่อบุตรหรือพี่หรือน้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

ข้อ ๔ ทหารกองเกิน หรือ ทหารกองหนุนผู้ใด ไปทำมาหาเลี้ยงชีพในท้องที่อำเภออื่นชั่วคราว ถ้าได้ทราบประกาศเรียกพล หรือได้รับหมายเรียกพล เพื่อตรวจสอบ ของอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหาร ณ อำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ชั่วคราว และไม่สามารถจะไปเข้ารับการเรียกพล เพื่อตรวจสอบตามที่ถูกเรียกได้ให้ ไปชี้แจงด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ชั่วคราวนั้นก่อนถึงกำหนดวันเรียกพล เมื่อนายอำเภอสอบสวนเห็นเป็นการสมควรก็อนุญาตให้ผู้นั้นได้รับการผ่อนผันได้ แล้วแจ้งไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ข้อ ๕ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใด ไปทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ในท้องที่อำเภออื่นชั่วคราว ถ้าได้ทราบประกาศเรียกพลหรือได้รับหมายเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมของอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหาร ณ อำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ชั่วคราว และไม่สามารถจะไปเข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือไม่สามารถจะไปเข้ารับการเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมตามที่ถูกรเรียกได้ เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทัน ให้ผู้นั้น ไปชี้แจงด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ชั่วคราวนั้นทันที เมื่อนายอำเภอสอบสวนได้ความจริง ก็ให้ส่งผู้นั้นไปเข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเข้ารับการเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมยังท้องที่อำเภอที่เรียกนั้น ถ้าจะส่งไปไม่ทันหรือไม่สามารถจะส่งไปยังท้องที่อำเภอที่เรียกได้ ก็ให้ส่งผู้นั้นไปเข้ารับการเรียกพล เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเข้ารับการเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมในท้องที่อำเภอที่มีการเรียกพล ตามที่เห็นสมควร แล้วแจ้งไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ข้อ ๖ ทหารกองเกิน หรือ ทหารกองหนุน ซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม ตามข้อ ๒ ให้ปฏิบัติดังนี้คือ

(๑) ให้นำบุคคลตาม (๑) และ(๒) ของข้อ ๒ แจ้งต่อเจ้าอาวาสวัดซึ่งบุคคลนั้นมีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ และให้เจ้าอาวาสที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตาม(แบบ สด.๔๕) ทำยกภูกระทรวงนี้ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่วัดนั้นตั้งอยู่โดยไม่ชักช้าแต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อ ส่งบัญชีรายชื่อต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๒) ให้นำบุคคลตาม (๓) ของข้อ ๒ นำหลักฐานไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ ที่บุคคลนั้นมีหน้าที่ประจำในกิจการของศาสนาอยู่ และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตาม(แบบ สด.๔๕) ทำยกภูกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด แห่งท้องที่ที่อำเภอที่ตั้งอยู่โดยไม่ชักช้า แต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อส่งบัญชีรายชื่อนั้น ต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๓) ให้นำบุคคลตาม (๔) ของข้อ ๒ แจ้งต่อเลขาธิการรัฐสภา และให้เลขาธิการรัฐสภาจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตามแบบ สด.๔๕ ทำยกภูกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดยไม่ชักช้า ให้กระทรวงกลาโหม ส่งบัญชีรายชื่อนี้ต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด และผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๔) ให้นำบุคคลตาม (๕) ของข้อ ๒ แจ้งหลักฐานไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่ที่เป็น

ภูมิฉันทหารของบุคคลนั้น และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตาม(แบบ สด.๔๕)ทำยกกระทวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอที่ตั้งอยู่โดยไม่ชักช้า

(๕) ให้บุคคลตาม (๕)(๖)(๗)(๘) และ (๒๔) ของ ข้อ ๒ แจ้งต่อสถานศึกษาที่บุคคลนั้นศึกษาอยู่ และให้สถานศึกษาที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตาม แบบ สด.๔๕ ทำยก กระทวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดยไม่ชักช้า ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิฉันทหารของบุคคลนั้น

(๖) ให้บุคคลตาม (๑๑)(๑๒)(๑๓)(๑๔)(๒๒) และ (๒๓) ของข้อ ๒ แจ้งต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา หรือเทศบาลซึ่งบุคคลนั้นสังกัดอยู่แล้วแต่กรณีและให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้ององค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา หรือเทศบาลที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตามแบบ สด.๔๕ ทำยกกระทวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดยไม่ชักช้า ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด และผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิฉันทหารของบุคคลนั้น

(๗) ให้บุคคลตาม (๑๐)(๑๕)(๑๖)(๑๗)(๑๘)(๑๙)(๒๐) และ (๒๑) ของข้อ ๒ นำหลักฐานไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอแห่งท้องที่บุคคลนั้นประจำหรือสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้ง จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตามแบบ สด.๔๕ ทำยก กระทวงนี้ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอที่ตั้งอยู่โดยไม่ชักช้าแต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิฉันทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิฉันทหารของบุคคลนั้น

การผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมของทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งมีฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ ให้มีผลนับแต่วันที่เจ้าอาวาส เลขานุการรัฐสภา สถานศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา เทศบาล หรือนายอำเภอส่งบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่วัดหรืออำเภอที่ตั้งอยู่ หรือไปยังกระทรวงกลาโหมแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) (๑๘) (๑๙) (๒๐) (๒๑) (๒๒) (๒๓) และ (๒๔) ให้เจ้าอาวาส เลขานุการรัฐสภา สถานศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา เทศบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๖ ทำยกกระทวงนี้ แล้วดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กำหนดไว้ใน (๑)(๓) (๕) (๖) และ (๗) โดยไม่ชักช้าส่วนในกรณีที่ทหารกองเกิน

หรือทหารกองหนุนพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ (๓) และ (๕) ให้บุคคลนั้นแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้นโดยไม่ชักช้า และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตาม (แบบ สด.๔๖)

ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่อำเภอที่ตั้งอยู่โดยเร็ว

การพ้นจากฐานะ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ ให้มีผลทันทีนับแต่วันที่บุคคลนั้นพ้นจากฐานะดังกล่าว

ข้อ ๓ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการตรวจสอบการฝึกวิชาทหารหรือการทดลองความพร้อมตาม (๑) และ (๒) ของข้อ ๓ ให้ร้องต่อนายอำเภอท้องที่ก่อนถึงกำหนดวันเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีซึ่งไม่ใช่ความผิดของผู้ร้อง ให้นายอำเภอจัดการสอบสวนหลักฐาน แล้วส่ง ให้คณะเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้บังคับการจังหวัดทหารบกแต่งตั้งขึ้นพิจารณา ถ้าเห็นสมควรก็ผ่อนผันให้

ข้อ ๔ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการระดมพลคือ

(๑) พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวนซึ่งเป็นนักธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

(๒) นักบวชศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาและไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ในยามปกติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๔(๒)

(๓) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ

(๔) บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

(๕) นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

(๖) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ และได้รับการผ่อนผันตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๗ (๒)

(๗) ครู ซึ่งประจำทำการสอนหนังสือ หรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น และ ซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ในยามปกติ ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๔ (๕)

(๘) พนักงานวิทยุของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐบาล

(๙) ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ลูกจ้าง และคนงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้เฉพาะผู้ซึ่งทำงานโดยใช้วิชาหรือฝีมือ

(๑๐) ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการการเมือง ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ข้าราชการอัยการ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมาย

ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งรับเงินเดือนประจำ และเป็นข้าราชการหรือพนักงานตั้งแต่ระดับ ๕ หรือเทียบเท่าขึ้นไปแล้วแต่กรณี

(๑๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการ อันสำคัญยิ่งหรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๑๒) หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(๑๓) ปลัดอำเภอ

(๑๔) ดำรวจประจำการ

(๑๕) กำนัน

(๑๖) ผู้ใหญ่บ้าน

(๑๗) สารวัตรกำนัน

(๑๘) แพทย์ประจำตำบลซึ่งมิใช่ทหารกองหนุน

(๑๙) นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรี

(๒๐) ผู้ซึ่งทำงานประจำในตำแหน่งหน้าที่สำคัญในราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การของรัฐบาล หรือในกิจการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การขนส่ง การธนาคาร หากขาดไปจะทำให้กิจการเสียหายและจะหาผู้อื่นแทนไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงกลาโหมกับกระทรวง ทบวง กรม เจ้าหน้าที่จะได้ตกลงกัน

(๒๑) บุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเห็นสมควรผ่อนผันเป็นพิเศษ

ข้อ ๕ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการระดมพลให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้บุคคลตาม (๑) ของข้อ ๘ แจ้งต่อเจ้าอาวาสวัดซึ่งบุคคลนั้นมีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ และให้เจ้าอาวาสที่ได้รับแจ้ง จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตามแบบ สด.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่วัดนั้นตั้งอยู่โดยไม่ชักช้า แต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อ ส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๒) ให้บุคคลตาม (๒) ของ ข้อ ๘ นำหลักฐานไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาอยู่ และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้ง จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตาม(แบบ สด. ๔๕)ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอที่ตั้งอยู่โดยไม่ชักช้า แต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อ ส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๓) ให้บุคคลตาม (๓) ของข้อ ๘ แจ้งต่อเลขาธิการรัฐสภา และให้เลขาธิการรัฐสภาจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตาม (แบบ สด.๔๕) ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวง

กลาโหมโดยไม่ชักช้า ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด และผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๔) ให้บุคคลตาม (๔) และ (๕) ของ ข้อ ๘ แจ้งต่อสถานศึกษาที่บุคคลนั้นศึกษาอยู่ และให้สถานศึกษาที่ได้รับแจ้ง จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตาม (แบบ สด.๔๕) ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดยไม่ชักช้า ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๕) ให้บุคคลตาม (๖) ของข้อ ๘ แจ้งหลักฐานไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้ง จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตาม(แบบ สด.๔๕) ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอที่ตั้งอยู่โดยไม่ชักช้า

(๖) ให้บุคคลตาม (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๕) และ (๒๐) ของข้อ ๘ แจ้งต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา หรือเทศบาลซึ่งบุคคลนั้นสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณีและให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา หรือเทศบาลที่ได้รับแจ้ง จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด. ๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังกระทรวงกลาโหม โดยไม่ชักช้า ให้กระทรวงกลาโหมส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

(๗) ให้บุคคลตาม (๙) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) และ (๑๘) ของ ข้อ ๘ นำหลักฐานไปแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นประจำ หรือสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด.๔๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่ง ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอที่ตั้งอยู่โดยไม่ชักช้าแต่ถ้าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับบัญชีรายชื่อส่งบัญชีรายชื่อนั้นต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด แห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

การผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการระดมพลของทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งมีฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ให้มีผลนับแต่วันที่เจ้าอาวาส เลขานุการรัฐสภา สถานศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา เทศบาล หรือนายอำเภอส่งบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่วัดหรืออำเภอที่ตั้งอยู่หรือไปยังกระทรวงกลาโหม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๘ (๑)(๑) (๔)(๕) (๙) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) (๑๘) และ (๒๐) ให้เจ้าอาวาสเลขานุการรัฐสภา สถานศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เมืองพัทยา เทศบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตามแบบ สด. ๔๖ ท้าย กฎกระทรวงนี้แล้วดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กำหนดไว้ใน (๑) (๑)

(๔) (๖) และ(๗) โดยไม่ชักช้า ส่วนในกรณีที่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘(๒) และ (๖) ให้บุคคลนั้นแจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้นโดยไม่ชักช้า และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลดังกล่าวตาม แบบ สค.๔๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่อำเภอนั้นตั้งอยู่โดยเร็ว

การพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ให้มีผลทันทีนับแต่วันที่บุคคลนั้นพ้นจากฐานะดังกล่าว

ข้อ ๑๐ ในกรณีจำเป็นเพื่อการป้องกันประเทศ โดยตรงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะสั่งเพิกถอนการผ่อนผันตามข้อ ๒ หรือ ๘ แก่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนบางคนหรือบางประเภทในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม หรือ ในการระดมพลคราวใดก็ตามที่เห็นสมควรก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

จอมพล ถ. กิตติขจร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พอ.เอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๐ ตอนที่ ๓๐ (ฉบับพิเศษ) หน้า ๒๗ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๖

ความใน (๑๓) ของข้อ ๒ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดย ข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ.๒๕๒๐)ฯ และ (๑๐) ของข้อ ๘ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดย ข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ.๒๕๒๐)

ความใน ข้อ ๖, ข้อ ๕ และข้อ ๑๐ ถูกยกเลิก และใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยข้อ ๑ ข้อ ๒ และ ข้อ ๓ ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๒ เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๒๒๗ หน้า ๑๓๐๐๘ ร.จ. ๒๔ ๕.ก. ๓๔)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ.๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ.๒๔๕๗

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติรับราชการทหาร(ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๑๖ และมาตรา ๑๕ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงร่วมกันไว้ดังนี้

ข้อ ๑ การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๕ ให้ผู้ขอลงบัญชียื่นใบแสดงตนเพื่อขอลงบัญชีทหารกองเกิน พร้อมด้วยสูติบัตร หรือบัตรประจำตัวประชาชน และ

สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ลงทะเบียน ต่อนายอำเภอท้องที่ ในกรณีที่มีผู้แจ้งแทน ตามมาตรา ๑๖
วรรคสอง หรือมาตรา ๑๕ วรรคสาม ให้ผู้แจ้งแทนปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ลงทะเบียน

การลงทะเบียนทหารกองเกินตามมาตรา ๑๕ ให้ผู้ลงทะเบียน หรือผู้แจ้งแทน นำใบสำคัญหรือ
ใบรับแล้วแต่กรณี ของผู้ลงทะเบียนมามอบคืนให้นายอำเภอท้องที่เพื่อทำลายด้วย

ข้อ ๒ เมื่อนายอำเภอท้องที่ได้รับใบแสดงตนเพื่อลงทะเบียนทหารกองเกิน และตรวจ
สอบเอกสารหลักฐานเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้รับลงทะเบียนทหารกองเกินและออกใบสำคัญมอบให้ผู้
ลงทะเบียนรับไป

ในกรณีที่ไม้อาจออกใบสำคัญให้ทัน ให้ออกใบรับให้ไปพลางก่อน พร้อมกับนัดให้มารับ
ใบสำคัญภายหลัง

ข้อ ๓ การลงทะเบียนทหารกองเกินของสามเณรเปรียญ ตาม มาตรา ๒๑(๑) ให้นายอำเภอ
ท้องที่ไปจัดทำที่วัดหรือสำนักสงฆ์ โดยให้สามเณรเปรียญกรอกข้อความตามรายการในใบแสดงตน
เพื่อลงทะเบียนทหารกองเกิน และออกใบสำคัญให้สามเณรเปรียญรับไป

ข้อ ๔ การลงทะเบียนทหารกองเกินของผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงาน
ตามมาตรา ๒๑(๒) ให้นายอำเภอท้องที่ส่งใบแสดงตนเพื่อลงทะเบียนทหารกองเกินไปให้
เจ้าพนักงานผู้ควบคุมหรือคุมขัง เพื่อให้ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขัง กรอกข้อความ
ตามรายการในใบแสดงตนเพื่อลงทะเบียนทหารกองเกิน

เมื่อนายอำเภอท้องที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้รับลงทะเบียนทหาร
กองเกิน และออกใบสำคัญมอบให้ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขังรับไป

ข้อ ๕ เมื่อบุคคล ตาม ข้อ ๓ และ ข้อ ๔ กรอกข้อความตามรายการในใบแสดงตนเพื่อ
ลงทะเบียนทหารกองเกินแล้ว ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ซึ่งจะต้องลงทะเบียนทหารกองเกินในท้องที่
อำเภออื่น ให้นายอำเภอท้องที่ ส่งใบแสดงตนเพื่อลงทะเบียนทหารกองเกินไปยัง นายอำเภอท้องที่
ที่บุคคลนั้นจะต้องลงทะเบียนทหารกองเกินเพื่อจัดการลงทะเบียนทหารกองเกินและออกใบสำคัญให้ เมื่อ
นายอำเภอท้องที่ดังกล่าวรับลงทะเบียนทหารกองเกิน และออกใบสำคัญให้แล้ว ให้ส่งลงทะเบียน
ทหารกองเกิน และใบสำคัญ ไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นผู้ส่งใบแสดงตนเพื่อลงทะเบียนทหารกองเกิน
เพื่อให้บุคคลนั้นลงลายมือชื่อหรือลงลายพิมพ์นิ้วมือไว้ในบัญชีทหารกองเกิน แล้วมอบใบสำคัญให้
บุคคลนั้นรับไป สำหรับบัญชีทหารกองเกินนั้นให้ส่งคืนไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นผู้รับลงทะเบียน
ทหารกองเกิน

ข้อ ๖ ใบแสดงตนเพื่อลงทะเบียนทหารกองเกิน ใบสำคัญ ใบรับ และบัญชีทหารกองเกิน
ให้เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวงดังนี้

(๑) ใบแสดงตนเพื่อลงทะเบียนทหารกองเกิน	แบบ ศด.๔๔
(๒) ใบสำคัญ	แบบ ศด.๕
(๓) ใบรับ	แบบ ศด.๑๐

(๔) บัญชีทหารกองเกิน

แบบ ศค.๑

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๖

พลอากาศเอกทวิ จุลละทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พ่วง สุวรรณรัฐ รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ รักษาราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๐ หน้า ๖๔๔ ตอนที่ ๑๖๗ ลงวันที่ ๑๙ ธ.ค. ๒๕๑๖)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ.๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ. ๒๔๕๓

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๓ รัฐมนตรี

ว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๑ (พ.ศ. ๒๕๑๓) ฯ

ข้อ ๒ ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือ หรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งให้หลังบัญชีทหารกองเกินไว้ แต่ยกเว้นไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ได้แก่ครูในมหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย โรงเรียนทหาร โรงเรียนช่างฝีมือทหาร โรงเรียนการชลประทานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โรงเรียนฝึกอาชีพและโรงเรียนประชาสงเคราะห์ ของกระทรวงมหาดไทย โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนและสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพลศึกษา กรมศิลปากร กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โรงเรียนเอกชนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไปทั้งสายสามัญและสายอาชีพซึ่งใช้หลักสูตรที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าสองปี สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมอนามัย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมควบคุมโรคติดต่อ และสถานศึกษาเคมีปฏิบัติของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

ข้อ ๓ ครูซึ่งได้รับการยกเว้นตามข้อ ๒ ต้อง

(๑) เป็นครูประจำทำการสอนนักเรียน นิสิตหรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนเป็นปกติ และในจำนวนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนนี้ ยกเว้นครูได้คนเดียว หรือเป็นครูสอนประจำเฉพาะวิชาซึ่งทำการสอนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนเป็นปกติ และในจำนวนนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าคนนี้ยกเว้นครูได้คนเดียวเช่นกัน

(๒) มีเวลาสอนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่าสิบแปดชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาลงมา หรือไม่น้อยกว่าสิบห้าชั่วโมง สำหรับครูซึ่งประจำทำการสอนในสถานศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา

ข้อ ๔ วิธีการยกเว้นครู

(๑) ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ส่งรายชื่อครูซึ่งจะได้รับการยกเว้น ไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งครูผู้นั้นทำการสอนอยู่ในท้องที่ก่อนเดือนเมษายนของปีที่ถูกเรียกไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เว้นแต่กรณีการย้ายไปประจำทำการสอนในสถานศึกษาอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในใบสำคัญยกเว้นครูให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่งรายชื่อครูที่ย้ายมาประจำทำการสอน ซึ่งจะได้รับการยกเว้นน้อยกว่าหกสิบวันได้ แต่ต้องก่อนการตรวจเลือกในจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้น

(๒) ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกใบสำคัญยกเว้นครูให้แก่ครู ซึ่งทำการสอนอยู่ในท้องที่แล้วแจ้งให้หัวหน้าเขตหรือนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้นทราบ ถ้าครูผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่นต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้นทราบ แล้วให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับแจ้ง แจ้งให้หัวหน้าเขตหรือนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้นทราบอีกต่อหนึ่งทั้งนี้ให้แจ้งต่อกันภายในกำหนดสามสิบวัน

สำหรับครูซึ่งทำการสอนอยู่ในหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ออกใบสำคัญยกเว้นครูให้ แล้วดำเนินการนัยเดียวกับที่กล่าวในวรรคหนึ่ง

ข้อ ๕ ใบสำคัญยกเว้นครู ให้เป็นไปตามแบบ สด. ๓๗ ทำยกกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ พ.ค. ๒๕๑๗

พลอากาศเอกทวี จุลละทรัพย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

กมล วรรณประภา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนแล้วโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓(พ.ศ.๒๕๑๓) ฉบับที่ ๕๔(พ.ศ.๒๕๒๐)
ฉบับที่ ๖๑(พ.ศ.๒๕๒๓) ฉบับที่ ๖๗ (พ.ศ.๒๕๒๕) และฉบับที่ ๖๘ (พ.ศ.๒๕๒๖) ๑๐๐ ร.จ. ๙๓ ตอนที่ ๑๓๑
ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๖)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓๔ (พ.ศ.๒๕๔๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

พ.ศ.๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร
พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออก
กฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๖ (พ.ศ.๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับ
ราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๓

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๕ (พ.ศ.๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับ
ราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๒ โรคหรือสภาพร่างกาย หรือสภาพจิตใจ ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ตามมาตรา
๔๑ คือ

(๑) โรคหรือความผิดปกติของตา

(ก) ตาข้างหนึ่งข้างใดบอด คือ เมื่อรักษาและแก้ไขสายตาด้วยแว่นแล้วการมองเห็นยัง
อยู่ในระดับต่ำกว่า ๗/๖๐ หรือลานสายตาโดยเฉลี่ยแคบกว่า ๑๐ องศา

(ข) สายตาไม่ปกติ คือ เมื่อรักษา และแก้ไขสายตาด้วยแว่นแล้ว การมองเห็นยังอยู่ใน
ระดับ ๖/๒๔ หรือ ต่ำกว่าทั้งสองข้าง

(ค) สายตาสั้นมากกว่า ๘ ไดออปเตอร์ หรือสายตายาวมากกว่า ๕ ไดออปเตอร์ ทั้งสอง
ข้าง

(ง) ต้อแก้วตาทั้งสองข้าง (Bilateral Cataract)

(จ) ต้อหิน (Glaucoma)

(ฉ) โรคขี้ัวประสาทตาเสื่อมทั้ง ๒ ข้าง (Optic Atrophy)

(ช) กระจกตาอักเสบเรื้อรังหรือขุ่นทั้งสองข้าง

(ซ) ประสาทการเคลื่อนไหวลูกตาไม่ทำงาน สูญเสียอย่างถาวร(Cranial nerve ๓rd
๔th, ๖th)

(ข้อ ๒(๑)(ซ) เพิ่มความ โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘/ก.พ./๕๕ ประกาศใน ร.จ. ๑๑ เม.ย.
๕๕ หน้า ๓๐ เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก)

(๒) โรคหรือความผิดปกติของหู

(ก) หูหนวกทั้งสองข้าง ต้องใช้เสียงในช่วงคลื่นความถี่ ๕๐๐ - ๒,๐๐๐ รอบ ต่อ วินาที หรือเกินกว่า ๕๕ เดซิเบล จึงจะได้ยื่นทั้งสองข้าง

(ข) หูชั้นกลางอักเสบเรื้อรังทั้งสองข้าง

(ค) เยื่อแก้วหูทะลุทั้งสองข้าง

(๓) โรคของหัวใจและหลอดเลือด

(ก) หัวใจหรือหลอดเลือดพิการอย่างถาวร จนอาจเกิดอันตรายร้ายแรง

(ข) ลิ้นหัวใจพิการ

(ค) การเต้นของหัวใจผิดปกติอย่างถาวร จนอาจเกิดอันตรายร้ายแรง

(ง) โรคของกล้ามเนื้อหัวใจ ชนิดที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ และอาจเป็นอันตราย

(จ) หลอดเลือดแดงใหญ่โป่งพอง

(ฉ) หลอดเลือดภายในกระโหลกศีรษะ โป่งพองหรือผิดปกติชนิดที่อาจเป็น

อันตราย

(๔) โรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือด

(ก) โรคเลือดหรืออวัยวะสร้างเลือดผิดปกติอย่างรุนแรงและอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต

(ข้อ ๒(๔) (ก) ยกเลิกข้อความเดิม และใช้ข้อความใหม่โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘ / ก.พ. / ๕๕)

(ข) ภาวะม้ามโต (Hypersplenism) ที่รักษาไม่หายและอาจเป็นอันตราย

(๕) โรคระบบหายใจ

(ก) โรคหืด (Asthma) ที่ได้รับการวินิจฉัยตามเกณฑ์การวินิจฉัย

(ข) โรคทางปอดที่มีอาการไอ หอบเหนื่อย และมีการสูญเสียการทำงานของระบบทางเดินหายใจ โดยตรวจสมรรถภาพปอดได้ค่า Forced Expiratory Volume In one Second หรือ Forced Vita Capacity ต่ำกว่า ๖๐ % ของค่ามาตรฐานตามเกณฑ์

(ค) โรคความดันเลือดในปอดสูง (Pulmonary Hypertension) ซึ่งวินิจฉัยโดยการตรวจหัวใจด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง (Echocardiogram) หรือโดยการใส่สายวัดความดันเลือดในปอด

(ง) โรคถุงน้ำในปอด (Lung Cyst) ที่ตรวจวินิจฉัยได้โดยภาพถ่ายรังสีทรวงอก หรือ เอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์ปอด

(จ) โรคหยุดการหายใจขณะนอนหลับ (Obstructive Sleep Apea) วินิจฉัยโดยการตรวจ การนอนหลับ (Polysomnography)

(ข้อ ๒(๕) ยกเลิกข้อความเดิมและใช้ข้อความใหม่ โดย โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘ / ก.พ. / ๕๕ ประกาศใน ร.จ. ๑๑ เม.ย. ๕๕ หน้า ๓๐ เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก)

(๖) โรคของระบบปัสสาวะ

- (ก) ไตอักเสบเรื้อรัง
- (ข) กลุ่มอาการไตพิการ (Nephrotic Syndrome)
- (ค) ไตวายเรื้อรัง
- (ง) ไตพองเป็นถุงน้ำแต่กำเนิด (Polycystis Kidney)
- (๑๖) โรคหรือความผิดปกติของกระดูก ข้อ และกล้ามเนื้อ
 - (ก) โรคข้อ หรือความผิดปกติของข้อ ดังต่อไปนี้
 - (๑) ข้ออักเสบเรื้อรัง (Chronic arthritis)
 - (๒) ข้อเสื่อมเรื้อรัง (Chronic osteoarthritis)
 - (๓) โรคข้อและกระดูกสันหลังอักเสบเรื้อรัง (Spondy loarthropathy)

(ข้อ ๒๓)(ก) ยกเลิกข้อความเดิมและใช้ข้อความใหม่ โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕)

ลง ๒๘ / ก.พ. / ๕๕ ประกาศใน ร.จ. ๑๑ เม.ย.๕๕ หน้า ๓๐ เล่ม ๑๒๘ ตอนที่ ๓๓ ก)

- (ข) แขน ขา มือ เท้า นิ้ว อย่างใดอย่างหนึ่งผิดปกติ ดังต่อไปนี้
 - (๑) แขน ขา มือ หรือเท้า คู้ง หรือพิการ ถึงแม้ว่าจะรักษาด้วยวิธีใหม่ที่สุดแล้วก็
ยังใช้การไม่ได้
 - (๒) นิ้วหัวแม่มือคู้งจนถึงข้อปลายนิ้วหรือพิการถึงขั้นใช้การไม่ได้
 - (๓) นิ้วชี้ของมือคู้งตั้งแต่ข้อปลายนิ้ว
 - (๔) นิ้วมือ ในมือข้างเดียวกันตั้งแต่สองนิ้วขึ้นไป คู้งจนถึงข้อปลายนิ้ว หรือ
พิการถึงขั้นใช้การไม่ได้
 - (๕) นิ้วหัวแม่มือเท้าคู้งจนถึงข้อปลายนิ้วหรือพิการถึงขั้นใช้การไม่ได้
 - (๖) นิ้วเท้าในเท้าข้างเดียวกัน ตั้งแต่สองนิ้วขึ้นไปคู้งจนถึงข้อปลายนิ้ว หรือ
พิการถึงขั้นใช้การไม่ได้
 - (๗) นิ้วเท้าในเท้าแต่ละข้างตั้งแต่หนึ่งนิ้วขึ้นไปคู้งจนถึงข้อปลายนิ้ว หรือ
พิการ ถึงขั้นใช้การไม่ได้
 - (๘) นิ้วเท้าในเท้าข้างใดข้างหนึ่ง ตั้งแต่หนึ่งนิ้วขึ้นไปคู้งจนถึงข้อโคนนิ้ว
หรือพิการจนถึงขั้นใช้การไม่ได้
- (ค) คอเอียงหรือแข็งที่อชนนิคถาวร
- (ง) กระดูกสันหลังโก่งหรือคดหรือแอ่นจนเห็นได้ชัด หรือแข็งที่อชนนิคถาวร
- (จ) กล้ามเนื้อเหี่ยวลีบหรือหดสั้น (Atrophy or Contracture) จนเป็นผลให้อวัยวะ
ส่วนหนึ่งส่วนใดใช้การไม่ได้
- (๘) โรคของต่อมไร้ท่อและภาวะผิดปกติของเมตะบอลิซึม
 - (ก) ภาวะต่อมธัยรอยด์ทำงานน้อยไปอย่างถาวร
 - (ข) ภาวะต่อมพาราธัยรอยด์ทำงานน้อยไปอย่างถาวร

(ค) ภาวะต่อมใต้สมองผิดปกติอย่างถาวร

(ง) เบาหวาน

(จ) ภาวะอ้วน (Obesity) ซึ่งมีดัชนีความหนาของร่างกาย (Body Mass Index) ตั้งแต่ ๓๕ กิโลกรัมต่อตารางเมตรขึ้นไป

(ฉ) โรคหรือความผิดปกติเกี่ยวกับเมตาบอลิซึมของแร่ธาตุ สารอาหารดุษฎีสารน้ำ อิเล็กโทรลิตส์และกรดต่าง ตลอดจนเมตาบอลิซึมอื่น ๆ ชนิดถาวร และอาจเป็นอันตราย

(ช) ภาวะต่อมธัยรอยด์ทำงานมากผิดปกติ (Hyperthyroidism)

(ข้อ ๒๘) (ข) เพิ่มข้อความ โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘/ก.พ./๕๕

(๘) โรคติดเชื้อ

(ก) โรคเรื้อน

(ข) โรคเท้าช้าง

(ค) โรคติดเชื้อเรื้อรังระยะแสดงอาการรุนแรงซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้

(๑๐) โรคทางประสาทวิทยา

(ก) จิตเจริญต่ำช้า (Mental Retardation) ที่มีระดับเซาวิปัญญา ๖๕ หรือต่ำกว่านั้น

(ข) ใบ้ (Mutism) หรือพูดไม่เป็นภาษา หรือฟังภาษาไม่รู้เรื่อง (Aphasia) ชนิดถาวร

(ค) ลมชัก (Epilepsy) หรือโรคที่ทำให้มีอาการชัก (Seizures) อย่างถาวร

(ง) อัมพาต (Paralysis) ของ แขน ขา มือ หรือเท้าชนิดถาวร

(จ) สมองเสื่อม (Dementia)

(ฉ) โรคหรือความผิดปกติของสมองหรือไขสันหลังที่ทำให้เกิดความผิดปกติอย่างมาก ในการเคลื่อนไหวของแขนหรือขาอย่างถาวร

(ช) กล้ามเนื้อหมดกำลังอย่างหนัก (Myasthenia Gravis)

(๑๑) โรคทางจิตเวช

(ก) โรคจิตที่มีอาการรุนแรงหรือเรื้อรัง

๑. โรคจิตเภท (Schizophrenia)

๒. โรคจิตกลุ่มหลงผิด (Resistent delusional disorder, Induced delusional disorder)

๓. โรคสคิซโซแอฟเฟ็คทีฟ (Schizoaffective disorder)

๔. โรคจิตที่เกิดจากโรคทางกาย (Other mental disorder due to brain damage and dysfunction)

๕. โรคจิตอื่น ๆ (Unspecified non organic psychosis)

(ข) โรคอารมณ์แปรปรวนที่มีอาการรุนแรงหรือเรื้อรัง

๑. โรคอารมณ์แปรปรวน (Manic episode, Bipolar affective disorder)

๒. โรคอารมณ์แปรปรวนที่เกิดจากโรคทางกาย (Other mental disorder due to brain damage and dysfunction and to physical disorder)

๓. โรคอารมณ์แปรปรวนอื่น ๆ (Other mood (affective) disorder, Unspecified mood disorder)

๔. โรคซึมเศร้า (Depressive disorder , Recurrent Depressive disorder)

(ค) โรคพัฒนาการทางจิตเวช

๑. จิตเจริญล่าช้าที่มีระดับเซาวิปัญญา ๗๐ หรือต่ำกว่านั้น (Mental retardation)

๒. โรคหรือความผิดปกติในการพัฒนาการของทักษะทางสังคมและภาษา

(Pervasive developmental Disorder)

(ข้อ ๒(๑๑) ยกเลิกข้อความเดิมและใช้ข้อความใหม่โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘/ก.พ./๕๕ ประกาศใน ร.จ. ๑๑ เม.ย.๕๕ หน้า ๓๐ เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก)

(๑๒) โรคอื่น ๆ

(ก) ภาวะเทย์ (Hermaphroditism)

(ข) มะเร็ง (Malignant Neoplasm)

(ค) โรคตับอักเสบเรื้อรัง (Chronic Hepatitis)°

(ง) ตับแข็ง (Cirrhosis of liver)

(จ) คนเผือก (Albino)

(ฉ) โรคภูมิคุ้มกันโรคทั่วร่างกาย (Systemic Lupus Erythematosus)

(ช) ภาวะแข็งทั่วร่างกาย (Systemic Sclerosis)

(ซ) รูปวิปริตต่าง ๆ ได้แก่

๑. จมูกโหว่

๒. เพดานโหว่หรือสูงหรือลิ้นไก่สั้นพูดไม่ชัด

(ณ) โรคผิวหนังลอกหลุดตัวผิดปกติแต่กำเนิดชนิดเด็กดักแด่ (Lamellar ichthyosis

& Congenital ichthyosisform erythroderma)

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(ลงชื่อ) พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(ลงชื่อ) เสนาะ เทียนทอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ข้อ ๒(๑๒) (ค), ข้อ ๒(๑๒) (ณ) ยกเลิกข้อความเดิมและใช้ข้อความใหม่โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๖ (พ.ศ.๒๕๕๕) ลง ๒๘/ก.พ./๕๕ ประกาศใน ร.จ. ๑๑ เม.ย.๕๕ หน้า ๓๐ เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก)

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้ เนื่องด้วยกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๖(พ.ศ.๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๓ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน การกำหนดความพิการทุพพลภาพหรือโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ จึงยังไม่สอดคล้องกับสภาพของความพิการทุพพลภาพหรือโรคที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อให้การกำหนดความพิการทุพพลภาพ หรือโรคเป็นไปอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงการกำหนดความพิการทุพพลภาพ หรือโรค ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้เสียใหม่ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๑๘ ก ลง ๓ มิ.ย.๕๐ หน้า ๑๑)

สำเนา

ที่ ศธ ๐๓๐๘.๐๕/๓

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
ถนนหน้าพระธาตุ กทม. ๑๐๒๐๐

๒ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอรทราบประวัติพระสุวัสดีหรือพระสุรัสวดี

เรียน ผู้อำนวยการ กองการสัตติ กรมการกำลังสำรองทหารบก

อ้างถึง หนังสือกองการสัตติ กรมการกำลังสำรองทหารบก ที่ กท ๐๔๒๖.๔/๒๑๕๘

ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

ตามหนังสืออ้างถึง กองการสัตติ กรมการกำลังสำรองทหารบก มีความประสงค์ขอทราบประวัติพระสุวัสดีกับพระสุรัสวดี ว่ามีความเป็นมาอย่างไร และรูปแกะสลักทั้งสององค์นี้มีความแตกต่างกันหรือเป็นองค์เดียวกัน ดังความโดยละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ตรวจสอบแล้วขอเรียนว่า คำว่า พระสุวัสดี ไม่ปรากฏมีในภาษาไทยและไม่น่าเป็นคำเดียวกันกับพระสุรัสวดี ซึ่งคำว่า พระสุรัสวดี เป็นชื่อกรมในสมัยโบราณ เทียบในปัจจุบันคือ กรมสัตติ มีมาแล้วตั้งแต่สมัยอยุธยาในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ (พ.ศ. ๒๐๓๔ – ๒๐๗๒) พระองค์ทรงปรับปรุงการทหารโดยโปรดให้ทำสารบัญชิจัดวิธีเกณฑ์พลรับราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน โปรดให้ตั้งกรมพระสุรัสวดีเป็นพนักงานชายฉกรรจ์ตั้งแต่อายุ ๑๘ ถึง ๖๐ ปี มีหน้าที่เป็นทหาร ชายที่มีบุตรเป็นทหารถึง ๓ คน จึงพ้นหน้าที่ชายอายุ ๑๘ ปี จะขึ้นทะเบียนเป็นไพร่สม ฝึกหัดจนถึงอายุ ๒๐ เข้ารับราชการเป็นไพร่หลวงจนถึงอายุ ๖๐ ปีจึงปลด พวกที่ภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลไม่ยอมเป็นทหาร ต้องหาสิ่งของส่งแทนแรงรับ

ราชการ เรียกว่า ไพร์ส่วย วิธีการเกณฑ์พลเช่นนี้ใช้มาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ กรุงรัตนโกสินทร์ จึงปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดังปัจจุบัน

สำหรับตราประจำของหนังสือวารสารศักดิ์นั้น เป็นรูปเทวดาประจำกรมพระสุรัสวดี มือซ้ายถือพระขรรค์ มือขวาถือสมุดไทย และน่าจะจะมีมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาแล้ว ซึ่งคงจะเป็นตราตำแหน่งก่อน แล้วต่อมาภายหลังจึงทำเป็นรูปแกะสลักลอยตัวดังภาพปก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เรียม พุ่มพงษ์แพทย์

(นางเรียม พุ่มพงษ์แพทย์)

หัวหน้าฝ่ายบริการการศึกษา รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร